

E 1689

KAT

ARHITEKTURA

R P R

8-9
1958

COLEGIUL DE REDACȚIE

Conf. arh. M. Alifanti, arh. M. Bercovici, arh. M. Caffé,
prof. arh. M. Locar, ing. A. Lupescu, arh. M. Melicson,
arh. C. Moșinski, arh. Gh. Pavlu, conf. arh. G. Petrașcu

ARHITECTURA

R P R

ORGAN AL UNIUNII
ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

S U M A R

A 14-a ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE	2
SĂ ÎMBUNĂȚĂM MUNCA ARHITECȚILOR ÎN TOATE	
REGIUNILE ȚĂRII.....	4
CONGRESUL AL V-LEA AL U.I.A.	
Rezoluția și apelul pentru pace.....	6
CUVÎNTAREA ROSTITĂ DE TOV. N. S. HRUȘCIOV	
LA CONSĂTUIREA UNIONALĂ A CONSTRUCTO-	
RILOR DIN U.R.S.S. (Extrase).....	7

CONSTRUCȚII NOI PE LITORALUL MĂRII NEGRE

Arh. C. Lăzărescu

NOI CONSTRUCȚII PE LITORAL	12
AMENAJAREA FALEZEI LOCALITĂȚII VASILE ROAITĂ	18
COLONIE DE COPII LA VASILE ROAITĂ	20
CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE I.....	25
GRUP DE VILE CU 4 APARTAMENTE LA EFORIE..	36
VILĂ CU 2 APARTAMENTE LA EFORIE	37
CLUB RESTAURANT LA EFORIE	38
CASA SANATORIALĂ C.F.R. LA EFORIE	38
CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE II.....	40
COMPLEX DE CASE DE ODIHNĂ C.C.S. LA MAMAIA	42
RESTAURANT-COFETĂRIE LA MAMAIA	46
COMPLEX TURISTIC « O.N.T. CARPAȚI » LA MAMAIA	48

Arh. V. Rado

MOBILIERUL LA CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE I....	50
--	----

ARHITECTURA INDUSTRIALĂ

Arh. R. Cosma

PAVILIONUL ADMINISTRATIV AL UNUI COMPLEX	
INDUSTRIAL	52

CONSTRUCȚII SOCIAL-CULTURALE

Arh. M. Laurian

STUDIU PENTRU UN CĂMIN DE BĂTRÎNI.....	54
--	----

M O N U. M E N T E

Arh. D. Farb, arh. S. Julman

ASPECTE ALE ARHITECTURII ROMANICE ÎN TRAN-	
SILVANIA.....	56

D E P E S T E H O T A R E

Arh. H. Schmidt

TIPIZAREA ȘI INDUSTRIALIZAREA CONSTRUCȚIILOR	
DE LOCUINȚE ÎN R.D. GERMANĂ	60

P L A S T I C A

1958 8-9

ANUL VI Nr. 8-9 (51-52)
AUGUST-SEPTEMBRIE 1958

A 14-a ANIVERSARE

Poporul român sărbătorește în acest an cea de-a 14-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist. Ziua de 23 August 1944, adevărată răscruce în istoria României, este cinstită de întregul nostru popor ca cea mai mare sărbătoare națională a sa, deoarece, prin răsturnarea dictaturii fasciste și victoria insurecției armate, marchează începutul revoluției populare în cursul căreia în țara noastră s-a cucerit pentru prima oară adevărata independență și suveranitate națională, s-a instaurat regimul democrat-popular și s-a pășit la construirea socialismului.

Cei 14 ani ce s-au scurs de la 23 August 1944 reprezintă o perioadă fără de seamă în întreaga istorie a României, prin amploarea transformărilor revoluționare și prin uriașele progrese realizate în toate domeniile vieții politice, sociale și economice din țara noastră. Datorită eforturilor pline de abnegație ale poporului muncitor condus de partid, România s-a transformat într-o țară liberă și în continuă înflorire economică.

Aplicând cu consecvență politica leninistă de industrializare socialistă și de electrificare a țării, de dezvoltare cu precădere a industriei grele și în primul rând a industriei constructoare de mașini au crescut an de an în mod continuu și rapid toate ramurile economiei naționale, industria bunurilor de consum și agricultura. Planificarea economiei naționale a ținut seamă de situația specifică a regiunilor țării, urmărind trezirea la viață a unor regiuni ținute în stare de înapoiere de trecutul regim. În egală măsură s-a urmărit dezvoltarea acelor sectoare industriale care, având asigurate resursele de materii prime pot crește în mod rațional.

Succesele obținute în dezvoltarea industriei sînt oglindite în creșterea de aproape 4 ori a volumului producției globale industriale din 1938 pînă în 1957; au fost dezvoltate industria constructoare de mașini; descoperirea noilor zăcăminte petrolifere a determinat dezvoltarea industriei petrolifere din Moldova. Industria energetică, a cărbunelui, lemnului, transporturile, ca și toate celelalte ramuri industriale reorganizate pe baza tehnicii avansate, cunosc o dezvoltare fără precedent; an de an au fost date în folosință unități industriale și energetice în care sînt valorificate bogatele resurse de materii prime și hidroenergetice din țara noastră. S-a acordat o atenție deosebită dezvoltării unor noi ramuri industriale, industriei constructoare de mașini și industriei chimice.

Paralel, atenția politicii partidului și guvernului a fost îndreptată către dezvoltarea agriculturii, sector în care a fost necesară realizarea unor transformări structurale bazate pe trecerea de la mica gospodărie individuală la producția cooperatistă în cadrul marilor gospodării socialiste. În prezent, sectorul cooperatist-socialist din agricultură cuprinde mai mult de jumătate din totalul familiilor de țărani muncitori și peste 54% din întreaga suprafață agricolă a țării. În viața țărănimii s-au produs transformări care nu ar fi fost de conceput în timpul regimurilor trecute.

Ca urmare a grijii neobosite acordată de partid și guvern ca rezultat al înțeleptelor măsuri preconizate, a avut loc o creștere continuă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii de la orașe și sate. În urma îmbunătățirii sistemului de salarizare pe baza creșterii producției și productivității muncii, salariul real a crescut între 1950 și 1957 cu 49%. Dreptul la muncă, la învățătură, la odihnă sînt realități în viața zilnică a cetățenilor patriei noastre. Poporului nostru îi sînt asigurate protecția muncii, îngrijirea medicală, asigurările sociale de stat, organizarea odihnei în stațiunile balneo-climaterice, măsuri de ocrotire a mamei și copilului etc.

Devenind un bun al întregului popor, știința, arta și cultura au cunoscut în anii puterii populare un avînt continuu. Succesele obținute de savanți, oameni de cultură și de artă din țara noastră au depășit de mult hotarele patriei noastre, bucurîndu-se de o înaltă apreciere în toate colțurile lumii.

Opera de construire a noii societăți, socialiste, în țara noastră are ca temei teoretic învățătura marxist-leninistă, pe a cărei bază este precizat sensul de dezvoltare a economiei, științei și culturii. Cunoașterea și înțelegerea de către masele largi populare a drumului pe care sînt conduse de partid imprimă dinamismul în ridicarea nivelului producției și productivității muncii în scopul transformării țării noastre într-o țară dezvoltată multilateral.

Succesele remarcabile obținute de oamenii muncii din țara noastră sînt legate nemijlocit de faptul că Republica Populară Română se dezvoltă în cadrul uriașului lagăr socialist în fruntea căruia se află marea forță a păcii și socialismului, U.R.S.S. În Uniunea Sovietică, China Populară, în celelalte țări de democrație populară, țara noastră are prieteni încercați, de nădejde, cu care colaborăm frățeste în spiritul internaționalismului socialist, pășind într-o unitate indestructibilă spre culmile socialismului și comunismului.

A E L I B E R Ă R I I P A T R I E I N O A S T R E

Pe baza cunoașterii și aplicării creatoare a învățăturii marxist-leniniste privitoare la epoca de trecere de la capitalism la socialism, partidul a arătat în permanență că opera de construcție a societății socialiste nu poate cunoaște o dezvoltare lină, lipsită de obstacole, ci, dimpotrivă, ea are loc în condițiile unei neîncetate lupte de clasă. Această realitate istorică impune necesitatea unei permanente lupte împotriva tezelor revizionismului contemporan, care neagă existența în această perioadă a luptei de clasă și implicit necesitatea luptei împotriva influențelor ideologiei burgheze, a naționalismului și a celorlalte rămășițe ale capitalismului în conștiința oamenilor.

Plenara C.C. al P.M.R. din 9—13 iunie 1958 a înarmat partidul în vederea continuării luptei de război, a unității de monolit și disciplinei de partid pentru creșterea combativității împotriva manifestărilor ideologiei burgheze sub orice formă ar apărea ele, împotriva tendințelor oportuniste, a manifestărilor de anarhism mic-burghez, a concepțiilor idealiste, precum și pentru lichidarea împăciuitorismului față de abaterile de la linia și hotărârile de partid și de stat. Dezbaterile acestor documente au dat un nou imbold activității în toate sectoarele de muncă, pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al II-lea al P.M.R.

Anii puterii populare au coincis cu o intensă activitate de construcție, în care aportul tehnicienilor din acest sector a fost intens solicitat. Conștienți de țelul muncii lor, tehnicienii din sectorul construcțiilor au contribuit la realizarea a numeroase obiective industriale, agrotehnice, clădiri de locuit și social-culturale. Niciodată activitatea din construcții nu a cunoscut o asemenea dezvoltare. Pe harta țării noastre au apărut noi centre industriale și orașe muncitorești, au fost construite noi uzine și centrale electrice, mine și S.M.T.-uri, case de cultură și spitale, locuințe și cămine etc. În domeniul industriei au fost construite: marele combinat siderurgic de la Hunedoara, combinatul poligrafic « Casa Scînteii », combinatul chimic « I. V. Stalin », uzina de îngrășăminte chimice « Petre Poni », uzinele « Electroputere » din Craiova, laminorul de țevi și fabrica de prefabricate din beton armat de la Roman, uzinele « Carbochim » din Cluj și fabrica de tanași « Argeșul » din Pitești, fabrica de rulmenți din Bîrlad, fabrica de penicilină din Iași, fabricile de ciment de la Medgidia și Bicăz, fabrica de confecții « Gheorghe Gheorghiu-Dej » din București, fabrica de lapte praf de la Remetea, fabricile de conserve din Rîureni și Zagna Vădeni etc.

Sînt în curs de execuție numeroase noi obiective industriale menite să valorifice bogatele surse de materii prime existente în țara noastră, cum sînt: uzina de fibre sintetice-ron de la Săvinești, combinatul de îngrășăminte azotoase de la Roznov, combinatul de cauciuc sintetic de la Borzești, combinatul de celuloză din stuf din Chișcani, fabrica de plăci aglomerate din lemn de la Brăila, combinatele pentru industrializarea lemnului de la Tg. Jiu și Gălbăuș, uzina de produse sodice de la Govora, uzina de acid sulfuric și superfosfați de la Năvodari, fabrica de sodă caustică și clor de la Turda etc.

În aplicarea și realizarea planului de electrificare a țării au fost date în folosință termocentralele de la Doicești, Paroșeni și Borzești, hidrocentralele de la Moroieni și Sadu; în plină desfășurare sînt lucrările de la marea hidrocentrală « V. I. Lenin » de la Bicăz.

Paralel cu realizarea acestor unități industriale și energetice s-au alocat mari fonduri de investiție în agricultură, menite să creeze baza materială necesară transformărilor socialiste din acest important sector economic. În acest scop au fost construite numeroase clădiri agro-zootehnice și stațiuni de mașini și tractoare, locuințe și clădiri social-culturale în mediul rural etc., creînd astfel un sprijin puternic pentru creșterea productivității muncii și a nivelului de trai în satele țării noastre.

În anii puterii populare au fost construite numeroase clădiri menite să asigure realizarea în bune condiții a revoluției pe tărîm cultural. Teatrul de operă și balet al R.P.R. din București, teatrul de stat din Constanța, complexul cinematografic Buftea, Casa Radiofoniei, aproximativ 12 000 de cămine culturale în mediul sătesc, case de cultură, teatre și cinematografe, școli și institute de învățămînt superior constituie mărturie ale rodniciei activității de construcție din acești ani. Spitale, creșe, grădinițe și cantine, case de odihnă și sanatorii construite într-un număr impresionant completează tabloul realizărilor din domeniul construcțiilor, exprimînd grija statului nostru democrat popular pentru bunăstarea oamenilor muncii.

Dezvoltarea armonioasă a centrelor aglomerate de pe întregul teritoriu al țării a fost asigurată trecîndu-se la elaborarea pe baze noi a numeroase planuri de sistematizare regionale, locale și de detaliu. Au fost întocmite

planurile necesare dezvoltării microregiunilor Hunedoara, Valea Jiului, Sibiu, bazinul Argeșului, Bicăz, litoralul Mării Negre etc., pe care bază s-au elaborat studiile de sistematizare pentru localitățile cuprinse în aceste zone. Un interes deosebit s-a acordat studiilor de sistematizare pentru reconstruirea orașelor Galați și Iași, precum și pentru sistematizarea orașului București. Au fost realizate: orașul nou Victoria și centrul muncitoresc Hunedoara, coloniile din orașele Văii Jiului — Petroșani, Lupeni, Vulcan, Uricani și Lonea — cartierele de locuințe Lunca Pomostului din Reșița, Păcurari din Iași, Grivița Roșie, Vatra Luminoasă, Cățelu, Floreasca, din București, cele din Onești, Bîrlad, Roman, Medgidia, numeroase construcții din orașele de pe litoral: Mamaia, Eforie, Vasile Roaită etc.

În urma acestei uriașe campanii de construcții, între 1950 și 1957 s-au construit în orașele și centrele muncitorești din țara noastră, pe baza fondurilor de investiție ale statului, peste 2 500 000 m² de suprafață locativă. Pe baza sarcinilor stabilite de Congresul al II-lea al P.M.R., în ultimul timp au fost luate o serie de măsuri pentru dezvoltarea mai largă a construcțiilor de locuințe. În anul 1957 s-a construit de către sfaturile populare, întreprinderi și instituții și cu ajutorul creditelor acordate de stat o suprafață totală de 960 000 m² de locuințe.

Analizînd activitatea dusă de organele de proiectare și execuție în vederea realizării unui mai mare număr de locuințe, plenarele comitetelor regionale de partid au constatat o rămînere în urmă în acest domeniu, marcată prin insuficienta eficacitate de lucru, precum și risipa de materiale și forță de muncă. De asemenea s-au considerat necorespunzătoare cea mai mare parte dintre proiectele de locuințe, în care suprafața locuibilă reprezintă un procent nesatisfăcător față de cea totală construită, ceea ce duce la un cost ridicat al locuințelor. Urmînd indicațiile partidului și guvernului, organele centrale de stat au analizat activitatea de proiectare, luînd măsuri pentru ca în proiectarea de locuințe, coeficientul de locuibilitate al apartamentelor să crească peste 50%, ca metrul pătrat de suprafață locuibilă și costul total al unui apartament să fie reduse simțitor. În același timp, manifestînd încă o dată grija pentru asigurarea unor condiții optime de viață oamenilor muncii, Guvernul Republicii Populare Romîne a alocat fonduri sporite pentru construcția de locuințe.

Cunoașterea și însușirea temeinică a acestor măsuri de către masa lucrătorilor din sectorul de construcții — proiectare și execuție — urmărirea conștientă a realizării unor construcții economice confortabile și plăcute va contribui hotărîtor la mărirea randamentului fondurilor investite prin crearea de suprafețe locuibile suplimentare.

Dezvoltarea arhitecturii în țara noastră se bucură de permanentă și atenta îndrumare a Partidului Muncitoresc Român. Apreciînd în mod complex sarcinile arhitecturii, pentru ca aceasta să corespundă cerințelor actuale economice și sociale din țara noastră, partidul cere astăzi arhitecților să realizeze construcții capabile să ofere cele mai bune condiții de viață și de muncă. Sarcina principală a arhitecților constă în rezolvarea rațională a problemelor funcționale și tehnico-economice ridicate de fiecare clădire în parte și de ansamblul urbanistic în totalitatea lui, în scopul obținerii unor construcții corespunzătoare cerințelor actuale și exigențelor ridicate ale oamenilor muncii.

Un neprețuit ajutor în dezvoltarea arhitecturii din țara noastră îl constituie experiența arhitecților și constructorilor sovietici. Înțelegînd creator sarcinile lor de factori activi în construirea comunismului și ajutați de conducerea P.C.U.S. și a Guvernului Sovietic, arhitecții sovietici acordă o atenție din ce în ce mai mare problemelor tehnico-economice, celor de confort, precum și celor necesare dezvoltării progresive a tehnicii de construcție. Îndrumînd pe membrii săi să traducă în viață hotărârile partidului și guvernului, Uniunea Arhitecților din R.P.R. mobilizează masa de arhitecți pentru realizarea sarcinilor actuale ale arhitecturii din țara noastră. Recenta plenară lărgită a Comitetului de conducere al Uniunii Arhitecților din R.P.R. în problema reducerii prețului de cost al construcțiilor de locuințe a recomandat prin concluziile sale măsuri complexe care să ducă la rezolvarea cît mai eficientă și mai grabnică a sarcinilor trasate de partid și guvern.

La cea de a 14-a aniversare a zilei eliberării țării noastre de sub jugul fascist, arhitecții din țara noastră sînt chemați ca, prin înțelegerea sarcinilor reale și într-adevăr actuale ale arhitecturii, să contribuie cu toată forța lor creatoare la realizarea misiunii ce le este încredințată de poporul muncitor, dovedind în felul acesta atașamentul lor pentru cauza construirii socialismului, pentru înflorirea patriei noastre.

SĂ ÎMBUNĂTĂȚIM MUNCA ARHITECȚILOR ÎN TOATE REGIUNILE ȚĂRII

Construirea socialismului ridică toate regiunile țării noastre pe o nouă treaptă, mai înaltă, de dezvoltare economică și culturală. Efortul continuu al statului pentru o distribuție rațională a forțelor productive pe teritoriul țării urmărind dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor se concretizează printre altele și prin dezvoltarea largă a sectorului de construcții. Pentru a asigura în toate regiunile forțele de proiectare necesare, de mai bine de un an se desfășoară procesul descentralizării proiectării construcțiilor.

Până în martie 1957, proiectarea era concentrată în mod nejustificat, aproape exclusiv în Capitală. În timp ce în București existau 26 de institute mari cu diferite profile, la serviciile tehnice de proiectare ale sfaturilor populare erau angajați numai 4 % din numărul total al proiectanților.

Această situație a dus în mod firesc la o serie de deficiențe în domeniul proiectării: datorită acestei concentrări excesive în București, nu s-a putut asigura, la toate lucrările, cunoașterea temeinică a condițiilor locale și nici colaborarea strânsă cu beneficiarul și executantul lucrărilor. De asemenea, o serie întreagă de investiții nu au putut fi cuprinse de proiectarea de stat, aceste lucrări executându-se în majoritatea cazurilor pe baza unor proiecte întocmite la fața locului de oameni necalificați pentru elaborarea lor.

Pentru remedierea acestei situații nesatisfăcătoare, pentru a crea posibilitatea unei conlucrări cât mai strânse între proiectant, beneficiar și executant, Consiliul de Miniștri a decis, în lumina Hotărârilor plenarei C.C. al P.M.R. din decembrie 1956, să se treacă la descentralizarea proiectării, prin crearea pe lângă cele 16 sfaturi populare regionale a unor institute de proiectare complexe.

Această hotărâre a pus în fața comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale, a Departamentului de Arhitectură și Urbanism din M.C.M.C. precum și în fața tuturor arhitecților sarcini foarte dificile, care trebuiau satisfăcute într-un timp relativ scurt.

Acolo unde comitetele executive ale sfaturilor populare au înțeles importanța institutelor regionale ca instrumente în realizarea investițiilor din regiune, au acordat un sprijin substanțial creării și întăririi I.R.P.-urilor, așa cum s-a întâmplat la Timișoara, Ploiești, Pitești, Baia Mare.

Din păcate, în unele regiuni, comitetele executive ale sfaturilor populare n-au înțeles să se ocupe așa cum ar fi fost de așteptat de soluționarea sarcinilor care le reveneau, îngreunând în felul acesta și mai mult dificultățile — și așa destul de mari — legate de crearea într-un timp scurt a 16 institute de proiectare. Astfel, cazarea personalului transferat sau angajat la I.R.P.-uri nu a fost rezolvată în condiții multumitoare decât în câteva regiuni; în unele cazuri, sfaturile populare nu s-au preocupat de crearea unui climat corespunzător cadrelor tehnice transferate la I.R.P.-urile respective din afara regiunii.

Toate acestea, precum și atitudinea refractară a unora dintre arhitecți în ceea ce privește părăsirea Capitalei, au făcut ca schemele noilor institute de proiectare să se completeze destul de încet și nu totdeauna cu cadrele cele mai corespunzătoare.

Cu toate aceste greutăți, după un an de activitate, la sfârșitul lunii martie 1958, numărul salariaților din I.R.P.-uri a crescut la peste 2700, cuprinzând peste 900 de arhitecți și ingineri de diferite specialități. Astăzi putem afirma în mod justificat că cele 16 institute regionale există și reușesc, în linii mari, să facă față sarcinilor ce le revin. Ele au o capacitate de proiectare care asigură, în general, împlinirea necesităților organelor locale care în acest fel, nu mai sînt nevoite să recurgă la proiectanți particulari.

Un merit important în acțiunea de încheiere a I.R.P.-urilor revine Departamentului de Arhitectură și Urbanism din M.C.M.C., care a depus o activitate susținută pentru traducerea în viață a Hotărârii Consiliului de Miniștri cu privire la descentralizarea proiectării.

Desigur că și în munca D.A.U. au existat deficiențe. Dintre acestea, poate cea mai importantă este aceea că după rezolvarea problemelor organizatorice a trecut aproape un an pentru ca abia în vara anului curent să se găsească o formă operativă de îndrumare și control profesional, corespunzătoare.

Cu oarecare întârziere a început și Uniunea Arhitecților să-și dea aportul la sprijinirea I.R.P.-urilor. Împreună cu Institutul de arhitectură « Ion Mincu » și cu D.A.U., a organizat în aprilie a.c. consfătuirea cu tinerii absolvenți care lucrează azi la I.R.P.-uri. Cu ocazia aceasta s-a organizat și o expoziție de proiecte la care, cu excepția I.R.P. Galați, au participat toate institutele de proiectare, ilustrând bogata lor activitate. Relatăriile tinerilor arhitecți din I.R.P.-uri și prezentarea lucrărilor întocmite de ei, dovedind un larg câmp de activitate, au convins o serie din proaspeții absolvenți ai Institutului de arhitectură să plece voluntari în diverse regiuni ale țării. În cadrul consfătuirii cu birourile filialelor U.A. și cu secretarii cercurilor din țară, care a avut loc în luna mai a.c., au fost dezbătute aspectele principale ale muncii din regiuni și s-a stabilit ca o sarcină de bază a membrilor și filialelor U.A. să se preocupe de multiplele probleme ale I.R.P.-urilor. Cu toate aceste acțiuni care au rezultate

pozitive, trebuie să recunoaștem că Uniunea Arhitecților nu a depus totuși un efort suficient de susținut pentru a contribui la convingerea arhitecților și în special a acelor cu experiență și prestigiu profesional să preia sarcini de răspundere în cadrul acestor institute nou-create. Faptul că mulți arhitecți n-au înțeles nici până azi importanța I.R.P.-urilor și că nu cunosc sarcinile profesionale importante ce urmează a fi rezolvate de aceste institute este dovedit și prin aceea că în marea majoritate a institutelor, atelierele de arhitectură sînt acelea care sînt cel mai slab încadrate din punct de vedere numeric. Din punct de vedere profesional, arhitecții care sînt azi încadrați în I.R.P. sînt în general tineri care au toate calitățile lor incontestabile în ceea ce privește elanul în muncă și entuziasmul cu care caută să găsească soluțiile cele mai indicate, dar nu au încă experiența necesară pentru a putea cuprinde și coordona ca șefi de proiecte investițiile importante pe care le au de rezolvat.

Deoarece institutele regionale s-au încheiat avînd la bază cadre tinere în proporție de 80—90%, în aceste institute, arhitecți cu o experiență de peste 4—5 ani ocupă deja posturile de conducere a atelierelor, secțiilor sau chiar a institutelor. În această situație, chiar și la cele mai puternice I.R.P.-uri cum ar fi cele de la Timișoara, Cluj etc., unii arhitecți care au sarcina de a rezolva o temă de proiectare nu reușesc să fie de fapt șefii de proiecte ai lucrării respective, care să poată coordona și răspunde de întreaga investiție, ci lucrează ca întocmitori de proiecte subordonați fiind șefului de atelier, care rezolvă de fapt problemele proiectării complexe a temei respective.

Un aspect important al întăririi muncii în I.R.P.-uri este atenția mult mai mare decît pînă acum ce trebuie acordată îndrumării profesionale. Acest lucru este cu atât mai important cu cît marea majoritate a arhitecților sînt tineri cărora, dacă nu li se asigură condițiile unei dezvoltări profesionale complexe și îndrumate, riscă să cadă într-un practicim îngust, în rutină și șabloane.

Indiferent dacă îndrumarea profesională va fi asigurată în special de arhitectul șef sau de șeful de atelier sau de ambii la niveluri diferite, este absolut necesar ca această îndrumare să fie completată prin activitatea CTI.

Prin îndrumările date în cadrul CTI — din care fac parte tehnicienii cei mai experimentați ai institutului din toate specialitățile importante — se poate asigura viziunea de ansamblu asupra laturilor tehnice, economice și funcționale ale proiectului, atît de necesare pentru ca viitorul șef de proiect să poată cuprinde problema investiției în mod complex.

Metoda adoptată la I.R.P. Tg. Mureș de a se discuta în cadrul CTI-ului proiectul de la pornirea lui este foarte bună; prin aceasta se va putea ajunge ca proiectanții să aibă o atitudine activă față de temă, intervenind acolo unde este cazul încă de la începutul proiectării, pentru a combate unele cereri exagerate ale beneficiarilor sau pentru a elimina unele condiții cerute prin temă, care ar duce la soluții nejustificate.

Pe parcursul proiectării, în cadrul CTI, proiectul trebuie să fie examinat cu mare atenție din punct de vedere al tuturor specialităților și mai ales din punct de vedere economic. Azi persistă chiar și în institutele centrale din București sistemul greșit de a se analiza în cadrul CTI diferite variante ale soluției respective, fără a se analiza paralel și costul total al investiției pentru fiecare variantă prezentată. De asemenea este bine ca la discutarea în cadrul CTI a proiectelor mai importante să fie invitat și delegatul TRCL.

Colaborarea cu executantul este unul dintre considerentele care au stat la baza înființării institutelor regionale. Este inadmisibil ca I.R.P. să nu țină seama de posibilitățile reale ale executantului și eventual să propună — cum s-a întâmplat la Galați — în dorința de a obține realizări tehnice cît mai senzaționale, soluții care nu pot fi executate cu mijloacele actuale ale constructorului sau, dacă pot fi executate, duc la lucrări oneroase. Desigur, nu trebuie ca prin aceasta să se frîneze intențiile laudabile ale proiectanților de a nu rămîne în coada execuției și de a contribui la dezvoltarea tehnicii de pe șantiere. Aceasta este o tendință care trebuie încurajată, dar pentru ca noile metode de execuție să poată fi realmente aplicate, ele trebuie discutate în prealabil pe parcursul proiectării cu constructorul. Colaborarea cu executantul trebuie să contribuie, pe de altă parte, la ridicarea nivelului tehnic al arhitecților și inginerilor din I.R.P. În special în regiunile unde institutele sînt mai slabe din acest punct de vedere — Suceava, Tg. Mureș ș.a. — această colaborare poate feri institutele de multe greșeli și erori în proiecte.

Preocuparea centrală a tuturor proiectanților din țara noastră trebuie să fie cea a reducerii prețului de cost. Față de importanța acestei probleme și față de eforturile susținute ale proiectanților din institutele centrale de a traduce în viață directivele partidului și guvernului cu privire la reducerea costului construcțiilor, apare surprinzător faptul că în cadrul unor I.R.P. preocuparea pentru reducerea costului construcțiilor nu este tratată cu temeinicia necesară. Multe I.R.P. nu au luat din proprie inițiativă măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru a se putea trece la elaborarea unor proiecte

economice în conformitate cu hotărârile comitetelor regionale de partid din regiunile respective. Există totuși și exemple pozitive. Astfel, la I.R.P. Cluj s-au luat o serie de măsuri tehnice și organizatorice — mergând pînă la întocmirea unor proiecte de locuințe experimentale cu materiale locale — menite să traducă în viață hotărârile Comitetului regional de partid. Acest plan de muncă foarte concret și judicios al I.R.P. Cluj este oarecum o urmare firească a preocupărilor serioase care au existat și înainte în cadrul acestui institut pentru problemele economice. Asemenea preocupări există și la Oradea, Baia Mare ș.a. Din păcate, în multe alte institute, problemele economice nu au fost și nu sînt încă tratate cu seriozitatea necesară. Exagerări în soluțiile preconizate prin proiectele aproape ale tuturor institutelor — dintre care cele mai flagrante au apărut la Ploiești, Galați, Tg. Mureș, Suceava etc. — sînt o dovadă a rămîinerii în urmă în acest domeniu.

În general, institutele regionale nu au și nu utilizează indicii tehnico-economiци pentru compararea soluțiilor pe parcursul studiului și nu verifică proiectele lor în comparație cu aceștia. Chiar și institutele cele mai puternice, cum ar fi I.R.P. Timișoara, au început calcularea unor indici proprii și verificarea lor cu cei din institutele centrale doar în ultimele săptămîni ale trimestrului al II-lea. Mai sînt multe institute unde compararea soluțiilor din punct de vedere economic se face cu totul neștiințific, pe baza unor aprecieri sumare și pe impresii, și chiar unele institute la care soluțiile se mai aleg și azi doar pe considerente de ordin plastic și funcțional.

În cadrul îndrumării trebuie să se dea o importanță deosebită dezvoltării laturii tehnico-economice a proiectanților. Datorită unei orientări mai puțin tehnice pe care au primit-o absolvenții de acum 2—3 ani ai Institutului de arhitectură, trebuie să se urmărească foarte atent felul în care proiectanții mai tineri abordează problemele economice ale proiectării.

De asemenea, trebuie să se dea o atenție mult mai mare modului de întocmire a pieselor economice ale proiectului care constituie baza pe care se face finanțarea și care pînă la urmă determină valoarea investiției. Măsurătorile și devizele sînt piese ale proiectului care de multe ori sînt considerate de arhitecți ca lucrări auxiliare, cu care nu merită să-și «piardă timpul». Din desconsiderare pentru aceste lucrări, de multe ori se neglijează verificarea lor, ceea ce poate duce la erori și greșeli grave. Astfel, la Tg. Mureș, două proiecte elaborate pe baza aceleiași teme pentru două localități balneare au ajuns, datorită unor greșeli de măsurători, la diferențe de cost la partea de construcție de aproape 50%, din care, datorită schimbării soluției tehnice și a localizării, nu se puteau justifica mai mult de 10—12%.

De asemenea, în unele institute, datorită urgenței unor sarcini primite din partea sfatului popular, se renunță cu foarte mare ușurință la faza de S.P., elaborîndu-se direct proiectele tehnice și de execuție. Desconsiderarea costului investiției, atacarea lucrărilor fără a se verifica prin sarcina de proiectare costul global al acestora, lipsa de preocupare pentru economia de materiale deficitare, izvorîte dintr-o greșită înțelegere a rolului arhitectului epocii noastre, pot produce statului pagube imense. În această problemă, o mare răspundere poartă directorul, arhitectul și inginerul șef ai institutului, a căror sarcină esențială în momentul de față trebuie să fie realizarea unor construcții cît mai economice. Arhitecții din C.T.S. trebuie să analizeze foarte atent proiectele care le vin spre avizare din punct de vedere economic și să respingă cu hotărîre orice exagerări ce se constată în această direcție. În special la lucrările de amenajare și reparație, la proiectele de locuințe și la proiectele de arhitectură agricolă și industrială, aprecierea proiectelor din punct de vedere al costului trebuie să constituie în momentul de față criteriul principal.

Pentru ridicarea nivelului proiectării din cadrul institutelor regionale este foarte important să se întărească activitatea C.T.S. Aceste consilii tehnico-științifice care avizează marea majoritate a proiectelor întocmite de I.R.P.-uri trebuie să fie capabile să analizeze proiectele în mod principal și complex. Analizînd de pe poziții principiale, adîncind serios problemele legate de economicitatea partii generale și problemele de ansamblu, arhitecții din C.T.S. pot contribui în mod eficace la o justă orientare a producției din institutele de proiectare.

Institutele regionale trebuie să fie preocupate ca prin consultări pe parcurs și discuții înainte de definitivarea proiectelor să-i antreneze pe tehnicienii din C.T.S. la cunoașterea lucrărilor, la cunoașterea procesului de elaborare a soluțiilor, astfel ca sugestiile membrilor comisiei de avizare să poată fi introduse în proiect fără să necesite refacerea acestora. De asemenea stă la îndemîna institutelor să apeleze la institutele centrale din București pentru a le solicita asistența tehnică sau expertizarea unor studii mai dificile. În felul acesta, arhitecții din institutele de proiectare au posibilitatea de a antrena la elaborarea proiectelor o serie de cadre experimentate care, pe lîngă ajutorul pe care-l vor da în rezolvarea problemei în speță, vor putea contribui ca proiectanții mai tineri să-și însușească cu un ceas mai devreme o metodologie judicioasă în abordarea problemelor.

În felul acesta, printr-o rațională organizare a muncii în interiorul institutului, prin ajutorul pe care institutele îl pot primi la cerere din partea celor din afară, se va încheia o linie unitară în abordarea și rezolvarea lucrărilor. Acest lucru este cu atît mai important cu cît institutele regionale sînt formate din cadre ce provin din institute foarte variate ca specific, ale căror sisteme de lucru și de studiu erau destul de diferite. Desigur că în toată această activitate rolul principal revine conducerii, care trebuie să știe să îndrumeze munca în așa fel ca să scoată la iveală toate inițiativele valoroase.

Acestea ar fi unele din aspectele asupra cărora arhitecții din I.R.P. trebuie să-și concentreze atenția pentru a putea contribui cu toate forțele la îmbunătățirea muncii din institutul lor.

Dar pe lîngă aceste sarcini direct legate de producție, arhitecții trebuie să desfășoare și o susținută activitate obștească. Prin activitatea lor în afara institutului, în cadrul filialelor și cercurilor U.A., prin discuții de creație, prin expoziții ale realizărilor din institut, prin conferințe și prin presa locală, arhitecții trebuie să lupte atît pentru ridicarea nivelului lor profesional și ideologic, cît și pentru a contribui la o mai temeinică cunoaștere și înțelegere a meseriei noastre de către masele largi.

Nu putem să nu subliniem inițiativa valoroasă a I.R.P. Pitești, care s-a concretizat prin expoziția publică a unor machete de secțiuni economice de locuințe la scara 1/1. Cu toate deficiențele organizatorice și tehnice care s-au putut constata, realizarea unei asemenea expoziții este un succes remarcabil.

Această activitate de popularizare a problemelor de arhitectură și de informare a maselor va trebui să stimuleze în rîndul cetățenilor din orașele patriei noastre dragostea pentru monumentele noastre istorice, interesul și grija pentru întreținerea locuințelor și în special dorința de a înfrumuseța continuu orașele. Prin activitatea lor din cadrul institutului și prin activitatea lor printre cetățenii orașului, arhitecții din capitalele de regiuni trebuie să contribuie ca fondurile sfaturilor populare destinate pentru întreținerea și înfrumusețarea orașului să fie folosite în condiții optime. Prin astfel de acțiuni cetățenești, arhitecții vor putea contribui într-o mare măsură la creșterea prestigiului lor profesional; vor putea deveni adevărați sfetnici ai sfaturilor populare în problemele de investiție și vor putea obține ca unele ingerințe care mai există din partea organelor administrative să dispară.

O altă latură extrem de importantă a activității arhitecților din întreaga țară este contribuția la dezvoltarea tehnicii constructive. Din acest punct de vedere arhitecților din capitalele de regiuni le revine un rol important. Fiind strîns legați și muncind cot la cot cu întreprinderile de execuție și de producție a materialelor de construcție, arhitecții trebuie să fie factorul plin de inițiativă care să propună și, prin perseverare, să obțină producerea unor materiale noi și încercarea unor sisteme noi de execuție. Caracterul unei munci științifice și experimentale trebuie să străbată întreaga activitate a arhitecților din institutele regionale, pentru a putea dezvălui întreg potențialul constructiv al regiunii respective. Pînă în prezent s-a vorbit foarte mult despre materialele locale, dar s-a făcut foarte puțin. Acum, o dată cu descenderizarea proiectării s-au creat premisele unor studii serioase în vederea detectării și utilizării acestor materiale în condiții optime.

De asemenea, printr-o legătură strînsă cu cei ce produc materiale de construcție, arhitecții pot obține pe plan local — mai ușor decît pe plan centralizat — mărirea sortimentului de materiale ce se produc. Există o serie întreagă de materiale de construcție pentru producerea cărora avem tot utilajul și cunoștințele tehnice necesare. Arhitecții trebuie să aleagă cu mult discernămint propunerile pe care le vor face în acest sens autorităților locale. Ei trebuie să fie preocupați în această problemă, în primul rînd, ca prin noile materiale să se obțină o reducere a prețului de cost al construcțiilor și o creștere calitativă a execuției.

Sarcinile pe care le au arhitecții care conduc munca din institutele regionale de proiectare nu sînt de loc ușoare. Ei trebuie să știe să mobilizeze pentru realizarea acestora întregul colectiv cu care colaborează. Modul în care aceste colective de lucru tinere au reușit să depășească prima fază a existenței institutelor, modul cum ele au depășit greutățile legate de crearea și formarea institutelor, reprezintă o garanție că arhitecții din aceste institute se vor achita cu cinste și în viitor de sarcinile pe care le au.

Este necesar însă ca la I.R.P. să plece și arhitecții cu mai mare experiență profesională. Cîmpul vast de activitate oferit în toate regiunile țării de dezvoltarea continuă și rapidă a sectorului de construcții, oferă celor ce se duc să lucreze în regiuni, posibilități nelimitate de a-și pune în valoare întreaga lor capacitate creatoare. Încadrîndu-se în activitatea de proiectare a I.R.P.-urilor, arhitecții vor dovedi că înțeleg înalta misiune de a contribui la opera de ridicare continuă a patriei noastre.

CONGRESUL AL V-lea AL U.I.A.

REZOLUȚIA CONGRESULUI

Arhitecții din lumea întreagă, reuniți în al V-lea Congres al U.I.A. la Moscova au confruntat rezultatele obținute în domeniul construcției și reconstrucției orașelor în timpul ultimilor 13 ani, după un război care a distrus un foarte mare număr de orașe. Tema acestui congres este urmarea logică a congreselor de la Lisabona și Haga, care au dovedit că creația arhitectului, în special în domeniul locuințelor, este indisolubil legată de problemele urbanismului.

Creșterea rapidă a populației, concentrarea urbană, ridicarea nivelului de trai în lumea întreagă obligă pe arhitect să integreze lucrările sale în cadrul întregului oraș pentru a asigura bunăstarea locuitorilor și a ameliora condițiile lor de existență. Construcția de locuințe, în special, trebuie să rețină atenția arhitecților, a constructorilor și a oamenilor de stat, atât în ceea ce privește remodelarea orașelor existente, cât și crearea orașelor noi.

Importanța documentare adunată de Secțiunile naționale ale U.I.A. cu prilejul acestui congres, învățămintele pe care le-au extras raportorii din acest material, numeroasele contribuții aduse în cursul dezbaterilor au confirmat arhitecților că amploarea sarcinilor ce li se prezintă conferă problemelor de urbanism un rol de prim ordin și permite să se precizeze anumite principii admise de unanimitatea arhitecților.

În epoca noastră de imense transformări sociale și de succese fără precedent în știință și tehnică apare de multă vreme necesar să se asigure orașelor o dezvoltare armonioasă, bazată pe previziuni științifice.

Această dezvoltare va trebui să respecte următoarele principii:

SISTEMATIZAREA NAȚIONALĂ ȘI PLANURILE ORAȘELOR

Pentru a utiliza din plin toate resursele țării considerată în întregime, este necesar să se stabilească un plan național de amenajare, comportând repartizarea industriilor și a celorlalte activități. Acest plan va sta la baza extinderii orașelor existente, a amplasării orașelor noi și, la nevoie, a orașelor satelite. Este necesar să se limiteze creșterea marilor orașe.

O sistematizare regională este condiția prealabilă a studiului urbanistic al oricărei așezări. Orașul vine în contact cu regiunea prin periferiile sale.

STRUCTURA ORAȘULUI

Sistematizarea și construcția fiecărui oraș trebuie să fie efectuate pe baza unui plan director pe termen lung și a unor planuri de detaliu pentru diferite etape. Aceste planuri vor prevedea elementele principale ale structurii: locuințe, zone de lucru și administrație, spații verzi, circulații și servicii publice.

LOCUINȚA

Locuința trebuie să fie concepută pe baza unei structuri de unități de vecinătate.

Dimensiunea ideală a unei unități de vecinătate nu poate fi determinată decât în funcție de datele economice, geografice și sociale reale.

În ceea ce privește densitatea locuințelor este posibil să se formuleze câteva principii:

- densitatea locuințelor va trebui să fie exprimată în suprafața totală de planșee sau în volum construit raportate la suprafața de teren, completând această indicație cu numărul de locuitori pe hectar;
- în afară de cazul unor împrejurări excepționale, densitatea locuințelor nu trebuie să fie legată de un număr, chiar mediu, de niveluri locuibile.

CIRCULAȚIA

Creșterea enormă a numărului de vehicule impune luarea tuturor măsurilor pentru asigurarea traficului de mîine fără a face insuportabilă viața locuitorilor. Dificultățile circulației orașenești trebuie să fie combătute deodată prin toate mijloacele posibile:

- printr-o repartizare rațională a cartierelor de locuit și a zonelor de lucru;
- prin studiul unei rețele complexe de transporturi care, pentru oraș și regiunea sa, va ține seamă de dezvoltarea și progresele tehnice;
- printr-o diferențiere riguroasă a rețelei de artere;
- prin crearea unui sistem descentralizat de staționare a vehiculelor;
- prin crearea de străzi și piețe rezervate pietonilor.

ESTETICA URBANĂ

Orașul nu trebuie să răspundă numai cerințelor funcționale, tehnice, economice și sociale, ci valorile estetice îi vor da personalitatea cu care se vor identifica locuitorii săi. Realizînd mari programe de construcție cuprinzînd vaste zone de locuit și autostrăzi complexe, este esențial să se urmărească obținerea scării umane în același timp cu soluționarea problemelor funcționale. Monotonia poate să apară ușor o dată cu sistematizarea rigidă și standardizarea elementelor de construcție. Este esențial ca toate eforturile să fie concentrate spre obținerea varietății, spre trezirea interesului prin libertate în amplasarea clădirilor, în folosirea materialelor, a culorii și a peisajului înconjurător. Există loc în urbanism pentru monumental, dar în zonele de locuințe, ca și în centrele locale, obiectivul esențial trebuie să fie crearea condițiilor unei vieți agreabile.

ASPECTE LEGISLATIVE, ECONOMICE ȘI SOCIALE ALE REALIZĂRII

În orice economie planificată este indispensabil să se obțină o coordonare a planurilor urbanistice de perspectivă și a previziunilor cu planurile de sistematizare regională și cu planurile directe de dezvoltare a orașelor.

Acolo unde domnește proprietatea funciară particulară, este indispensabil să se întărească legislația, pentru a ușura autorităților realizarea rapidă a planurilor urbanistice.

Este sarcina conducerilor comunale să vegheze asupra dezvoltării normale a orașelor. În orice oraș de oarecare importanță trebuie să fie desemnat un arhitect șef dispunînd de un personal calificat și de autoritatea necesară.

Este esențial ca regulamentele referitoare la urbanism să fie supuse unor revizuii frecvente pentru a evita ca noile idei să fie împiedicate de regulamente perimate sau de controale birocratice.

Trebuie, în sfîrșit, să se depună cele mai mari eforturi pentru ridicarea calificării profesionale a arhitecților.

Succesele urbanismului modern sînt de neconceput fără un ajutor activ al științei. Astfel, este necesar să se ceară institutelor de cercetări științifice și academiilor, care se ocupă de sistematizarea și construcția orașelor, o punere la punct a principiilor urbanismului modern, ținînd seama de dezvoltarea progresului științific și tehnic.

ASPECTUL TEHNIC AL REALIZĂRII

Arhitecții se angajează hotărît pe calea industrializării construcțiilor. Numai ea permite să se folosească cel mai bine resursele de forțe de muncă și de materiale.

Preluînd conducerea acestei mișcări, ei afirmă că construcția este un mijloc în serviciul valorilor umane ale arhitecturii și că din industrializare se va putea naște o nouă estetică.

★

Pentru a-și îndeplini sarcina, arhitecții din lumea întreagă grupați în U.I.A., trebuie să-și dubleze eforturile în vederea ridicării nivelului cunoștințelor lor.

Studiul problemelor urbanismului este în mod necesar o muncă de echipă, reunind pe reprezentanții multor discipline și a cărei conducere revine celui ce posedă cunoștințe largi, simțul coordonării, viziunea economiei în spațiu și timp.

Arhitectul posedă, prin formația sa, aceste ultime calități, care îl fac apt pentru conducerea studiilor.

Problemele urbanismului sînt legate de interesele vitale ale sutelor de milioane de oameni și soluțiile lor angajează generațiile viitoare. Trebuie deci să se facă înțeles sensul și importanța lor opiniei publice și guvernelor din toate țările.

Uniunea Internațională a Arhitecților reclamă sprijinul guvernelor în vederea dezvoltării sistematizării regionale, a amenajării orașelor și a legislației privind urbanismul.

Dar toate aceste eforturi ar fi zadarnice fără colaborarea tuturor popoarelor într-un spirit de înțelegere reciprocă și într-o lume în care să fie pace, condiție primordială a oricărei activități constructive în acest domeniu.

Textul de față al rezoluției a fost adoptat în ședința de închidere a congresului în toate pozițiile sale de principiu și va trebui să fie redactat definitiv în limbile de lucru ale congresului.

APELUL PENTRU PACE AL U.I.A.

Comitetul executiv al Uniunii Internaționale a Arhitecților, întrunit în U.R.S.S. cu prilejul celui de al V-lea Congres al U.I.A., a adoptat în unanimitate următoarea rezoluție:

«Comitetul executiv constată că din discursurile care au fost pronunțate, din discutarea rapoartelor și comunicărilor la Congresul al V-lea al U.I.A., se degajă preocuparea arhitecților din toate țările și de toate opiniile și tendințele, de a proclama într-o lume tulbură, neliniștită și divizată, că o pace durabilă, bazată pe înțelegerea mutuală și colaborarea tuturor popoarelor, este condiția principală și indispensabilă a activității lor.

Interpret al opiniei unanime a tuturor arhitecților și conștient de răspunderea sa, Comitetul executiv al U.I.A. afirmă cu tărie

convingerea sa că această condiție necesară poate și trebuie să fie realizată;

— reamintește că înființînd acum 10 ani Uniunea lor internațională, arhitecții au ținut să înscrie în Preambulul statutelor lor, voința de a participa la ameliorarea condițiilor de viață ale oamenilor și de a contribui, prin activitatea lor profesională și acțiunea lor comună, la progresul societății umane și întărirea păcii, care îi este chează;

— invită toate secțiunile naționale și toți arhitecții să acționeze prin mijloacele pe care le consideră cele mai potrivite și mai eficace, pentru menținerea și consolidarea păcii, aspirație comună a tuturor popoarelor și tuturor oamenilor».

CUVÎNTAREA ROSTITĂ DE TOVARĂȘUL N. S. HRUȘCIOV LA CONSFĂTUIREA UNIONALĂ A CONSTRUCTORILOR DIN U.R.S.S.

— Extrase * —

Tovarăși!

Dați-mi voie să vă adresez un salut în numele Comitetului Central al partidului nostru și al Guvernului Sovietic și să vă urez noi succese în muncă. (Aplauze furtunoase).

Au trecut trei ani de când a avut loc cea de-a doua Conferință unională a constructorilor. Între timp, în țara noastră au survenit mari schimbări. Economia Uniunii Sovietice se găsește în mare avânt. Industria noastră lucrează bine. Reorganizarea conducerii industriei și a construcțiilor, care a avut loc anul trecut, a dat rezultate pozitive. Agricultură se dezvoltă cu succes. Reorganizarea muncii stațiunilor de mașini și tractoare, în curs de efectuare, va asigura o nouă dezvoltare a producției agricole în țară.

Acum a apărut în fața noastră necesitatea imperioasă de a dezvolta industria chimică și de a acorda o atenție deosebită sporirii producției de rășini și de fibre sintetice. Aceasta va permite sporirea producției de țesături, de piele artificială și de mase plastice necesare pentru satisfacerea nevoilor oamenilor muncii în ce privește articolele de larg consum. Masele plastice vor înlocui o serie de materiale de construcție, în special pe cele de finisaj, metalele neferoase folosite pentru instalații tehnico-sanitare vor înlocui oțelul folosit la fabricarea conductelor și a altor produse. Viitorul e al maselor plastice.

Succese mari au fost obținute și în domeniul construcțiilor. Construim mult, însă avem încă multe lipsuri în acest domeniu. Mai întâi de toate vrem să vă împărtășesc unele considerații proprii cu privire la construcția de locuințe, care trebuie să fie îmbunătățită în mod considerabil.

Atît la noi, cît și în țările din Apus s-a dovedit de mult, în practică și prin calcule, că cea mai indicată pentru construcții, cea mai economică în exploatare și cea mai comodă pentru locuit este clădirea cu patru niveluri. Aceste clădiri sînt mai puțin costisitoare chiar și atunci cînd în prețul lor de cost sînt incluse cheltuielile pentru amenajarea exterioară, cum sînt executarea trotuarelor și amenajarea spațiilor verzi. În aceste clădiri nu este nevoie de ascensoare, dimensiunile fundațiilor și ale pereților acestor clădiri sînt mai mici decît la cele cu 7—8 etaje; de aceea, și cheltuielile pentru execuția lor sînt mai mici.

Ce fel de clădiri se construiesc însă în Moscova? Chiar pe terenuri virane se construiesc în special clădiri cu șapte etaje, deși constructorii recunosc că cele cu patru și cu cinci niveluri sînt mai economice. Construcțiile sînt conduse în Moscova de ingineri cu experiență, însă aceștia par să fie prizonierii proiectelor elaborate anterior și să stea sub influența unor așezări arhitecturale. Se știe că în Moscova există arhitecți care se opun construirii de clădiri cu patru și cinci niveluri și care susțin din toate puterile proiectele clădirilor cu multe etaje. Nu este oare timpul să se termine cu irosirea inutilă a mijloacelor de stat?

Să luăm, în continuare, următorul exemplu. Într-o serie de țări apusene, în special în Anglia, în scopul împărțirii orașelor mari în unități mai mici, se dezvoltă construcția de orașe-satelite, adică a unor sateliți ai orașelor mari. Acești «sateliți» se construiesc la distanțe de 40—50 km de centrul orașului mare.

Constructorii și arhitecții noștri, cu ocazia vizitelor făcute în țările apusene, au studiat aceste construcții și au înaintat propuneri cu privire la construirea de orașe-satelite și în țara noastră. Guvernul a aprobat aceste propuneri și a hotărît construirea primelor orașe-satelite în apropierea Moscovei. Ce mai rămîne de făcut? Să construim! Însă orașele-satelite ale Moscovei nu se construiesc. Timpul trece, anii se scurg, dar construcțiile de locuințe se concentrează tot mai mult în Moscova. Nu se mai poate proceda în felul acesta.

De ce, vorbind despre greșeli, am citat unele exemple din construcția Moscovei? Am făcut acest lucru pentru că la noi se obișnuiește să se înțeleagă așa: tot ce se face în Moscova, în Capitala patriei noastre, constituie un exemplu. Ceea ce se construiește în Moscova este aprobat de partid și de guvern. Nu-i așa, tovarășii? Iată însă că în domeniul urbanismului, moscovii fac greșeli și de aceea eu îi critic.

La ședința plenară a conferinței și la ședințele pe secții, tovarășii care au luat cuvîntul au arătat că multe orașe în curs de construcție nu au planuri generale aprobate, au arătat necesitatea de a se acorda mai multă atenție sistematizării și construcției orașelor. Acest lucru este just.

În construcția unor orașe se mai comit încă greșeli, se continuă construcția de piețe publice și de străzi «pompoase», ceea ce contribuie la scumpirea construcțiilor și creează inconveniente populației.

Nu toți arhitecții au renunțat la ornamentarea inutilă, dar costisitoare, a fațadelor de clădiri. Exemple de acest fel sînt încă destule în construcția garilor, cluburilor și a altor clădiri. Aceasta arată că reorganizarea arhitecturii nu este încă terminată. Mulți înțeleg greșit problemele reorganizării și privesc această reorganizare numai ca o reducere a exagerărilor în arhitectură. Problema constă în schimbarea principală a orientării arhitecturii și acest lucru trebuie dus la bun sfîrșit.

Sîntem datori să căutăm mijloacele pentru a satisface cît mai urgent nevoia de locuințe pentru oamenii muncii; aceasta este în prezent esențial. De aceea, în condițiile noastre actuale este indicat ca o parte oarecare din clădirile de locuit să fie construite după tipul hotelurilor, adică după sistemul cu culoar.

Ce factor determină necesitatea construirii de clădiri de locuit de acest fel? Clădirile de tip hotel vor constitui fondul nostru de rulment. Ele sînt necesare în primul rînd nefamiliștilor și tinerilor căsătoriți. S-au căsătorit tinerii — poștiți o cameră în cutare casă. Au trăit un an-doi, au venit copiii, trebuie să dăm familiei un apartament într-o casă de locuit obișnuită, iar camera să fie eliberată pentru alții. (Aplauze).

În case de acest fel nu e rău de locuit, dacă există, bineînțeles, confortul corespunzător. Camerele trebuie să fie dispuse cu ieșirea în culoar, fiecare cameră trebuie să aibă o chiuvetă-lavuar; w.c.-urile, camerele de duș sau băile, precum și bucătăriile trebuie să fie comune.

Casele de tip hotel trebuie prevăzute cu biblioteci mobile, cu camere pentru odihnă și pentru lectură, să aibă o cameră comună în care să te poți întîlni cu prietenii, cu vecinii, în care să poți juca șah. Trebuie să existe și o încăpere în care să poți petrece sau sărbători cu prietenii vreun eveniment din viața familiei. Toate acestea trebuie prevăzute și realizate. Atunci viața în aceste case de tip hotel va deveni plăcută. Clădiri de acest tip trebuie construite în proporție de 10—15% din volumul total al construcției de locuințe. Ele vor fi mai puțin costisitoare și vor putea fi executate mai rapid.

Construirea clădirilor de tip hotel pentru o anumită parte a populației va da posibilitatea rezolvării parțiale a problemei locuințelor. Soluționarea acestei probleme trebuie făcută fără să ne îndepărtăm de la condițiile create, fără să ne rupem de realitate. Acest lucru trebuie să-l înțeleagă toți, inclusiv arhitecții noștri, dintre care mulți se împotrivesc acestor soluții.

Cînd studiam la Academia industrială din Moscova am locuit într-un cămin de tip hotel. Bucătăria și grupurile sanitare erau comune. În casă locuiau, atît nefamiliști, cît și familiști. La început am locuit și singur, apoi au venit soția și copiii și atunci mi s-au repartizat două camere.

În favoarea construirii unei părți a clădirilor de locuit de tip hotel pledează și următoarele considerații: astăzi foarte puține familii au posibilitatea să-și angajeze o lucrătoare în casă. În scurt timp, și aceste lucrătoare în casă vor renunța la munca într-o gospodărie casnică. În viitor ele se vor lăsa cu greu convinse de a presta aceste servicii. Pentru oameni este mai interesant și mai convenabil să muncească în fabrici și uzine. Dereticarea locuințelor o fac și astăzi, aproape peste tot, gospodinele; dar dacă toți membrii familiei lucrează în producție sau în vreo instituție, atunci pentru dereticarea unui apartament separat trebuie să se cheltuiască zilnic și sistematic un timp după orele de program. Acest lucru nu este însă ușor. Și atunci ce-i de făcut? În acest caz, pentru mulți oameni ai muncii cu familii mici va fi mai comod să locuiască în clădiri de tip hotel, unde în chiria locuinței se include și costul dereticatului și al altor servicii. Traiul în asemenea condiții va fi mai comod, datorită deservirii, și va reveni mai ieftin decît într-un apartament separat.

În cvartalele de locuit ale orașelor și centrelor muncitorești — paralele cu construcția clădirilor de locuit — trebuie să fie create spălătorii, creșe, grădinițe pentru copii, magazine și alte dotări pentru deservirea populației.

Guvernul a adoptat recent o decizie prin care se revocă hotărârile luate anterior cu privire la amplasarea magazinelor la parterul clădirilor de locuit în curs de construcție. Aceste magazine ridicau prețul de cost al locuințelor, împiedicau exploatarea normală a clădirilor, creau inconveniente locatarilor și greutate în comerț.

Cum se traduce însă în viață această hotărîre? Într-o serie de cazuri, în noile cvartale de locuit nu se mai deschid de loc magazine și întreprinderi de deservire. Ce-i de făcut? Să ne reîntoarcem la vechiul obicei? Nu. Aceasta ar fi greșit. Trebuie să cerem sovietelor orașenești, arhitecților și constructorilor ca în aceste cvartale să se construiască, concomitent cu clădirile de locuit, și clădiri separate pentru magazine, întreprinderi și instituții sociale. Comitetele executive orașenești sînt obligate să acorde toată atenția intere-

* Cuvîntarea, rostită la 12 aprilie 1958, se publică după stenograma prescurtată apărută în «Stroitelnaia gazeta» nr. 79/2 iulie 1958.

selor celor ce muncesc și să creeze rețeaua necesară de magazine și instituții sociale pentru deservirea populației.

Tovarăși!

În una din cuvântările mele am vorbit despre necesitatea de a se micșora înălțimea camerelor la clădirile de locuit în construcție, iar din economiile realizate să se sporească volumul construcției de locuințe. Dacă ținem seama de faptul că la fiecare 10 cm de înălțime a unui etaj revine, în medie, 1% din costul total al clădirii respective, atunci va fi clar că, ținând seama de amploarea construcției noastre de locuințe, reducerea înălțimii încăperilor va da o economie de milioane de ruble, cu aceste mijloace bănești putând fi construite în plus mii de apartamente.

Ulterior, am primit numeroase scrisori, unele conținând obiecții împotriva acestei propuneri. Acest lucru nu m-a tulburat de loc, deoarece eu știu că aceste scrisori mi-au fost scrise de acei care au apartamente.

Cetățenii care locuiesc în case vechi și neconfortabile sînt desigur, de acord să li se dea locuințe cu înălțimea camerelor de 2,5 metri. Ei nu obiectează împotriva înălțimii camerelor, însă doresc ca acestea să fie luminoase, uscate și călduroase, iar apartamentele să fie înzestrate cu tot confortul unei locuințe moderne. Cel care locuiește în condiții normale nu are nimic împotriva să voteze pentru înălțimea camerelor de 4,5 m deoarece chiria locuinței se calculează pe metru pătrat de suprafață locuibilă, înălțimea încăperilor neintrînd în calcul.

De aceea, să fim chibzuiți, să asigurăm toți oamenii muncii cu apartamente cu înălțimea camerelor de 2,5 m, iar după aceea să studiem ce înălțime să adoptăm în viitor în construcția de locuințe. (Aplauze).

Vreau să îndrept atenția dvs. asupra lipsurilor din domeniul construcției clădirilor de locuit prin mijloacele proprii ale întreprinderilor. Anul trecut în orașul Gorki, precum și în multe alte orașe și centre muncitorești, s-a inițiat o acțiune foarte bună: s-a organizat construcția locuințelor prin mijloacele muncitorilor și funcționarilor. Dar nu peste tot s-a pășit cinstit la această acțiune. La multe întreprinderi au fost luate pentru aceste construcții materiale repartizate construcției clădirilor industriale și de locuit executate pe baza planului de stat; cheltuielile au fost decontate în contul mijloacelor circulante ale activității de bază, iar salariile trecute la pierderile întreprinderii sau incluse în prețul de cost al producției. În ziare se scriau articole de laudă în care se arăta că de bine fusese organizat «șantierul popular». Oare acesta este un șantier popular?

Dacă se construiește cu forțele proprii ale colectivului, atunci trebuie căutate și folosite drept materiale de construcție deșeurile provenite din industrie, trebuie pregătite materiale locale de construcție. Pregătirea materialelor și executarea construcției trebuie să fie realizate prin forțele muncitorilor și funcționarilor. Colectivele trebuie să fie mobilizate la luptă pentru o funcționare ireproșabilă a întreprinderilor, pentru crearea de beneficii peste plan, iar finanțarea construcției de locuințe trebuie făcută pe seama acestor mijloace. Această cale de realizare a construcțiilor trebuie să fie stimulată și dezvoltată. Noi nu putem însă să stimulăm încălcarea disciplinei financiare. Nu se poate admite ca materialele repartizate pentru construcții industriale să fie consumate pentru construcția unor clădiri de cele mai multe ori numai cu parter și de aceea avînd costul cel mai ridicat. Aceasta ar constitui un pas înapoi.

Noi sîntem pentru construcția locuințelor prin metoda «șantierului popular», însă numai în cadrul legalității. Cei vinovați pentru încălcarea disciplinei de stat trebuie să fie sancționați.

Aceste greșeli au apărut în parte și datorită faptului că mulți conducători cu răspundere nu cunosc problemele principale ale economiei și regulile de finanțare a construcțiilor. Trebuie să ne ocupăm mai intens de problemele de economie a construcțiilor, atît pe teren, cît și în organizațiile centrale: Ministerul Finanțelor, Comitetul de Stat pentru Construcții al U.R.S.S., Comitetul de Stat al Planificării de pe lîngă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. și Comitetul de Stat al Planificării de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R.S.F.S.R. Din păcate, necesitatea acestei munci nu este încă înțeleasă de toți și în această problemă importantă va trebui să ne ajute economiștii.

Trebuie dezvoltată prin toate mijloacele construcția caselor și vilelor de locuit cu forțele proprii ale populației. Construcția locuințelor individuale va contribui la sporirea fondului de locuințe din țară. Acest lucru este însă deocamdată prost organizat. Multe soviete locale întîrzie repartizarea loturilor de teren, complică aprobarea proiectelor și eliberarea autorizațiilor pentru construcții. Muncitorii și funcționarii construiesc case și vile puține și din cauza lipsei materialelor de construcție în comerț. Trebuie să înlăturăm lipsurile, să acordăm mai multă atenție construcțiilor de locuințe individuale.

Tovarăși!

Volumul construcțiilor din țara noastră este în continuă creștere. A devenit acută necesitatea reducerii volumului de muncă în construcții și ieftinirii costului construcțiilor; aceasta se poate realiza prin micșorarea greutateii clădirilor și construcțiilor în curs de execuție. Îndeplinirea acestei sarcini este posibilă numai pe baza progresului tehnic în construcții. Peste tot trebuie introdusă folosirea noilor materiale și elemente de construcție eficiente, trebuie ridicat gradul de industrializare a construcțiilor, trebuie mult îmbunătățită tehnica executării și mecanizării lucrărilor de construcție.

Una din inovațiile cele mai progresiste în construcții este fabricarea și folosirea panourilor subțiri de beton armat executate prin procedeul vibrolaminării. Un grup de specialiști care lucrează în Direcția generală a construcțiilor din Moscova (Glavmosstroï) sub conducerea tov. ing. N. I. Kozlov a

proiectat construcția unui laminor și a elaborat tehnologia fabricării panourilor de beton armat prin procedeul vibrolaminării continue.

Procedeul executării elementelor de beton armat prin vibrolaminare prezintă multe avantaje: produsele fabricate au dimensiuni precise, ceea ce simplifică montajul pe șantier și reduce consumul de beton și ciment. Panourile sînt încălzite în timpul laminării și de aceea durata execuției lor se reduce, productivitatea fabricilor se mărește și nu mai este necesară executarea camerelor de tratare cu aburi.

Trebuie folosită neapărat precomprimarea panourilor executată cu ajutorul vibrolaminatoarelor. De această problemă se ocupă inginerii N. I. Kozlov, V. V. Mihailov, A. A. Susnikov și alții. Nu încapă îndoială că această problemă va fi soluționată cu succes.

În primăvara acestui an, la Moscova, în cartierul Novîie Cereomușki, s-a terminat construcția unei clădiri de locuit din panouri mari, după proiectul ing. V. P. Lagutenko și al inginerilor de la «Mosproïekt» care au colaborat cu el. În această casă, pereții despărțitori, executați din panouri subțiri, constituie elementele portante ale construcției. Pereții exteriori sînt construiți în formă de panouri termoizolante suspendate, planșeele sînt executate de asemenea din panouri subțiri. Panourile au fost fabricate prin metoda meselor de lucru fixe, cu folosirea muncii manuale, totuși casa construită prezintă indici economici buni, care aproape că nu sînt inferiori indicilor clădirilor construite din panouri vibrolaminate.

Trebuie elaborat un procedeu de execuție a acestui tip de panouri și prin metoda vibrolaminării, folosind precomprimarea; atunci indicii tehnico-economici vor fi și mai buni.

Propunerile tovarășilor ing. Kozlov și Lagutenko sînt cele mai eficiente și mai economice dintre cele de care dispunem în prezent.

Panourile vibrolaminate de beton armat constituie o etapă nouă în dezvoltarea construcțiilor. Ele pot fi folosite la clădiri de locuit, la construcții industriale, hidrotehnice, în domeniul transporturilor, precum și la alte tipuri de construcții, rezolvîndu-se, firește, de fiecare dată, armarea elementelor de construcție potrivit cu destinația lor. Panourile pentru construcția clădirilor prefabricate vor putea fi confecționate tot atît de intens cum se fabrică astăzi, de exemplu, piesele de automobil.

Este necesar să se acorde o mare atenție fabricării și introducerii panourilor vibrolaminate; aceasta va contribui la reducerea greutateii construcțiilor. Se reduce de asemenea durata de execuție și costul construcțiilor. Toate acestea vor permite ca prin folosirea mijloacelor, a materialelor și a tehnicii de construcție existente să se execute un număr de locuințe mult mai mare decît în prezent. Milioane de oameni vor obține apartamente. În acest fel, problema locuințelor în țară va putea fi soluționată mai devreme, poate chiar în 9 ani, în loc de 10—12 ani.

De aceea, baza construcțiilor trebuie dezvoltată ținîndu-se seama de noile soluții tehnice. Inginerii și proiectanții sînt obligați să termine cît mai repede proiectarea laminatoarelor pentru vibrolaminarea panourilor precomprimare de beton armat. Uzinele trebuie să fabrice un număr suficient de laminare de acest tip. Instalarea acestui utilaj trebuie să se facă în primul rînd pe suprafețele libere și nefolosite ale fabricilor de produse de beton armat și numai după aceea să se treacă la reutilizarea fabricilor existente. Trebuie să ne trasăm sarcina ca în termenele cele mai scurte să trecem în întregime la construcția clădirilor de locuit capitale din panouri vibrolaminate.

Constructorii ar putea să-și facă următorul raționament: noi avem multe fabrici de cărămidă și de aceea este necesar să continuăm încă mult timp construirea clădirilor capitale cu ziduri de cărămidă. Acest raționament nu este just.

În prezent avem o soluție nouă, care ne dă posibilitatea să construim mult mai rapid și mai ieftin decît din cărămidă. Trebuie să fim progresiști. Nu trebuie să ne țină pe loc ceea ce s-a învechit și și-a trăit traiul. Noul trebuie introdus cu mai mult curaj, fără să ne legăm de fabricile de cărămidă.

Pe măsura construirii și sporirii capacității de producție a fabricilor de elemente de construcție, utilizate cu vibrolaminare, trebuie să terminăm cu construcția din cărămidă a clădirilor capitale.

Construcția fabricilor de beton armat vibrolaminat este cea mai convenabilă. Acest lucru este confirmat de volumul investițiilor pentru construcția fabricilor de materiale de zidărie. Reproducem datele cu privire la investițiile necesare pe metru pătrat de suprafață locuibilă.

- Fabrica de produse vibrolaminate de beton armat 165 ruble
- Fabrica de blocuri de zgură 210 ruble
- Fabrica cu bandă rulantă pentru beton armat prefabricat . 214 ruble
- Fabrica de cărămidă roșie 325 ruble

Avantajul construcției fabricilor de panouri vibrolaminate este evident. Trebuie să pășim cu mai mult curaj la crearea fabricilor de acest fel.

Este rațional ca procedeul vibrolaminării să fie combinat cu noua tehnologie de preparare și turnare a betonului, propusă de ing. N.V. Mihailov și acad. P.A. Rebinder, care folosesc betonul sub formă de amestec de ciment-nisip, indicat pentru executarea elementelor de construcție cu pereți subțiri. Ei prelucurează betonul cu utilaje vibratoare, obținînd produse durabile și de rezistență superioară. Prin folosirea acestui procedeu crește considerabil productivitatea fabricilor de prefabricate de beton armat, se reduce consumul de materiale și scade prețul de cost al produselor. Această propunere are o mare importanță pentru economia națională și de aceea trebuie prevăzută în plan și introdusă în practică.

În ultimii ani, producția și folosirea prefabricatelor de beton armat a sporit considerabil în țara noastră. Față de cele 14 400 000 m³ de elemente

prefabricate produse din anul 1951 pînă în anul 1955, în anul 1957 şantierele au căpătat 13 100 000 m³ de produse prefabricate de beton armat. Folosirea prefabricatelor a permis să se reducă consumul de metal şi de material lemnos în domeniul construcţiilor, deşi într-o măsură încă insuficientă. Într-o serie de cazuri, elementele de construcţie şi produsele prefabricate se execută masive şi grele. Sînt cazuri cînd pentru produsele prefabricate de beton armat se consumă mai mult metal şi ciment decît pentru cele de beton monolit. Nouă ne trebuie asemenea elemente prefabricate. Construcţiunile prefabricate trebuie să fie uşoare, rezistente şi economice. Aceasta se poate realiza folosind armătură pretensionată.

Elementele de construcţie precomprimare se introduc la noi încă încet. În anul 1957, planul de producţie a acestor elemente de construcţie a fost îndeplinit numai în proporţie de 55%.

Noi nu folosim bine utilajul pentru pretensionarea armăturii. Capacita-

ERATĂ

La pag. 9, coloana stîngă, rîndul 8 se va citi:

Nouă nu ne trebuie asemenea elemente prefabricate.

betoniştii din Leningrad tîin foarte mult la onoarea de constructori ai oraşului lor. Eu am văzut cît de bine au executat ei prototipul unei bolţi subţiri autoportante de 40 × 40 m. Constructorii din Leningrad se găsesc pe calea cea justă şi cu siguranţă că vor mai produce noi modele de elemente de construcţie prefabricate de beton armat.

La Leningrad se pregăteşte acoperirea unui stadion. La Moscova se prevede de asemenea acoperirea stadionului «Dinamo». Întocmirea proiectului se face prin concurs. Trebuie să fie construite acoperiri uşoare şi economice de beton armat, care să constituie exemple de soluţii ingineresti dintre cele mai perfecţionate şi să servească ca model pentru alte construcţii asemănătoare.

Introducerea elementelor de construcţie de beton armat cu armătură pretensionată în construcţiile de locuinţe, în construcţiile industriale, în cele din domeniul transportului, hidrotehnicii, precum şi în alte tipuri de construcţii, constituie una dintre sarcinile cele mai importante ale constructorilor.

Dezvoltînd industria materialelor de construcţie este necesar să acordăm o atenţie deosebită organizării combinatelor de locuinţe prefabricate, a fabricilor de azbociment şi de alte materiale pentru învelitori, a întreprinderilor pentru prelucrarea lemnului, în special pentru executarea obiectelor de tîmplărie, precum şi a mobilei.

Să vorbim acum despre obiectele de tîmplărie. Anul trecut am vizitat Finlanda şi am văzut că în această ţară tîmplăria se execută foarte bine. Trebuie să recunoaştem că la noi obiectele de tîmplărie ce se livrează nu sînt de calitate superioară, în special din cauză că nu se execută din material lemnos uscat. A venit timpul să se creeze rezerve suficiente de material lemnos uscat şi să se treacă la uscarea lui intensivă. În construcţii trebuie folosite tipuri bune de uşi şi ferestre. Mi se pare că ferestrele duble suedeze sînt de calitate bună. Pentru confecţionarea lor se cere o cantitate mai mică de material lemnos, ele sînt mai luminoase şi apără destul de bine împotriva frigului. Toţi laudă acest tip de ferestre însă le introduc foarte încet în construcţie. (O voce din sală: ele sînt folosite în număr mare la Moscova).

Poate, dar totuşi se vede că la noi despre ferestrele suedeze mai mult se vorbeşte decît se execută. Ele trebuie folosite pretutindeni pe scară mare.

În ultimul timp, arhitecţii acordă multă atenţie mobilei înzidite. Acest lucru este bun. Trebuie să introducem regula ca în fiecare locuinţă dintr-o casă nouă să se monteze mobilă înzidită. Acest lucru e comod, deoarece mobila înzidită ajută la o mai bună folosire a spaţiului locativ. Academia de construcţii şi arhitectură trebuie să elaboreze proiecte tip de mobilă standardizată, iar Comitetul de Stat pentru Construcţii de pe lîngă Consiliul de Miniştri al U.R.S.S. trebuie să includă mobila înzidită în proiectele tip. Industria este obligată să livreze mobilă de acest fel şi instalaţii pentru apartamente, în garnituri complete.

Mulţi dintre cei ce au luat cuvîntul la această conferinţă au vorbit despre necesitatea sporirii producţiei de materiale termoizolante, de agregate uşoare şi materiale pentru finisarea clădirilor. Este necesar ca în termenul cel mai scurt să dezvoltăm producţia plăcilor termoizolante, fără de care este imposibilă construcţia clădirilor din panouri laminate de beton armat.

Constructorii ştiu că unul dintre cele mai bune materiale de izolare termică sînt plăcile de vată minerală. Vata minerală poate fi fabricată din zgură obişnuită şi argilă, însă este foarte convenabilă prelucrarea zgurilor incandescente. Noi nu folosim bine aceste zguri; totul se rezumă numai la vorbe, iar treaba nu merge. De exemplu, în anul 1957, întreprinderile consiliilor economiei naţionale din Sverdlovsk, Celeabinsk, Orenburg şi Murmansk au transportat în halde 5 000 000 t de zgură incandescentă. Din această cantitate s-ar fi putut fabrica peste 10 000 000 — 12 000 000 m³ de plăci de vată minerală.

Plăcile termoizolante pot fi fabricate şi din fibră de sticlă, folosind în acest scop sticla spartă, care se găseşte peste tot în cantitate foarte mare, dar aproape că nu se foloseşte.

Industria materialelor de construcţie produce o cantitate infimă de agregate uşoare. Fără materiale de izolare termică şi fără agregate uşoare nu se poate reduce greutatea clădirilor şi a construcţiilor în curs de execuţie. Trebuie să se termine cu rămînerea în urmă a producţiei acestor materiale.

Mă voi opri acum la producţia materialelor de finisaj. Pentru construcţiile capitale vor mai fi necesare, într-o oarecare măsură, materialele ceramice de finisare şi va mai trebui folosită — în cantităţi limitate — cărămida aparentă pentru finisarea faţadelor unor clădiri.

Acum au apărut însă alte procedee de finisare, mult mai bune. Pe suprafaţa panourilor de beton armat executate prin procedeul vibrolaminării se poate aplica pe stratul de finisare orice desen executat din ciment alb sau beton colorat. Acest procedeu este mult mai ieftin decît finisarea manuală cu cărămidă aparentă.

Pe măsura dezvoltării industriei chimice vom putea spori folosirea în construcţii a produselor din mase plastice şi răşini sintetice. Din aceste materiale vor trebui executate, în primul rînd, instalaţiile tehnico-sanitare: robinete, rezervoare, chiuvete, scaune de closet, conducte pentru instalaţia de canalizare interioară, alimentarea cu apă, cu gaze. Folosind răşini sintetice, se vor putea fabrica în cantităţi mari linoleumuri, plăci şi masticuri pentru acoperirea pardoselilor, plăci pentru placarea pereţilor, plăci de talaş pentru obiecte de tîmplărie, lacuri şi vopsele rezistente. Toate acestea vor contribui la reducerea consumului de lemn, ciment, metale neferoase şi alte numeroase materiale de construcţie.

În locul radiatoarelor de fontă avem posibilitatea să folosim de pe acum panouri de beton armat prevăzute cu registre din ţevi de sticlă. Această inovaţie trebuie introdusă cu mai mult curaj în construcţii.

Este necesar să continuăm dotarea şantiierelor şi fabricilor de materiale de construcţie, cu maşini mari, mijloace pentru mică şi mare mecanizare cu scule electrice şi manuale bune. Această problemă trebuie să ne tîină atenţia încordată, deoarece nu trebuie să reducem, ci să mărim fabricarea mecanismelor şi a utilajelor, adică a mijloacelor de ridicare a productivităţii muncii constructorilor.

În construcţiile de tipul celor capitale trebuie să extindem folosirea noilor materiale şi elemente perfecţionate, ceea ce va ajuta la trecerea construcţiilor pe o treaptă mai înaltă de industrializare şi la îndeplinirea sarcinilor mari în termene scurte. Nu trebuie să uităm însă nevoile construcţiilor rurale, construcţiilor din suburbii şi din aşezările de pe lîngă fabrici, executate în special cu forţele proprii ale populaţiei. Astăzi, succesul construcţiilor de acest fel este în funcţie de existenţa materialelor locale de construcţie. Încurajînd construcţia locuinţelor individuale, noi nu le asigurăm însă totdeauna şi cantităţile necesare de materiale de construcţie.

Putem oare tolera mai departe această situaţie în care populaţia nu poate să-şi cumpere cărămidă sau cărămidă spartă din cauză că multe fabrici de materiale de construcţie nu-şi îndeplinesc planul? Nu este raţional să construim fabrici noi de cărămidă, însă sîntem obligaţi să exploatăm capacitatea de producţie a celor existente şi să mărim productivitatea lor. Oare este normal ca varul — material local — să se vîndă mai scump decît cimentul? Acest lucru se întîmplă numai datorită faptului că producţia lui este insuficientă şi costă foarte scump.

Folosind capacitatea unităţilor de producţie existente trebuie să fabricăm mai multe blocuri de zidărie din beton cu zgură, piatră naturală, calcar cochilifer, piatră de var şi să extragem mai multă piatră brută, precum şi alte materiale locale.

La această conferinţă a luat cuvîntul tov. I.T. Tajiev, secretarul C.C. al Partidului Comunist al Kazahstanului. El a arătat foarte bine cum în această republică se exploatează stuful şi perspectivele dezvoltării acestei industrii. Stuful trebuie să fie folosit în construcţiile noastre în oraşe şi — cu atît mai mult — la sate. Este indicat ca fabricarea produselor de stuf să fie organizată prin forţele organizaţiilor ce se ocupă de producţia materialelor de construcţie. Trebuie să creăm detaşamente de cadre permanente mobile sau staţionare pentru stocarea stufului, să mecanizăm recoltarea şi prelucrarea lui în plăci şi în alte produse. Produsele termoizolate de tipul plăcilor de stuf, solomit şi alte tipuri trebuie să fie executate în cantitate suficientă, în funcţie de condiţiile locale. Este necesar să creăm o abundenţă de materiale de construcţii şi să organizăm pretutindeni vînzarea lor.

Toate problemele legate de dezvoltarea industriei construcţiilor şi a industriei materialelor de construcţie trebuie rezolvate în termene scurte, asigurîndu-se îndeplinirea lor.

Trebuie să acordăm mai multă atenţie ştiinţei construcţiilor. În acest domeniu există multe lipsuri. Mulţi colaboratori ştiinţifici ai institutelor de cercetări ştiinţifice pentru arhitectură şi construcţii lucrează rupţi de practică, trag concluzii fără să facă verificarea lor în producţie şi nu participă la introducerea noutăţilor în domeniul construcţiilor. Unii dintre ei se interesează — chiar şi de propriile lor propuneri — numai pînă la recunoaşterea priorităţii. Lucrătorii ştiinţifici de acest fel nu au o atitudine obiectivă faţă de lucrările altora şi împing înainte numai propunerile lor. Toate aceste procedee frînează dezvoltarea construcţiilor şi întîrzie creşterea noilor cadre ştiinţifice.

Rog să nu fiu înţeles greşit. Eu nu vorbesc despre adevăraţii noştri oameni de ştiinţă sovietici. Mulţi dintre aceştia sînt cunoscuţi în întreaga lume. Eu vorbesc despre oamenii pripăşiţi ocazional în ştiinţă, despre pseudosavanţi.

Mai avem şi savanţi ale căror opere nu sînt folosite în nici un domeniu de producţie, cu toate că şi-au susţinut disertaţiile, au obţinut titluri ştiinţifice şi încasează salariul corespunzător titlului pe care îl au. Sînt «savanţi» care

nu lucrează în specialitatea lor. De aceea, primim propuneri ca persoanele care nu lucrează în specialitatea lor și cei pripășiți ocazional în știință, care nu creează lucrări științifice necesare producției și poporului nostru, să fie privați de titlurile științifice. Aceste propuneri trebuie studiate. Ce fel de « medic » este acela care nu tratează nici un bolnav ? (Aplauze).

Este necesar să înlăturăm piedicile și principiile birocratice create în unele organizații științifice, să deschidem fereastra și să lăsăm să intre un suflu de aer proaspăt. Trebuie să injectăm sânge nou în organismul științei construcțiilor. (Aplauze).

Avem mulți oameni talentați, capabili să lucreze în domeniul științei; acestora trebuie să le deschidem calea spre știință și să le creăm condițiile necesare. Să luăm, de exemplu, pe inginerul N.I. Kozlov. El a realizat un lucru mare; propunerea lui cu privire la executarea prefabricatelor de beton armat prin procedeul vibrolaminării poate să schimbe radical practica obișnuită a construcției de case. El nu are un titlu științific, însă opera lui merită tot felul de stimulari

(O voce: just!) (Aplauze).

Cei care se complac numai a purta un titlu de savant, fără să aducă aportul lor științei, trebuie să fie transferați în producție. Acolo ei pot să prindă viață din nou. (Aplauze).

Trebuie să apropiem activitatea institutelor de cercetări științifice de practica construcțiilor, să atașăm institutele și laboratoarele la fabrici, șantiere, iar majoritatea lucrărilor să fie executate pe bază de contracte. Lucrările științifice vor corespunde în acest caz cerințelor vieții, practicii și vor găsi mai repede aplicare în producție. Conferirea titlurilor științifice trebuie să fie în funcție de aplicarea lucrărilor științifice în producție.

Trebuie să acordăm o atenție mai mare îmbunătățirii lucrărilor de proiectare. În prezent, organizațiile de proiectare sînt concentrate în special la Moscova, Leningrad și în alte câteva orașe mari. Mulți proiectanți, fără să cunoască condițiile locale, proiectează construcții costisitoare. Aceasta se răsfrînge asupra calității proiectelor și documentației de deviz.

Sosind o dată în Donbass, nu am putut pricepe de ce clădirile de locuit și cele de producție din jurul minelor se construiesc din cărămidă. În Donbass, clădirile erau construite totdeauna din gresie locală. Mai târziu am aflat că minele și toate construcțiile din industria carboniferă se proiectează la Moscova. Proiectanții, necunoscînd condițiile locale, folosesc cărămida, fără să țină seama de costul ei.

La această conferință a luat cuvîntul tov. I.T. Novikov, șeful direcției construcției centralei hidroelectrice din Kremenciuk. Eu am fost la el pe șantier; acolo se folosesc multe lucruri noi interesante. Trebuie să arăt că discursul tov. Novikov a avut un conținut suficient de bogat, în special în ceea ce privește critica adresată proiectanților centralelor hidroelectrice, care folosesc norme de calcul exagerate și coeficienți de siguranță exagerați, care duc la scumpirea construcțiilor hidrotehnice.

Trebuie să-i dăm de gol pe lucrătorii acestor organizații de proiectare, în speranța că ei vor înlătura exagerările inutile, iar dacă nu vor trage concluziile necesare, atunci poate că ar fi eficace să se practice transferarea lor, și anume: unii lucrători de pe șantiere să fie transferați la organizațiile de proiectare, iar lucrătorii din organizațiile de proiectare — transferați în producție, pe șantiere. Aceasta este necesar și pentru că mulți proiectanți s-au obișnuit cu anumite forme și procedee de lucru și nu pot să se debaraseze de formele și metodele învechite, pășesc numai pe drumul bătătorit, pe care îl calcă de mai mulți ani. (Rîsete). Această situație se observă în multe institute de proiectare și de cercetări științifice și chiar în instituții cum este de exemplu, Comitetul de Stat al Planificării de pe lângă Consiliul de Miniștri.

Este evident că în interesul lucrărilor este indicat să se introducă recompense pentru folosirea în proiecte a inovațiilor tehnice menite să reducă volumul de muncă și costul construcțiilor. De asemenea, este rațional ca organizațiile de proiectare să fie organizate în gospodării chibzuite și plata muncii proiectanților să se facă în acord. Ar trebui să repartizăm organizațiile de proiectare pe regiuni economice și să apropiem serviciile de proiectare de locurile de construcție.

Este necesar să îmbunătățim continuu proiectarea tipizată. În prezent se folosesc foarte multe proiecte tip; numărul lor trebuie să fie redus în mod simțitor. În cuvîntările rostite aici s-a făcut propunerea de a stabili durata de folosire a proiectelor tip pe o perioadă de 3—4 ani. Cred că acest lucru trebuie realizat. Însă, este clar că atunci cînd vom trece la executarea în masă și folosirea în construcții a panourilor vibrolaminate de dimensiuni standardizate, aceste propuneri nu vor mai fi de actualitate, deoarece clădirile și construcțiile de tipul celor capitale vor trebui proiectate dintr-un număr limitat de elemente standardizate.

Aici au fost făcute observații juste la adresa Comitetului de Stat pentru Construcții al U.R.S.S., cu privire la lipsurile în lucrările de proiectare pentru regiunile seismice și cele cu îngheț veșnic. Comitetul de Stat pentru Construcții al U.R.S.S. trebuie să generalizeze experiența execuției construcțiilor în regiunile cu îngheț veșnic, să întărească organizațiile de proiectare care lucrează pentru regiunile nordice și să elaboreze proiecte tip, atât pentru regiunile cu îngheț veșnic, cît și pentru regiunile seismice. Academia de construcții și arhitectură a U.R.S.S. este de asemenea datoră să se ocupe mai mult de probleme de acest fel.

Progresul tehnic în construcții depinde în mare măsură de lucrătorii organizațiilor de proiectare și de cercetări științifice. Ei sînt obligați să dea dovadă de inițiativă creatoare, să proiecteze noi construcții, îndrăznește, progresiste. Lucrările științifice și cele de proiectare trebuie să urmărească

ridicarea gradului de industrializare a construcțiilor și reducerea termenelor de execuție.

Permiteți-mi să vă vorbesc măcar sumar despre comasarea organizațiilor de construcție. Constructorii din Moscova, Leningrad și Kiev au creat organizații mari de construcție, cum sînt Glavmosstroï, Glavleningradstroï și Glavskievstroï și prin aceasta s-a făcut un început bun. Noul sistem de conducere a industriei și construcțiilor dă posibilitatea de a uni organizațiile de construcție slabe, precum și întreprinderile cu capacitate mică de producție, creînd organizații de construcție unitare, care fac parte din consiliile economiei naționale sau din ministerele de construcție ale republicilor, iar întreprinderile materialelor de construcție să fie concentrate în consiliile economiei naționale. Nu voi intra în amănuntele acestei probleme, deoarece constructorii cunosc bine necesitatea pentru care s-a luat această măsură, care trebuie tradusă în viață.

La această conferință s-au arătat neajunsurile planificării, s-a vorbit că mijloacele și materialele se dispersează pe multe șantiere. Această problemă a fost examinată de noi în Prezidiul C.C. și s-a ajuns la concluzia că practica planificării trebuie modificată. În fiecare raion, mijloacele, materialele și muncitorii trebuie să fie concentrați pe un număr limitat de șantiere. Aceasta va permite terminarea construcțiilor în termene scurte. În această situație, utilajul va intra mai repede în funcție, mijloacele investite pentru dezvoltarea vreunei ramuri a economiei naționale vor fi recuperate mai repede. Aceasta este unica cale justă și ea trebuie urmată. (Aplauze). În realitate însă, se întîmplă deseori invers: toți tind să obțină cît mai multe mijloace și să le repartizeze la un număr cît mai mare de șantiere. În trecut am crezut că ministerele sînt vinovate de dispersarea mijloacelor; din păcate, consiliile economiei naționale continuă aceeași politică.

Din această cauză, volumul construcțiilor neterminate se apropie de volumul anual al construcțiilor capitale. Trebuie să luăm măsuri urgente pentru reducerea considerabilă a volumului de lucrări neterminate. Dacă continuăm să planificăm și mai departe în acest fel, atunci putem ajunge la situația că, desfășurînd construcții în valoare de sute de miliarde de ruble, vom duce lipsă de energie electrică, de metal și de multe alte materiale, fără de care industria nu se poate dezvolta. Trebuie să declarăm război aceluia care vor continua o astfel de practică nejustă, acest sistem de planificare, finanțare și construcție. (Aplauze).

Trebuie să terminăm mai repede construcțiile începute și să scurtăm termenele de execuție. Aceasta constituie scopul principal.

La această conferință iau parte președinții tuturor consiliilor economiei naționale sau locțiitorii lor. Ei sînt obligați să înțeleagă că consiliile economiei naționale poartă o mare răspundere pentru concentrarea mijloacelor alocate pentru construcții. Trebuie să prevenim pe acești tovarăși și despre răspunderea ce o au pentru dispersarea mijloacelor. Dacă această dispersare va fi continuată, Comitetul Central va fi nevoit să ia măsuri în consecință.

Tovarăși!

Termin cuvîntarea mea. Am fost nevoit să critic o serie de lipsuri existente în domeniul construcțiilor. Critica este necesară pentru îmbunătățirea muncii noastre. O dată cu aceasta trebuie să declar că avem toate motivele să ne bucurăm de succesele noastre în domeniul construcțiilor și să ne mîndrim cu ele. Adversarii regimului nostru rămîn surprinși de volumul construcțiilor noastre. Nu trebuie însă să ne lăsăm amețiți de succese, sîntem datori să vedem și să cunoaștem obstacolele ce împiedică obținerea unor succese și mai mari.

Trebuie să ne gîndim cum să folosim mai bine realizările științei și practica înaintată în domeniul construcțiilor, unde se mai cheltuiește încă un surplus mare de muncă, de materiale și mijloace. Am putea să accelerăm simțitor ritmul și calitatea construcțiilor dacă am înlătura aceste lipsuri.

Sîntem totdeauna nemulțumiți de prezent, deoarece dorim să lucrăm mîine mai bine, să îndeplinim mai bine sarcina care a fost încredințată fiecăruia dintre noi de către partidul nostru.

Cred că toți constructorii, muncitorii și muncitoarele, inginerii, oamenii de știință, arhitecții, proiectanții sînt animați de o singură dorință comună: de a îmbunătăți cît mai repede condițiile de trai ale poporului nostru, de a ridica cît mai repede economia noastră la un nivel mai înalt și de a dovedi prin aceasta superioritatea orînduirii economiei noastre socialiste.

Ne-am luat la întrecere cu cel mai puternic atlet — capitalismul american — și sîntem datori de a-l pune cu umerii la pămînt. (Aplauze îndelungate, furtuncase).

Tovarăși!

Sîntem convinși că victoria va fi de partea socialismului. Mulți dintre noi, mai ales oamenii în vîrstă, am dori să accelerăm mersul înainte și, înainte de a părăsi această lume, să ridem de capitaliști și să le arătăm superioritatea comunismului față de capitalism. (Aplauze furtunoase, îndelungate).

Tovarăși!

Sînt încredințat că fiecare dintre dvs., după ce se va înapoia pe șantier, la fabrici și uzine va pune în aplicare tot ce este util și progresist, despre care s-a vorbit multe la această conferință. Sîntem convinși că fiecare dintre dvs. va depune toate forțele, experiența și cunoștințele sale pentru a accelera ritmul de executare a construcțiilor noastre și, implicit, pentru a accelera mersul spre scopul trasat de partidul nostru — spre atingerea culmii victoriilor noastre — construirea comunismului. (Aplauze furtunoase, îndelungate. Toți se ridică în picioare).

Ansamblul de case de odihnă Eforie I

CONSTRUCȚII NOI PE LITORALUL MĂRII NEGRE

În numărul de față al revistei noastre prezentăm o serie de lucrări executate în ultimul timp pe litoralul Mării Negre, precum și proiectele unor construcții ce urmează a fi executate în viitorul apropiat. Ele reprezintă importante realizări ale regimului democrat-popular din țara noastră și sînt o expresie a grijii partidului și guvernului pentru continua ridicare a nivelului de trai al poporului.

Construcțiile de pe litoral — pe care autorii lor le prezintă în paginile ce urmează — sînt rodul unor străduințe meritorii de rezolvare a problemelor funcționale, de economie, tehnică și plastică. Pentru a studia și trage învățăminte din experiența cîștigată, Uniunea Arhitecților a organizat deplasarea pe litoral a unui grup de peste o sută de arhitecți. Redacția revistei noastre s-a adresat acestora, solicitîndu-le să-și expună, în coloanele revistei, impresiile și observațiile critice asupra construcțiilor vizitate, pentru ca pe baza acestui schimb de păreri să se poată face analiza lucrărilor respective. Este regretabil că pînă la data tipăririi numărului de față al revistei, la redacție au sosit prea puține răspunsuri la ancheta noastră, fapt pentru care sîntem nevoiți să amînăm publicarea ei. Insistăm și pe această cale ca toți arhitecții care au ceva de spus în legătură cu lucrările respective să trimită revistei observațiile lor. Fără îndoială că în realizarea ansamblurilor și construcțiilor de pe litoral există însemnate rezultate pozitive, dar și erori și încercări nereușite ce ar trebui semnalate. Considerăm că importanța lucrărilor realizate de regimul nostru pe litoral și care depășesc în amploare tot ceea ce s-a făcut într-o perioadă îndelungată în timpul burgheziei, merită o analiză aprofundată care să scoată la iveală atît succesele obținute, cît și deficiențele existente, în scopul îmbogățirii experienței noastre profesionale, spre progresul continuu al arhitecturii din țara noastră.

REDAȚIA

Arh. C. Lăzărescu

NOI CONSTRUCȚII PE LITORAL

Institutul central pentru sistematizarea orașelor și regiunilor (I.C.S.O.R.) a studiat în ultimii ani planul general de sistematizare a litoralului Mării Negre, cu o detaliere mai mare a primei zone de dezvoltare și anume cea cuprinsă între capul Midia și capul Tuzla.

În viitor, stațiunile vor avea un caracter deosebit: Costinești și Agiea vor fi destinate exclusiv copiilor și tineretului, cu construcții de tabere și colonii; Vasile Roaită, Eforie și Techirghiol se vor uni și, beneficiind și de prezența ghiolului, vor forma un mare ansamblu pentru odihnă și mai ales pentru tratamente preventive și curative, cu construcții de case de odihnă, sanatorii și dotări medicale; Mamaia este destinată exclusiv odihnei, recreației și sporturilor și se va extinde pînă la capul Midia.

Stațiunile Costinești, Agiea și Mamaia vor avea un caracter sezonier; la Vasile Roaită, Eforie și Techirghiol se vor construi și sanatorii cu caracter permanent.

Organizarea odihnei și curei sezoniere sau permanente se face pe baza principiilor planului de sistematizare arătate mai sus, principii care au generat și categoriile specifice de programe de arhitectură.

La Vasile Roaită, localitate dens construită, avînd terenuri libere cu suprafețe restrînse, se clădesc în principal case cu o capacitate de 100—200 de paturi fiecare, pentru diferite întreprinderi și instituții. La Eforie și Mamaia, unde au existat spații mari libere, se realizează mari ansambluri cu capacitate de 1000—2000 de paturi, rezultat al cooperării mai multor beneficiari.

Pentru tratamente preventive și curative, pe lîngă cazarea asigurată de construcțiile cu caracter sezonier, se realizează și unități sanatoriale cu o capacitate de 200—300 de paturi cu toate dotările necesare folosirii permanente.

Pentru copii, pe lîngă numeroasele tabere existente, s-a început construirea unor colonii definitive cu o capacitate de 200—600 de copii fiecare, independente ca funcționare; primele trei au fost date în folosință anul acesta.

Pentru dezvoltarea normală a litoralului au fost alocate fonduri importante pentru realizarea în primă urgență a principalelor lucrări edilitare. Pe baza prevederilor planului general de sistematizare și a diverselor proiecte de specialitate s-au realizat aducțiunea și alimentarea cu apă potabilă a localităților și rețeaua majoră de canalizare. S-au consolidat și amenajat falezile de la Eforie și Vasile Roaită în întregime și de la Constanța în mare parte; s-a modernizat rețeaua de străzi și șosele; s-a amenajat o suprafață impresionantă de parcuri, scuaruri, plantații și spații verzi de tot felul. Este în continuă transformare rețeaua iluminatului public și a telecomunicațiilor. În toate acestea, sfaturile populare și în special Sfatul popular al regiunii Constanța au depus eforturi deosebite și au realizări cu care se pot mîndri. S-au creat astfel condițiile favorabile dezvoltării spațiului de cazare a stațiunilor.

★

Programele de arhitectură care au decurs din organizarea odihnei și curei conform planului de sistematizare au dus la rezolvări arhitecturale specifice, elaborate pe baza unor studii minuțioase.

Precizarea gradelor de confort, a capacității și modului de funcționare și mai ales a costului, au constituit premise ale proiectării. Cerințele mari de construcție și timpul redus de execuție, pe de o parte, caracterul predominant sezonier care impunea un cost cît mai redus al investiției, pe de altă parte, au dus colectivul de proiectare la stabilirea cîtorva tipuri de cazare

și confort și a câtorva principii generale de organizare, urmărite aproape în toate realizările de pînă acum.

Tipul de cameră cel mai des folosit este cel de 2 paturi cu o suprafață de 11 m², cu dulapuri înzidite, vestibul și grup sanitar propriu, cu duș, w.c., lavoar. Acest tip a fost folosit la centrul de odihnă Eforie I la cca. 400 de camere (60% din total), la centrul de odihnă Eforie II la 1000 de camere (în totalitate) și la ansamblul de hoteluri O.N.T. de la Mamaia la 1000 de camere (în totalitate). Pe baza rezultatelor obținute pînă în prezent, considerăm acest tip ca cel mai corespunzător, asigurînd un confort ridicat. Prevederea în grupurile sanitare ale primelor două ansambluri a unui duș flexibil cu baterie amestecătoare unică și pentru lavoar a asigurat o economie importantă, atît ca spațiu, cît și ca instalații.

Al doilea tip, întrebuițat la ansamblul C.C.S. Mamaia la cca. 220 de camere, constînd dintr-o alternanță de camere de 2 și 3 paturi cu grup sanitar cu duș și lavoar, nu-l mai considerăm indicat, pentru că la un cost destul de ridicat, nu mai asigură confortul primului tip, atît prin lipsa w.c.-ului, cît și prin prezența obligată a unui al treilea pat. Menționăm că și la primul tip, introducerea ocazională a unui al treilea pat pentru familii cu copii este posibilă, tipul de pat folosit fiind rabatabil și degajînd astfel în timpul zilei tot spațiul liber al camerei.

Aceste prime două variante au fost utilizate în ansamblurile mari. Pentru construcțiile mai mici, în jurul a 100 de paturi, majoritatea izolate, și pentru blocurile de personal din ansamblurile mari s-au întrebuițat tipuri de camere cu 2—4 paturi, cu lavoar în cameră și grupuri sanitare comune pe etaj, care restrîng simțitor suprafața construită și implicit prețul de cost. Ele constituie al doilea tip de cazare, folosit mai frecvent.

În fine, al treilea tip este cel din corturi de 2, 4, 6 persoane, cu grupuri sanitare și bloc alimentar în construcții speciale, de tipul celui realizat la Mamaia (1000 de locuri) lîngă hotelul « I Mai », care are costul cel mai scăzut, amortizarea cea mai rapidă și reprezintă cea mai simplă rezolvare a cazării pe litoral, valabilă pentru o anumită categorie de vizitatori.

Afară de aceste rezolvări de masă, au fost necesare în proporție foarte redusă și apartamente de 2 camere cu grup sanitar complet.

La majoritatea camerelor de tipul cu confort complet au fost realizate loggii sau balcoane care măresc și mai mult confortul. Variațiile tipului de cameră la același grad de confort au rezultat în primul rînd din sistemul de construcție pe ziduri portante sau osatură de beton armat, monolit sau din elemente prefabricate, din existența sau nu a încălzirii centrale și din îmbunătățirea continuă a tipurilor anterioare.

★

În proiectarea construcțiilor de odihnă de pe litoral s-a urmărit respectarea unor principii pe care le-am considerat obligatorii pentru a se asigura o bună funcționare, simplitate în execuție și însemnate reduceri ale prețului de cost.

— Trecerea treptată de la construcțiile izolate la mari ansambluri de 1000—2000 de paturi cu toate dotările necesare, realizate prin organizarea comună a unor teritorii mai mari și cooperarea diversilor beneficiari.

— Separarea în construcții independente a diferitelor funcțiuni: cazarea vizitatorilor, blocuri alimentare, cazarea personalului etc.

— Gruparea tipurilor de camere, diferențiate după gradul de confort, în volume diferite, căutîndu-se o identitate cît mai completă pe toate nivelurile aceluiași bloc, pentru a se asigura simplitatea și rapiditatea execuției.

— Prevederea de cantine-restaurante cu capacitate de deservire de 1000—2000 de mese, cu săli de mese închise, care asigură masa în 2—3 serii, și terase acoperite și descoperite care le completează și reduc deservirea la 1—2 serii (ceea ce înseamnă, practic, posibilitatea serviciului continuu).

— Gruparea tuturor serviciilor anexe de deservire și întreținere în aceeași construcție cu blocul alimentar, economisindu-se terenul și izolînd toate aceste funcțiuni incomode, dar necesare, de restul ansamblului.

— Asigurarea dotării complete a ansamblurilor (magazine, frizerie, coafor, debit, farmacie, punct sanitar, centrale telefonice, ateliere, garaje, depozite, spălătorie mecanică, fabrică de gheață, de sifoane etc.).

— Compunerea ansamblurilor cu volume simple diferențiate prin poziție, înălțime și culoare, cît mai independente și aerate, prevăzînd spații libere plantate și agrementate, în suprafețe suficiente pentru a asigura caracterul lor estival.

— Eliminarea oricăror prevederi ale programului care nu erau absolut necesare bunei funcționări și reducerea la minimum a lucrărilor edilitare exterioare, pentru a se asigura un cost cît mai redus al întregului ansamblu.

— Prevederea celor mai simple și mai ieftine soluții de construcție pentru investiția respectivă, creîndu-se condițiile unei execuții ușoare și rapide cu posibilitățile tehnice actuale.

De la unele dintre principiile enunțate mai sus fac excepție numai casele sanatoriale, unde, datorită capacității restrînse la 200—300 de paturi și funcționării permanente, sala de mese a fost prevăzută în același volum cu cazarea. Aceasta a dus, cum era și de așteptat, la o ridicare a costului pe pat.

★

Capacitatea blocurilor de cazare variază după gradul de confort; cele cu camera cu confort redus au în general în jurul a 100 de paturi și sînt rezolvate pe parter și etaj; cele cu camere cu confort ridicat au cca. 200—300 de paturi și sînt rezolvate pe parter și 3 sau 4 etaje. Funcțiunile de recepție ale fiecărui bloc au fost reduse mult față de cele obișnuite la hoteluri, dat fiind caracterul deosebit în administrarea și organizarea pe ansamblu a cazării.

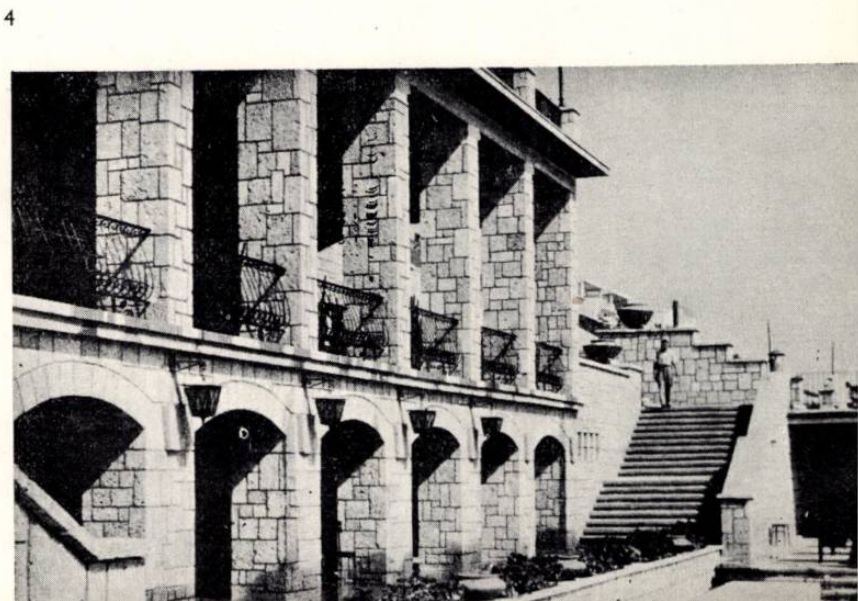
1. Amenajarea falezei la Eforie
Autori, arhitecții C. Lăzărescu, V. Blumenthal — Proiect ICSOR
2. Băile reci Eforie
Autori, arhitecții C. Lăzărescu, V. Blumenthal — Proiect ICSOR
3. Terasa superioară a restaurantului
4. Terasă spre mare

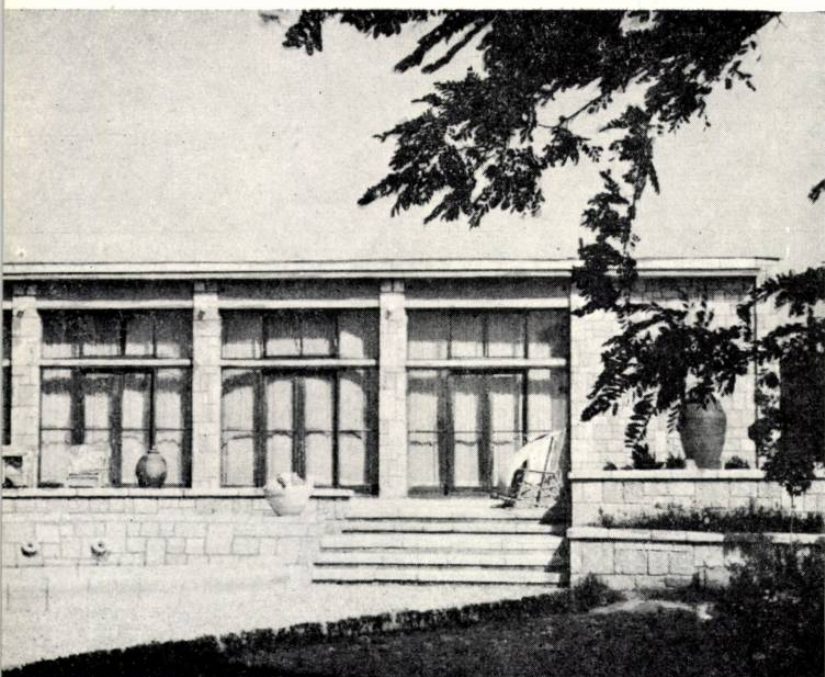
2

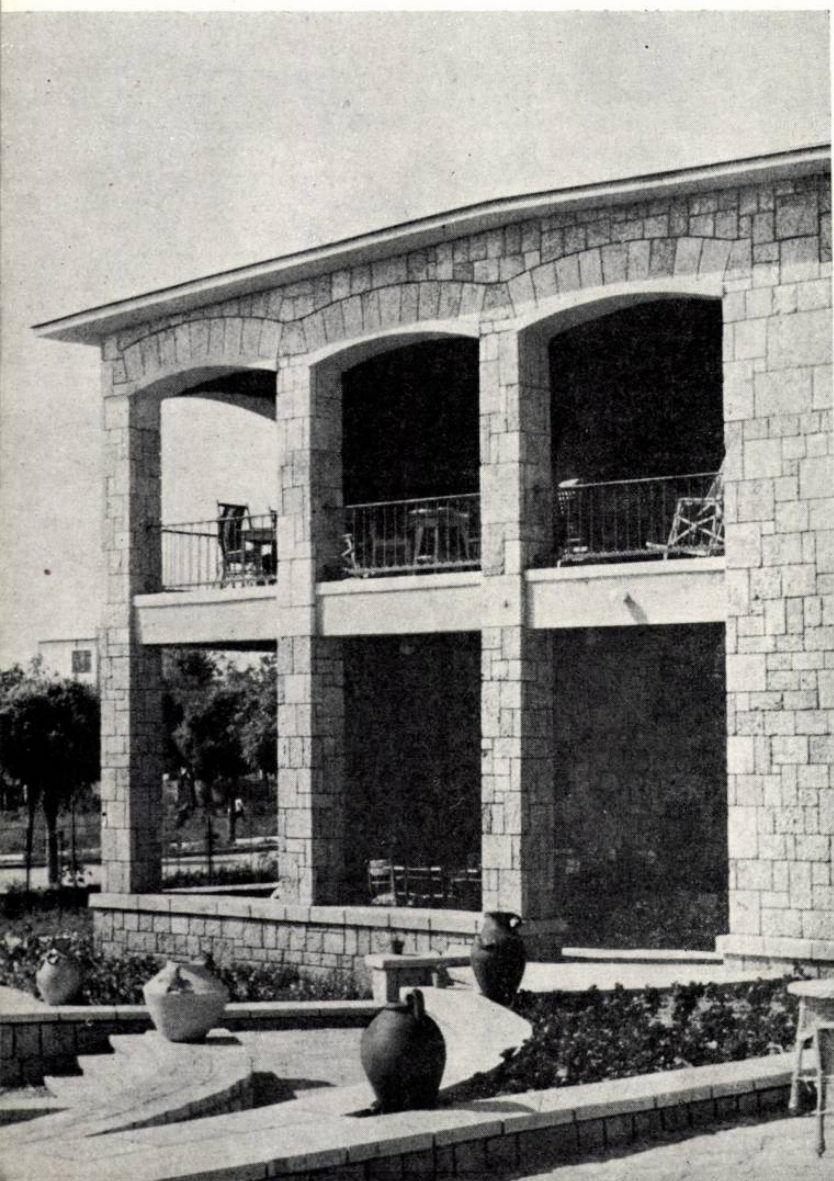
3

4

1. Casă de odihnă la Eforie — Sala de mese
Autori, arhitecții A. Aioanei, P. Focșă — Proiect ICSOR
2. Intrarea principală
3. Mic grup de vestiare pe malul lacului Techirghiol
Autor, arh. C. Lăzărescu
4. Colonie de copii la Eforie — Fațada spre șosea
Autori, arhitecții C. Lăzărescu, A. Toma, N. Stopler, S. Grimberg — Proiect ICSOR
5. Fațada spre mare

Dacă această înălțime și capacitate a blocului pot fi logice pentru majoritatea ansamblurilor și construcțiilor și pentru posibilitățile noastre actuale de realizare, nu considerăm că poate constitui unica soluție de construcție a litoralului. Limitarea înălțimii blocurilor la parter și 4 etaje, impusă de D.A.U., sărăcește litoralul de posibilitatea unei exprimări mai variate și duce și la soluții neeconomice: lift și radier general la Mamaia numai pentru un nivel în plus peste primele 3 etaje, care nu ar fi necesitat nici unul dintre acestea. În condițiile generale de fundare de acolo, ca și pentru alte amplasamente mai caracteristice din alte localități, realizarea construcțiilor cu înălțime mai mare de 6 etaje ar duce la soluții mai economice și mult mai interesante pentru compunerea generală a litoralului.

★

Rezolvarea celorlalte funcțiuni, în special a grupului alimentar, a evoluat în decursul proiectării. De la mica sală de mese a primei case de odihnă proiectată la Eforie s-a ajuns la marile cantine-restaurant cu o capacitate de cel puțin 600 de mese, așa cum se prevede astăzi în dezvoltarea construcției de pe litoral. Înlocuirea micilor unități legate de fiecare construcție și prevederea unor mai cuprinzătoare pentru grupuri de case de odihnă sau ansambluri de odihnă aduc mari avantaje economice și contribuie mult la simplificarea administrației și la igiena generală a localităților.

Considerarea perioadei actuale ca o trecere de la stadiul de cantină la cel de restaurant și mărirea spațiilor de organizat constituie elemente dificil de rezolvat, pentru care încă nu s-a ajuns la o soluționare corespunzătoare din toate punctele de vedere. Funcțional, cele proiectate și realizate pînă în prezent sînt corespunzătoare, deservirea făcîndu-se mulțumitor. Economia realizată la aceste mari unități este importantă și nu poate fi desconsiderată. Preocupările noastre se îndreaptă acum spre găsirea unor soluționări spațiale care fără să elimine avantajele unor mari unități și fără să îngreuneze funcționarea lor, să nu copleșească pe cel ce vine la masă prin dimensiunea lor. Împărțirea în săli mai mici, independența lor plastică, introducerea plantațiilor, florilor și a denivelărilor în spațiul clădit, diferențierea prin tratarea arhitecturală a sălilor, prin schimbarea sistemului de acoperire, a formei, culorii și mobilierului, introducerea mai organică a teraselor și spațiilor libere în întreaga compoziție, considerăm că sînt elemente ce ar putea îmbunătăți mult soluționarea lor.

★

Sistemele, mijloacele și metodele de construcție folosite pe litoral au fost variate și au evoluat în decursul diferitelor etape de construcție.

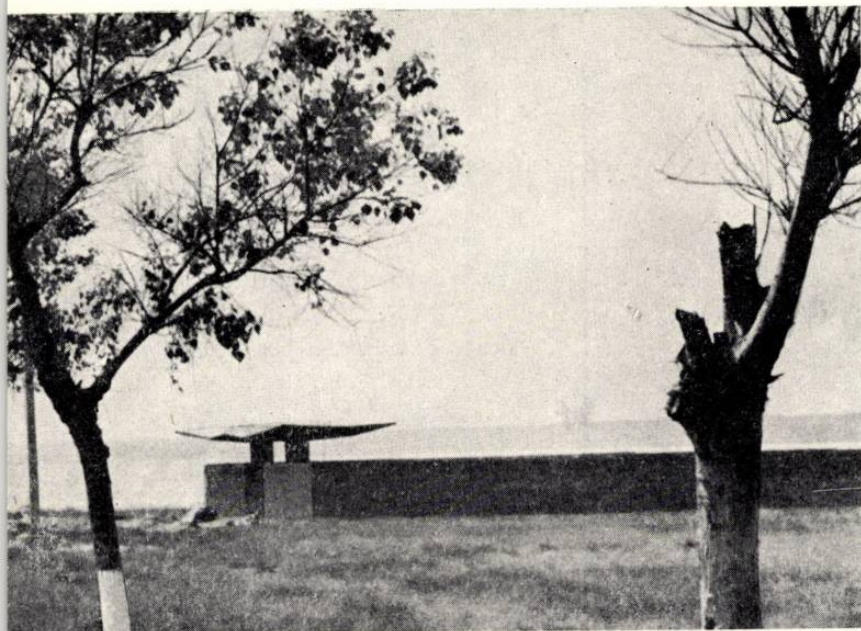
Majoritatea construcțiilor sînt realizate pe zidărie portantă. Repetarea identică a deschiderilor, atît în plan orizontal, cît și pe verticală, constituie cazul cel mai indicat de folosire masivă a prefabricatelor. Primele construcții, casa de odihnă de la Eforie, colonia de copii de la Eforie, băile reci și alte cîteva au fost realizate cu planșee T.C.B. sau cu chesoane. Din păcate, calitatea cu totul necorespunzătoare a prefabricatelor, care le-a făcut neutilizabile în proporție mai mare de 40% și costul lor ridicat, în condițiile unei construcții economice la care prețul este elementul principal de apreciere, ne-au făcut să le folosim actualmente pe o scară foarte redusă. Ele sînt înlocuite cu plăci monolit, fie în osatură, fie pe zidărie portantă, la care proiectarea specială a panourilor de cofraje refozibile poate reduce simțitor consumul de material lemnos, ducînd la ușurarea întregii construcții și la reducerea prețului de cost.

Pentru acoperirea sălilor mari de restaurant s-au folosit în toate proiectele pînze subțiri de diferite forme. Întrebuintarea aceleiași travee de 4,30 m într-un sens și de 8,60 m în celălalt, în 5 proiecte, din care 4 realizate sau în curs, a permis o comparare documentată cu sistemul tradițional de plăci orizontale și grinzi, folosit pe aceeași deschidere la bucătăria unuia dintre restaurante. Economii de fier de 15—20% și de beton de 35—40% sînt convingătoare, iar realizarea lor în diferite formulări și de diferiți executanți arată posibilitatea aplicării cu succes și la noi în țară a unor soluționări constructive economice de mult cunoscute. Studiarea mai aprofundată a detaliilor de execuție și simplificarea complicatelor straturi succesive de izolații termice și hidrofuge, prin introducerea unor materiale noi, vor îmbunătăți și înfrumuseța simțitor folosirea acestor formulări constructive.

Acoperirea celorlalte volume s-a făcut în general în terase necirculabile cu două pante, cu înclinarea ultimului planșeu. Izolarea termică s-a făcut în moduri diferite, ale căror rezultate încă nu pot fi comentate. La cea tradițională cu zgură, folosită la primele case de odihnă, s-a adăugat posibilitatea unei circulații de aer imediat sub tavan, prin prevederea unor deschideri de o parte și de alta a camerei, la prima colonie de copii de la Eforie. La a doua colonie de copii, de la Vasile Roaită, s-a realizat un tavan dublu cu circulație continuă de apă pe învelitoare (în orele cu temperaturi ridicate, apa este stropită dintr-o țevă așezată pe coamă și se scurge de o parte și de alta pe învelitoare și prin burlane de azbociment). La blocul mare de la ansamblul C.C.S. Mamaia s-a prevăzut o învelitoare dublă cu circulație interioară de aer; placa inferioară turnată monolit, iar cea superioară realizată din plăcuțe prefabricate sprijinite pe suporturi transversali de cărămidă, cu prize de aer pe ambele fațade, vor fi mereu, una însoțită și cealaltă în umbră.

Pentru construcțiile ușoare, folosirea plăcilor de eternit ondulat pe ferme de scînduri țintuite reprezintă o soluție simplă și ușor de realizat, a cărei aplicare trebuie s-o condiționăm de atenția mai mare dată prinderii plăcilor și soluționării coamelor și doliilor.

Materialele folosite în construcție, afară de cele tradiționale, trebuie să fie în primul rînd cele locale. Regiunea este una dintre cele mai bogate

3

din țară în piatră de diferite sortimente. Aceasta ne-a făcut, cum era și firesc, s-o folosim la început în mare cantitate. Lucrările de pe faleza de la Vasile Roaită, de la Eforie, băile reci și altele, sînt realizate aproape în întregime din calcar cochilifer de Techirghiol (piatră frumoasă ca aspect și ușor de prelucrat) sau granit roșu de Măcin. Părțile orizontale expuse mai mult acțiunii apei au fost realizate din piatră de Codru sau Canara.

Din păcate, prețul ridicat al acestui material ne determină să restrîngem treptat folosirea lui.

Betonul aparent în construcții, atît de utilizat în alte țări pentru economia și rezistența pe care le oferă, poate constitui o formulă valabilă și pentru țara noastră, mai ales în climatul dificil al țărmului mării. Cîteva exemple ca plafonul restaurantului din faleza de la Eforie, galeriile deschise de la colonia de copii de la Vasile Roaită, cornișele de la băile reci și altele dovedesc posibilitățile de realizare. Turnarea în două straturi succesive, primul de 2—3 cm cu mozaic (eventual colorat) și apoi placa propriu-zisă, asigură, pe lîngă protecția sănătoasă a fierului, și aspectul plăcut.

Din păcate, ritmul deosebit de rapid în realizarea unor lucrări, mai ales în perioadele dificile de iarnă, lipsa de atenție a unor conducători de șantiere, precum și opoziția unor beneficiari insuficient de bine orientați, fac ca această exprimare de material să nu fie folosită pe scară mai largă. O considerăm însă una dintre sarcinile noastre viitoare importante.

Înlocuirea tencuielilor obișnuite cu cele de tip terasit (cu feldspat) s-a dovedit pînă în prezent corespunzătoare atît ca rezistență în timp, cît și ca aspect imediat. Colorarea cu oxizi metalici dă construcțiilor un aspect mai vesel și optimist, iar proiectanților mai multe posibilități de exprimare.

Soluționarea tîmplăriei constituie în general o problemă dificilă, accentuată și mai mult de umiditatea ridicată din zona litoralului. Desigur că tîmplăria metalică, realizată mulțumitor la centrul de odihnă Eforie I, pe dimensiuni deosebit de mari în unele cazuri, vopsită și întreținută, constituie o soluție sănătoasă și elegantă, însă destul de scumpă. Tîmplăria de brad, de multe ori de proastă calitate, se deformează cu timpul și necesită o întreținere costisitoare. Dat fiind caracterul sezonier al construcțiilor, considerăm, pe baza experienței de pînă acum, că trebuie introdusă pe scară din ce în ce mai mare tîmplăria fixă de beton, reducînd la strictul necesar, pentru circulație și ventilație, tîmplăria de lemn. Ce s-a realizat astfel pînă în prezent la colonia de copii Vasile Roaită și la unele părți din centrul de odihnă Eforie I are un aspect plăcut, luminozitate foarte mare, întreținere minimă în timp și un cost mai redus ca oricare alt sistem. Diferitele soluționări și analize de cost au dovedit că introducerea pereților de sticlă în tîmplărie de beton la camerele de cazare (către exterior) aduce, pe lîngă o mărire virtuală a spațiului camerei, și un aspect plăcut și o reducere a costului față de zidăria tradițională cu tîmplărie simplă de brad, la dimensiunile cerute de normele de iluminare în vigoare.

Pardoselile de care dispunem sînt în general încă reduse ca sortiment și scumpe. Pe lîngă parchet, pe care l-am folosit rar, avînd un preț ridicat (68 lei m²) și fiind necorespunzător în climatul local, mozaicul turnat sau în plăci era singurul material indicat pînă de curînd pentru aceste construcții sezoniere. La centrul Eforie I și colonia de copii de la Vasile Roaită s-a întrebuițat lignolit, produs similar linoleumului, realizat din cauciuc regenerat. Deși nu este încă un material cu totul corespunzător și trebuie îmbunătățit, atît calitativ, cît și ca tehnologie de prindere, va constitui în viitorul apropiat una dintre soluțiile indicate atît ca rezistență și izolare la lovituri, cît și ca aspect și întreținere și mai ales ca preț de cost (60 lei m²), care este inferior celui al primelor două pardoseli.

În domeniul materialelor de construcție ne aflăm în fața unei imense porți deschise spre viitor. Dezvoltarea intensă a industriei noastre de mase plastice, a industriei chimice în general, va trebui să completeze curînd cea mai mare parte a industriei materialelor de construcție. Noile materiale de pardoseli, învelitori, instalații, pereți despărțitori, tîmplărie etc. vor ușura greutatea construcției, vor simplifica întreținerea și vor reduce simțitor durata execuției și costul construcțiilor.

★

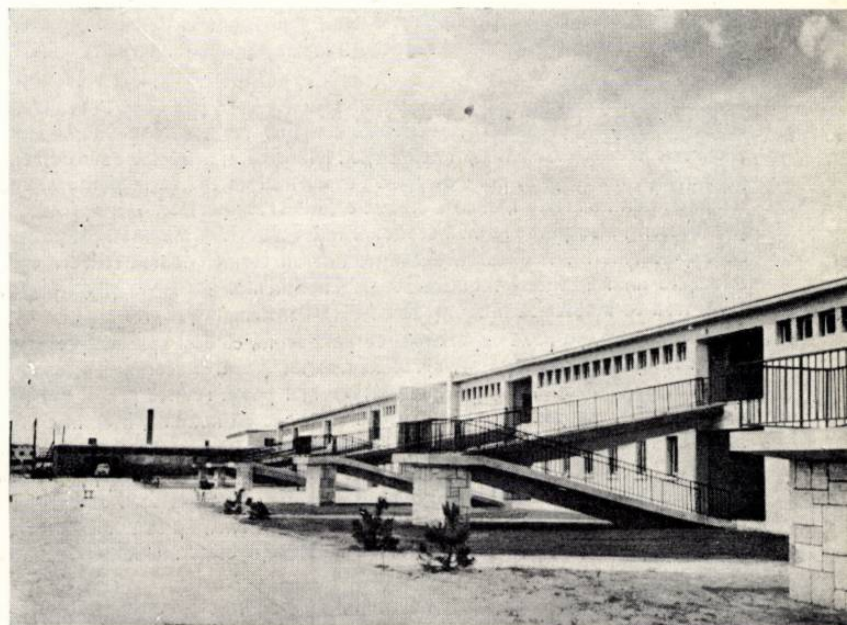
În condițiile unor construcții de masă, cu utilizare limitată la cca. 100 de zile pe an, economia în construcție s-a impus poate cu mai multă greutate ca în alte sectoare. Pornind de la organizarea odihnei în mari ansambluri, continuînd cu principiile arătate mai înainte la compunerea ansamblurilor, cu dimensionarea spațiilor, alegerea sistemului și mai ales a materialelor de execuție, toate au la bază realizarea reducerii treptate a costului pe pat.

Primele proiecte de hoteluri se ridicau la o valoare de cca. 50 000—55 000 lei/pat. Prin studii succesive la fiecare proiect s-a realizat o însemnată reducere, ajungînd acum la un cost mediu de cca. 24 000 lei, adică la 45% din prima valoare.

Acest rezultat a fost posibil, în primul rînd, prin analiza amănunțită a procesului de funcționare a acestor programe specifice, deosebite de hotelurile curente, și prin restrîngerea spațiului și a funcțiunilor la cele strict necesare. Rolul arhitectului proiectant în acest domeniu este deosebit de important, începînd cu interpretarea temei și stabilirea partiului general.

Prima colonie de 200 de copii realizată la Eforie, cu un program larg rezolvat în mai multe pavilioane mici pe ziduri portante și cu planșee din elemente prefabricate, a dus la un cost de cca. 28 000 lei pat de copil. A doua colonie, de 500 de copii, realizată la Vasile Roaită, cu un program mai restrîns, cu mai puține pavilioane, mari, în osatură de beton cu planșee monolit, a revenit la un cost total de numai 18 000 lei/pat.

Hotelurile O.N.T. de la Mamaia, cu un confort mai mare, vor trebui să se realizeze la un cost de 36 000 lei, iar ansamblul C. C. S. la cca. 25 000 lei/pat. (Toate construcțiile de la Mamaia au un cost ridicat față de cele similare din alte localități, datorită dificultăților de fundare și de realizare a lucrărilor edilitare.)

4

5

Centrul de odihnă Eforie I s-a ridicat la o valoare medie de cca. 22 000 lei/pat, iar cel de-al doilea, cu un confort mai mare (toate camerele au grup sanitar complet și loggii sau balcoane), va costa cca. 23 000 lei/pat. În această sumă sînt cuprinse totalitatea construcțiilor, instalațiilor și dotărilor din perimetrul ansamblului necesare folosirii lui.

Pentru casele de odihnă cu confort mai redus (lavoar în cameră) și fără alte funcțiuni decît cazarea, costul pe pat se reduce la 11 000 lei, inclusiv mobilierul corespunzător.

Mijloacele de reducere a costului investițiilor sînt multiple; s-a căutat în decursul proiectării obținerea economiilor în toate etapele succesive de elaborare a proiectelor, continuîndu-se cu îmbunătățiri și adaptări succesive, în perioada realizării fizice a construcțiilor.

Compunerea ansamblurilor cu volume simple, similare pe diferitele niveluri și dimensionate după distanțele maxime de deservire a scărilor, a asigurat de la început cea mai judicioasă utilizare a spațiului clădit. Înălțimea liberă de 2,50 m folosită curent în alte țări, însă criticată pînă nu de mult de forurile noastre de avizare, a devenit dimensiunea curentă la aceste construcții sezoniere. Lățimea de 2,75 m și chiar de 2,60 m la unele camere, s-a dovedit corespunzătoare scopului. Restrîngerea circulațiilor și a spațiilor comune nu stînjește cu nimic folosirea lor.

La casele de odihnă, exprimarea sinceră și simplă a sistemelor și elementelor constructive, atît în organizarea spațiilor interioare, cît și în plastica exterioară, a dus la o economie deosebit de importantă. În general, s-au utilizat cele mai simple finisaje; toate interioarele au tencuieli și zugrăveli simple; pardoseli de mozaic roman au fost folosite numai la holuri, pe culoare și în celelalte încăperi fiind utilizat mozaicul turnat sau în plăci. Introducerea lignolitului în camere, pe un suport de 2 cm de sandasfalt, se dovedește a fi suficientă, eliminînd tradiționalele izolații și straturi succesive din pardoseli, ușurînd în general planșul și ducînd la serioase economii.

Introducerea pe scară cît mai mare la construcțiile sezoniere a tîmplăriei fixe în rame de beton armat prefabricate sau chiar eliminarea și a acestor rame și utilizarea unor sisteme de prindere a geamului direct de zidărie sau stîlpi de beton duc la o reducere considerabilă a tîmplăriei, la realizarea unei luminozități mult mai mari și la un cost redus, atît al investiției, cît și al întreținerii.

Înlocuirea faianței sau opaxitului din grupurile sanitare, fie cu placaje din materiale plastice, fie cu vopsitorie cu rășini sintetice în culori variate și placute va aduce de asemenea simplificări de execuție și economii. Introducerea vopselelor silico-calcare ce intră în masa betonului, zidăriei sau sticlei va asigura, pe lîngă un aspect plăcut datorit gamei variate de culori, și o economie în investiții și mai ales o rezistență în timp prin eliminarea tencuielilor delicate de tașadă.

Cele de mai sus sînt cîteva dintre elementele care pot duce la realizarea economiilor prin proiectare; greutatea cea mai mare în acest domeniu o are însă costul materialelor și al execuției. Din păcate, în aceste două domenii, proiectanții nu au prea mult de spus. Putem însă afirma că la șantierul centrului de odihnă Eforie I, unde a existat o conlucrare perfectă între proiectant și executant, s-au putut realiza economii față de deviz și îmbunătățiri pe bază de experimentare. Realizarea execuției într-un termen foarte scurt a creat condițiile unor reduceri importante ale cheltuielilor de regie și de organizare, iară ca aceasta să influențeze cu ceva construcția propriu-zisă.

Considerăm, pe baza experienței de pînă acum, că deși aparent proiectele sînt reușite la strictul necesar, aprofundarea lor și introducerea unor sisteme de construcție și a unor materiale noi vor mai putea reduce prețul de cost. Este necesar însă, pentru aceasta, să fie antrenat un număr din ce în ce mai mare de factori, aîndu-se în același timp mai multă independență și răspundere, atît proiectanților, cît și organelor de execuție. Stabilirea plafoanelor limită de cost, care să constituie unul dintre principalele criterii de aprobare a proiectelor, trebuie să lase libertate celor ce sînt chemați să le întocmească, în folosirea sistemelor și materialelor de construcție celor mai indicate pentru fiecare caz în parte.

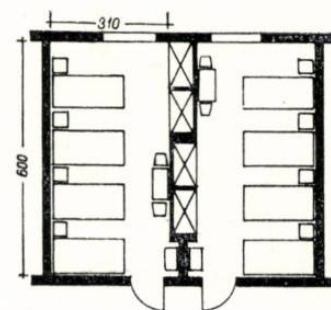
Am arătat în cele expuse pînă acum, care au fost condițiile generale și criteriile tehnico-economice care au stat la baza realizării construcțiilor de pe litoralul Mării Negre. Unele dintre ele sînt specifice; majoritatea pot fi considerate însă generale creației arhitecturale actuale din țara noastră.

Considerăm că organizarea spațiului pentru satisfacerea cerințelor celor mai variate ale societății și individului, materializată cu ajutorul tehnicii celei mai avansate de care dispunem în momentul respectiv, este problema de bază a noastră, a arhitecților. Preocupările arhitectului însă, nu se pot opri aci; el trebuie să îmbine munca tehnicianului cu inspirația creatoare a artistului.

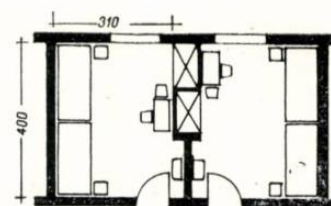
Sîntem de părere că realismul în arhitectură nu poate fi identificat numai cu logica funcțională și constructivă a clădirii, tot așa cum nu se poate raporta numai la o idee artistică oarecare, abstractă. Acolo unde formele nu sînt un rezultat al organizării arhitecturale a spațiului și a materialelor utilizate în acest scop, ele scapă din înlănțuirea logică a componentelor de bază ale fenomenului arhitectural. Se dezvoltă atunci după o rațiune proprie lor, impunînd renunțarea la ceea ce înțelegem prin arhitectură realistă și la subordonarea arhitecturii unor legi formale.

În ultimii ani, neglijîndu-se unele probleme primordiale ale arhitecturii, a existat, ca preocupare principală, problema formei exterioare, a decorațiilor de pe fațade.

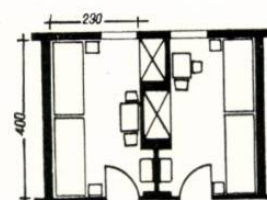
Sîntem convinși că arhitectura și frumosul sînt de nedespărțit: o construcție logică, economică și durabilă, însă urîtă, rămîne numai o realizare tehnică,

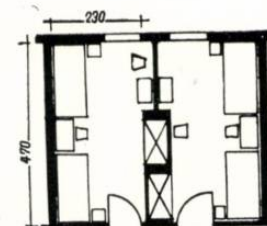
Detaliu de cameră la grupul social

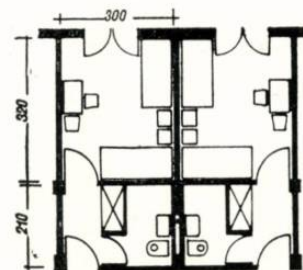
Detaliu de cameră la grupul social

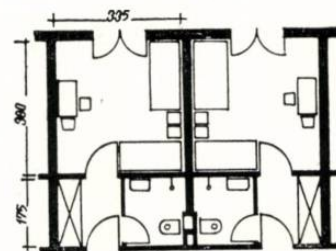
Detaliu de cameră la complexul Eforie I

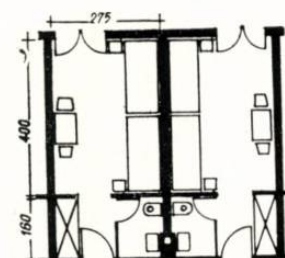
Detaliu de cameră la complexul Eforie I

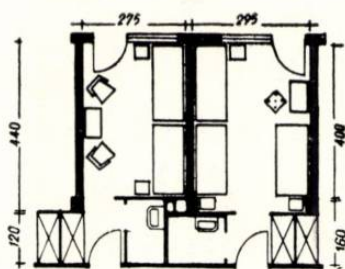
Detaliu de cameră la complexul O.N.T. Mamaia

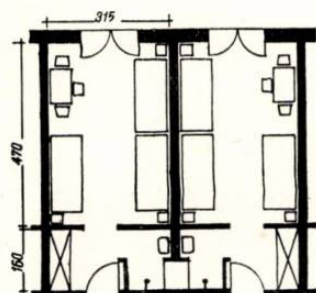
Detaliu de cameră la complexul O.N.T. Mamaia

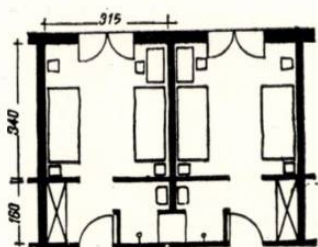
Detaliu de cameră la complexul Eforie I

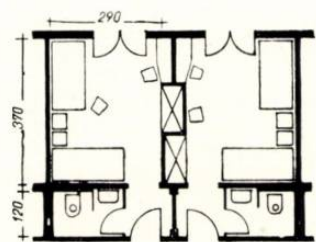
Detaliu de cameră la complexul C.C.S. Mamaia

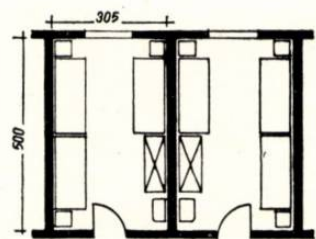
Detaliu de cameră la casa sanatorială C.F.R. Eforie

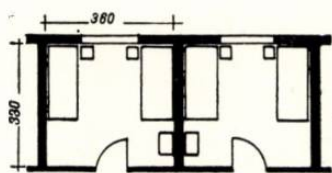
Detaliu de cameră la casa sanatorială C.F.R. Eforie

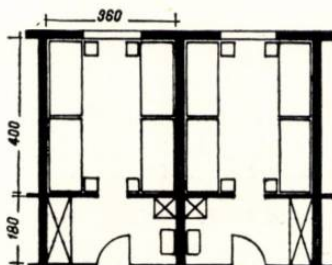
Detaliu de cameră la complexul Eforie II

Detaliu de cameră la complexul Eforie II

Detaliu de cameră la casa Mama și copilul

Detaliu de cameră la casa Mama și copilul

neputându-se ridica la nivelul unei opere de arhitectură. De multe ori perfecțiunea tehnică în sine poate duce la realizarea frumosului; o operă de arhitectură nu poate fi însă o cutie de piatră moartă, ci un organism viu, capabil să provoace celui ce-l privește un sentiment de mulțumire, de mândrie și bucurie a frumuseții, proprie naturii omului.

Frumosul în arhitectură se realizează prin simplitate și discreție. Cel ce creează nu trebuie să se frământă pentru născocirea unor forme speciale, pentru ornamentarea fațadelor, pentru găsirea de ornamente decorative complicate, nenaturale, ci trebuie să țină seama de legile naturii și de proprietățile materialelor cu care construiește. Cele mai desăvârșite elemente și forme arhitecturale nu sînt create numai de fantezia artistului, ci în virtutea firescului naturii și a necesităților vieții.

Rezolvînd în primul rînd organizarea spațiului și confortul corespunzător funcțiunilor respective, asigurînd logica și economia construcției, arhitectul trebuie să prevadă o asemenea îmbinare a elementelor clădirii, încît să corespundă tuturor cerințelor puse și să creeze în același timp un întreg armonios, unitar și frumos.

Acestea au fost principiile care au stat la baza rezolvării plastice a lucrărilor realizate. Desigur că ele au evoluat în timp, clarificîndu-se în funcție de rezultatele obținute și de experiența practică și teoretică acumulată. De aceea, în evoluția activității de proiectare, concretizarea acestor principii capătă forme diferite.

Simplitatea organizării interioare și exterioare a volumelor și lipsa decorațiilor false aplicate sînt caracteristici generale pe care le-am urmărit; recunoaștem că exprimarea și utilizarea materialelor sînt în unele cazuri discutabile. Placarea în piatră a unei structuri simple de beton armat la buveta de la Eforie nu influențează proporțiile generale și raportul plăcut între plinuri și goluri, însă îngreunează nefiresc construcția, atît din punct de vedere fizic, cît și plastic. Același lucru se poate spune astăzi și despre construcția băilor reci de la Eforie; masivitatea zidurilor de piatră asigură ținuta și durabilitatea construcției, însă o situează în altă epocă și o pune în discuție din punct de vedere economic. Același program a fost rezolvat pentru Techirghiol cu o structură deosebită, cu ziduri ușoare acoperite cu pînze subțiri, care a dus desigur la o altă exprimare plastică și la o reducere de peste 30% a prețului de cost.

Experiența noastră ne-a confirmat faptul că acolo unde organizarea spațiului și folosirea materialelor sînt mai logice și mai ales acolo unde s-a urmărit o judicioasă economie, funcționarea și aspectul plastic al construcțiilor au avut de cîștigat.

Considerăm colonia de copii de la Eforie ca o încercare de a trece brusc la o arhitectură rațională, cu exagerări funcționaliste, în care sistemul constructiv și utilizarea materialelor este discutabilă. Această realizare a fost pentru noi o etapă necesară pentru înțelegerea mai profundă a lucrurilor și considerăm că noua colonie de copii de la Vasile Roaită constituie în general un progres tehnic, economic și arhitectural.

Volumul mare al acestei colonii îmbină armonios funcțiunile cu formele, poate puțin prea rigide pentru destinația clădirii. Folosirea și exprimarea materialelor sînt judicioase și constituie un prim pas către o arhitectură nouă. Acoperirea volumului mic al sălii de mese cu elemente ușoare (pînze subțiri în formă de conoizi) nu este pusă în valoare de modul de tratare a pereților susținători, destul de grei și dăunează aspectului general al volumului.

Centrul de odihnă Eforie I constituie o nouă etapă în căutările noastre. Desigur că orice lucrare se verifică în timp, din punct de vedere funcțional, constructiv și plastic, însă pe baza observațiilor și aprecierilor din primele luni de funcționare putem s-o considerăm ca cea mai reușită lucrare a institutului nostru, dată în funcțiune pînă în prezent pe litoralul Mării Negre. Simplitatea compoziției generale și a plasticii de detaliu, care nu a dus totuși la o exprimare săracă, confortul cel mai ridicat realizat pînă în prezent, cu prețul de cost pe pat cel mai scăzut și sistemele de construcție adoptate care au permis realizarea în întregime, inclusiv proiectarea, în zece luni, constituie desigur calități reale, care nu pot fi contestate. În detaliu, ritmul rapid de proiectare concomitentă cu execuția și lipsa unei experiențe mai bogate au făcut posibilă apariția unor defecte care vor fi eliminate în ansamblurile viitoare.

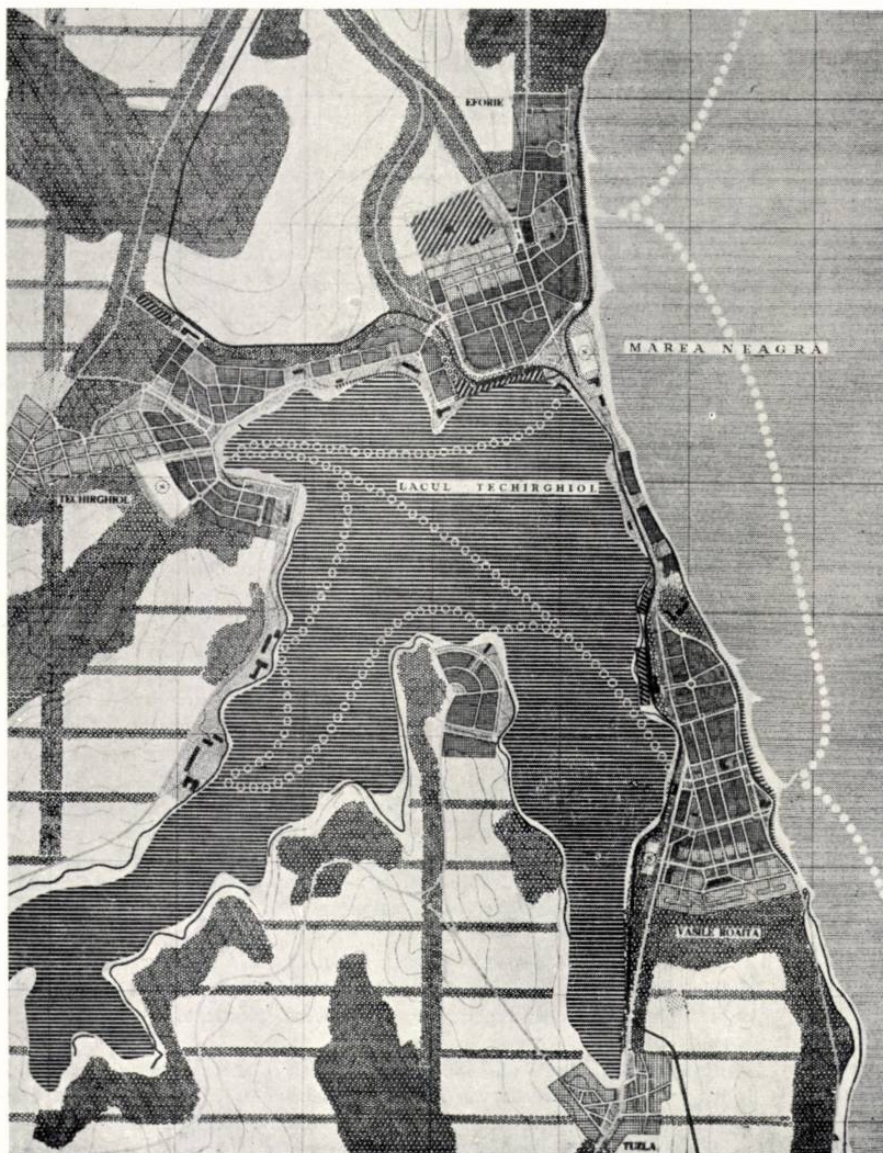
Culoarea, unul dintre elementele noi întrebuițate, care îmbogățește exprimarea plastică, încercată cu curaj de această dată, s-a dovedit pînă în prezent de mare ajutor arhitectului în crearea unei variații și a unui caracter vesel și optimist; considerăm că poate să constituie și la noi un element de bază în plastica simplă a volumelor.

Noi privim lucrările de pînă acum cu ochiul exigent al celui ce vrea să meargă înainte. Credem că a fi arhitecți ai timpului nostru și ai țării noastre înseamnă a cunoaște ceea ce este caracteristic acestui timp și acestei țări. A fi contemporan nu este pentru arhitect numai un deziderat, ci o obligativitate absolută.

Ponderea cu care intervine arhitectura în angrenajul vieții economice și sociale, în tehnică și industrializare, o face potrivnică oricărui anacronism. Încercările de ancorare în trecut prin mijloace formale sînt sortite eșecului.

Un mare arhitect al timpului nostru spunea că a respecta tradiția nu înseamnă a face așa cum făceau strămoșii, ci a face ceea ce ar fi făcut ei dacă ar fi fost în locul nostru.

Noi credem că o arhitectură națională, specifică, valoroasă, se poate naște numai atunci cînd ea răspunde în primul rînd cerințelor actuale ale poporului nostru, constructor al socialismului.

ANSAMBLUL DE ODIHNĂ ȘI CURĂ VASILE ROAITĂ EFORIE TECHIRGHIOI

Dezvoltarea ansamblului de odihnă și cură Vasile Roaită — Eforie — Techirghiol este deosebit de activă. Pe lângă realizarea majorității lucrărilor edilitare, a străzilor, amenajarea spațiilor verzi și consolidarea falezelor, s-a început masiv completarea și mărirea spațiului de cazare.

În anii 1957—1958 s-au dat în folosință case de odihnă cu o capacitate de cca. 2 500 de paturi și colonii pentru cca. 800 de copii. În prezent sînt în execuție, pentru a fi date în folosință în sezonul 1959, case sanatoriale și de odihnă cu o capacitate totală de încă 4 100 de paturi. Aceste două etape însumează o capacitate egală cu de două ori capacitatea stațiunii Eforie înainte de 1957.

Amplasarea lor s-a făcut pe baza planului general de sistematizare întocmit de I.C.S.O.R., atacîndu-se aproape toate zonele: ansambluri mari și construcții sanatoriale la Eforie, case de odihnă mai mici pentru diferite întreprinderi la Vasile Roaită și Techirghiol, locuințe pentru populația permanentă în toate localitățile, colonii de copii între Vasile Roaită și Eforie.

În perioada imediat următoare se va termina frontul spre mare al localității Eforie și se va începe construirea frontului falezii de la Vasile Roaită.

Amenajarea falezii localității Vasile Roaită

Legat de noua modelare a terenului necesară unei consolidări eficiente a malului care se degradează, compromițînd întreaga față spre mare a localității și chiar existența bulevardului de cornișă, precum și de amenajările menite să creeze condițiile unei creșteri în timp a plajei, proiectul întocmit se desfășoară pe o lungime de faleză de cca. 2 km, cuprinsă între Capul Turcului, în sudul localității, și sanatoriul T.B.C., în nord.

Proiectul asigură condiții bune de folosire a plajei — pe care, în sezon, își fac cura zilnică cca. 15 000 de oameni — cu accese fluente de la bulevardul de cornișă.

Amenajările proiectate se desfășoară urmărind linia țărmului, cu alei, promenade la cote diferite, ziduri de sprijin, construcții de deservire și amenajări sportive legate între ele prin axe majore de compoziție, dintre care scara din dreptul cazinoului și al parcului central al localității constituie însuși centrul compozițional al falezii.

Pe porțiunea cuprinsă între Capul Turcului și str. Popovici, unde faleza are o lățime care variază între 30 și 100 m, sînt concentrate majoritatea construcțiilor de deservire a plajei.

În imediata apropiere a plajei, adosate la un zid de sprijin, sînt amplasate umbrare nece-

sare curei de aerosoli, puncte sanitare, platforme de dușuri și scări de legătură, sub care sînt amenajate mici chioșcuri cu răcoritoare.

Pe o terasă imediat superioară sînt amplasate două grupuri de vestiare comune, de o parte și de alta a scării principale, cu o capacitate de cca. 6 000 de sezonisți simultan.

Două bufete-cofetării, beneficiind de terase ample, completează dotările pentru deservirea plajei, constituind, prin poziția și tratamentul lor, punctele de interes major ale întregului ansamblu, urmînd ca în viitor să se proiecteze două mari restaurante, unul situat la Capul Turcului, coborînd prin terase succesive către mare, iar celălalt pe promenade de cornișă a localității, în dreptul străzii Popovici.

La construcțiile proiectate s-a dat o atenție deosebită rezolvării sistemelor de acoperire, deoarece vederea întregului ansamblu de pe bulevardul de cornișă constituie una dintre imaginile plastice cele mai curențe.

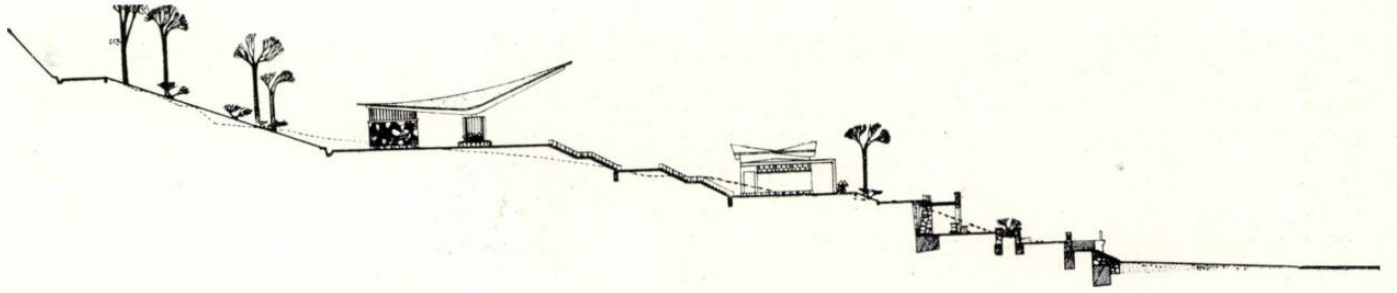
Lucrarea este în curs de execuție, fiind dată parțial în folosință în cursul sezonului actual, urmînd ca în 1959 să fie terminată în întregime.

Arh. P. Focșa

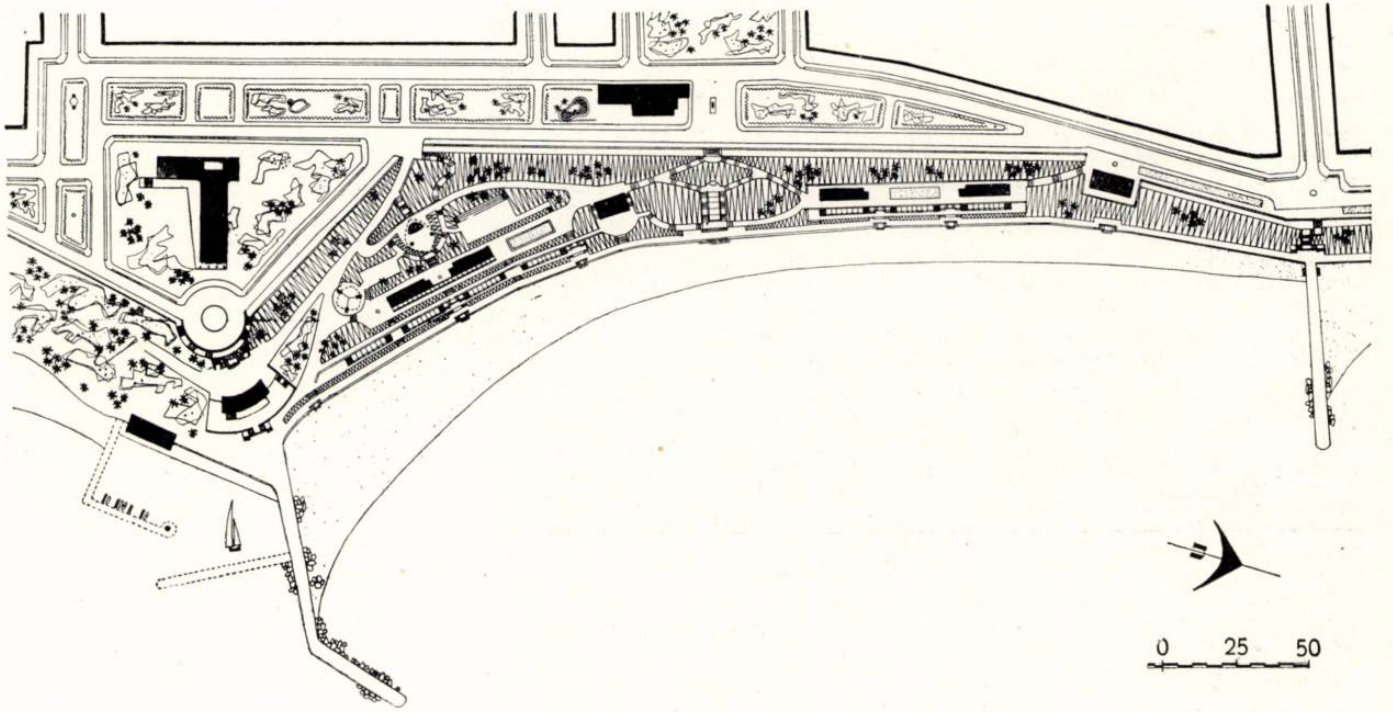
Autori: arh. P. Focșa, ing. I. Neacșu
Institutul central pentru sistematizarea orașelor
și regiunilor (I.C.S.O.R.)

1. Planul general de sistematizare a ansamblului Vasile Roaită, Eforie, Techirghiol
Autori, arhitecții C. Lăzărescu, L. Popovici
Proiect I.C.S.O.R.
2. Faleza de la Vasile Roaită — Secțiune transversală
3. Faleza de la Vasile Roaită — Plan de situație
4. Amenajarea falezii la Vasile Roaită

2

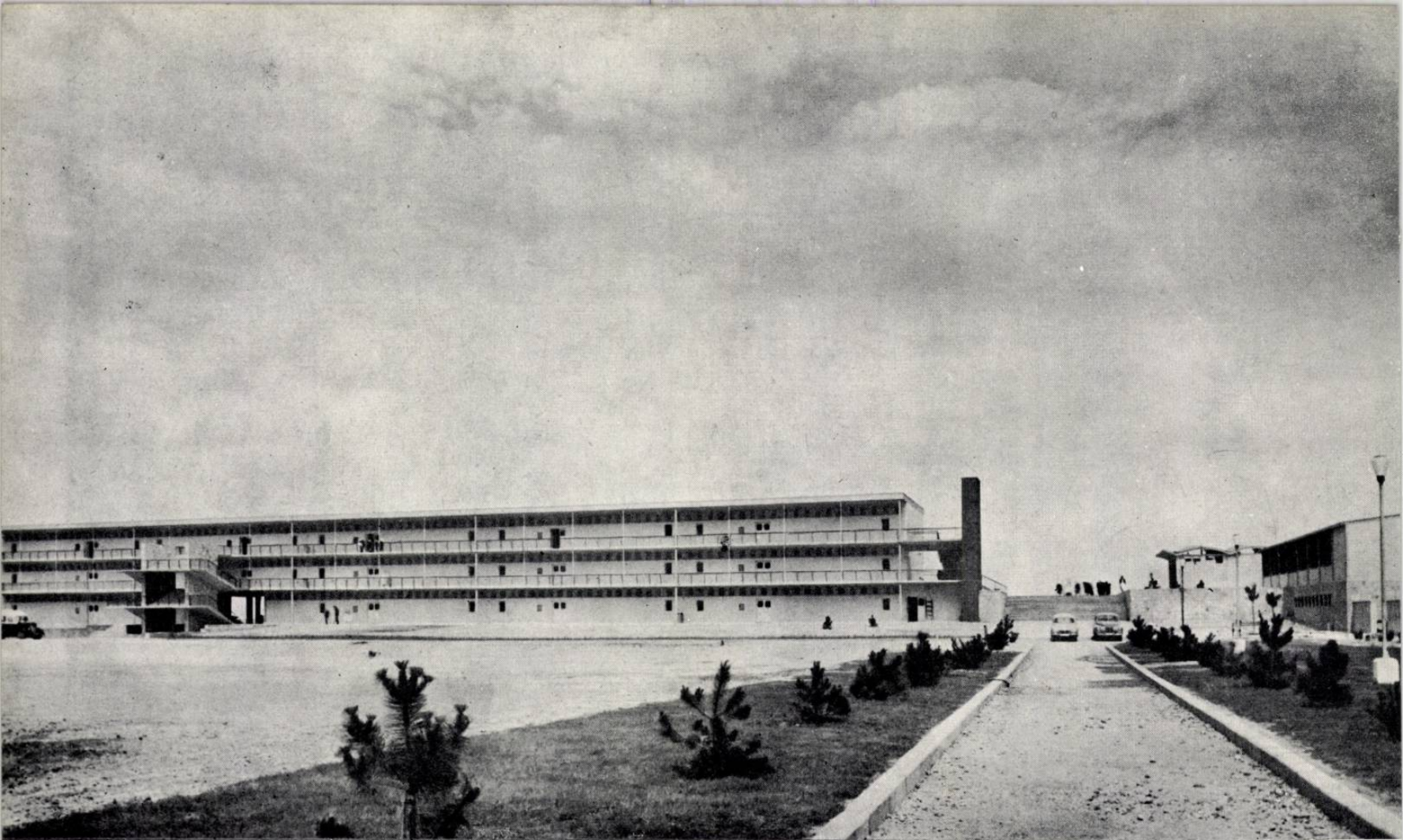

3

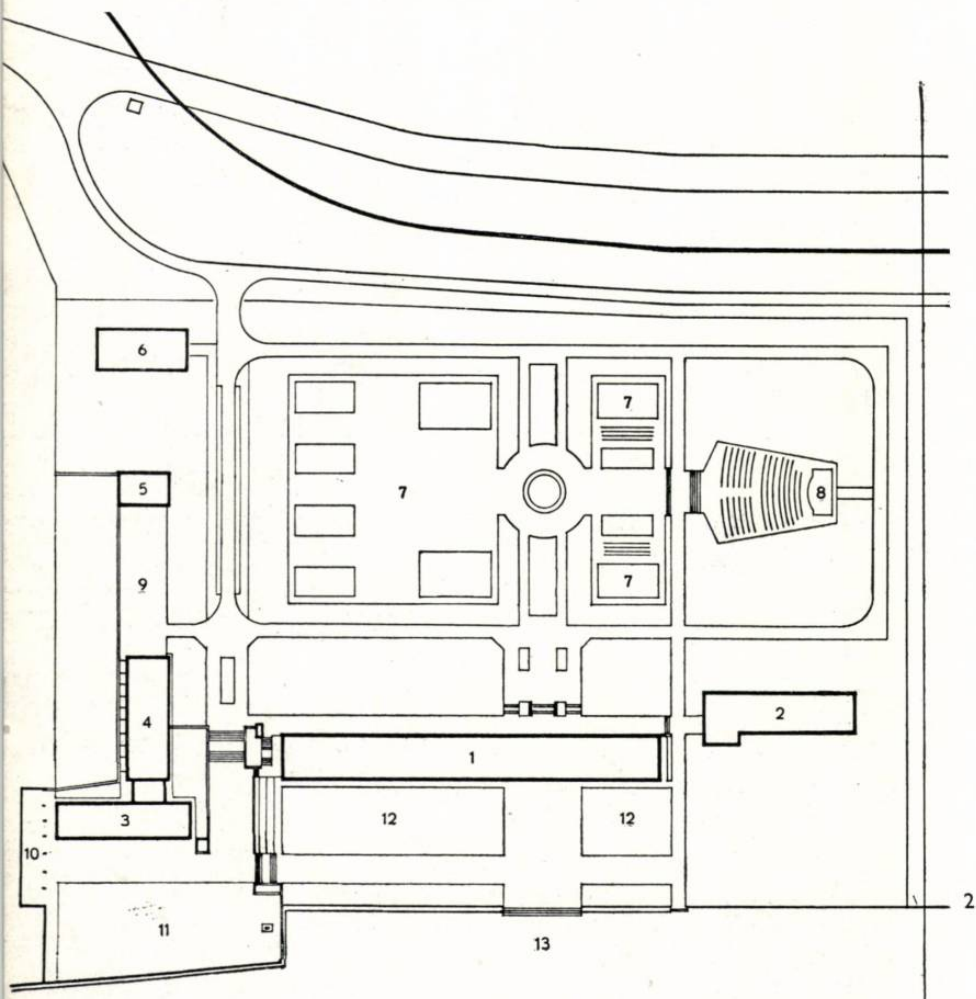

4

Colonie de copii la Vasile Roaită

Autori, arhitecții C. Lăzărescu, L. Popovici,
V. Aslan, inginerii N. Laszlo, C. Temelcu,
I.C.S.O.R.

1. Fațada spre intrarea principală
2. Plan de situație
3. Pavilion de cazare copii — 2. Pavilion de cazare personal — 3. Sala de mese — 4. Bucătărie — 5. Spălătorie — 6. Infirmerie — 7. Terenuri de sport — 8. Teatru în aer liber — 9. Curte de serviciu — 10. Umbrar — 11. Curte de adunări — 12. Curte de joc — 13. Plajă
3. Pavilion de cazare copii — Secție
4. Pavilion de cazare copii — Detaliu de plan
1. Galerie deschisă de circulație — 2. Vestibul
3. Dormitor — 4. Dormitor pedagog — 5. W.C.
6. Spălătoare — 7. Dușuri — 8. Depozit de rufe — 9. Depozit gospodăresc
5. Fațada spre mare

Proiectul de sistematizare, întocmit de ISPROR în 1954, prevedea ca istmul care leagă Eforie cu Vasile Roaită să fie rezervat coloniilor de copii și unor amenajări care să pună în valoare calitățile terapeutice ale lacului Techirghiol. Pe atunci, în această zonă era numai un cordon de circulații — cale ferată, șosea, telefoane, transport de energie — și câteva construcții răzlețe, lipsite de instalații edilitare: «Cetatea pe nisip», 2—3 vile, un mic sanatoriu și un preventoriu de copii. Restul terenului, complet neamenajat, era transformat într-un șir de cariere de nisip.

În ultimii doi ani, proiectul de sistematizare a început să se concretizeze.

S-a realizat alimentarea cu apă și canalizarea istmului, precum și o variantă a șoselei, care va deservi zona de plajă, eliminând toate traversările liniei ferate.

S-au construit două stabilimente de băi reci de nămol, două colonii de vacanță pentru copii. «Cetatea pe nisip» a fost transformată în colonie de copii, dublându-și posibilitățile de cazare prin construirea unui nou pavilion.

Prin aceste lucrări s-a reușit înlocuirea unor construcții rudimentare, cu funcționare și aspect necorespunzător, mărirea capacității de folosire a acestor zone cu peste 400%, asanarea și organizarea întregului istm, care prin dezvoltarea plantațiilor începute va fi transformat în anii următori într-un mare parc.

Printre realizările amintite, cea mai interesantă este colonia de vacanță pentru școlari, situată la extremitatea de sud a istmului. Amplasarea s-a

făcut pe un teritoriu de cca. 4 ha, cu relief frământat. Ansamblul a fost rezolvat pavilionar, grupând fiecare funcțiune într-o construcție aparte. Dată fiind vecinătatea mării, cele două pavilioane principale (cazare copii și sala de mâncare) au fost dispuse pe aripa de est a ansamblului, iar restul pavilioanelor, cuprinzând piese de lucru, bucătării, preparări, cabinete de consultații) care cer fațade orientate către nord, au fost înșirate de-a lungul limitei de miazăzi a coloniei.

Prezența unei zone foarte accidentate, ce marchează începutul falezei stațiunii Vasile Roaită și urmele unei foste cariere de nisip, au făcut necesare mișcări de teren și sprijiniri care au influențat și ele soluționarea planului de situație.

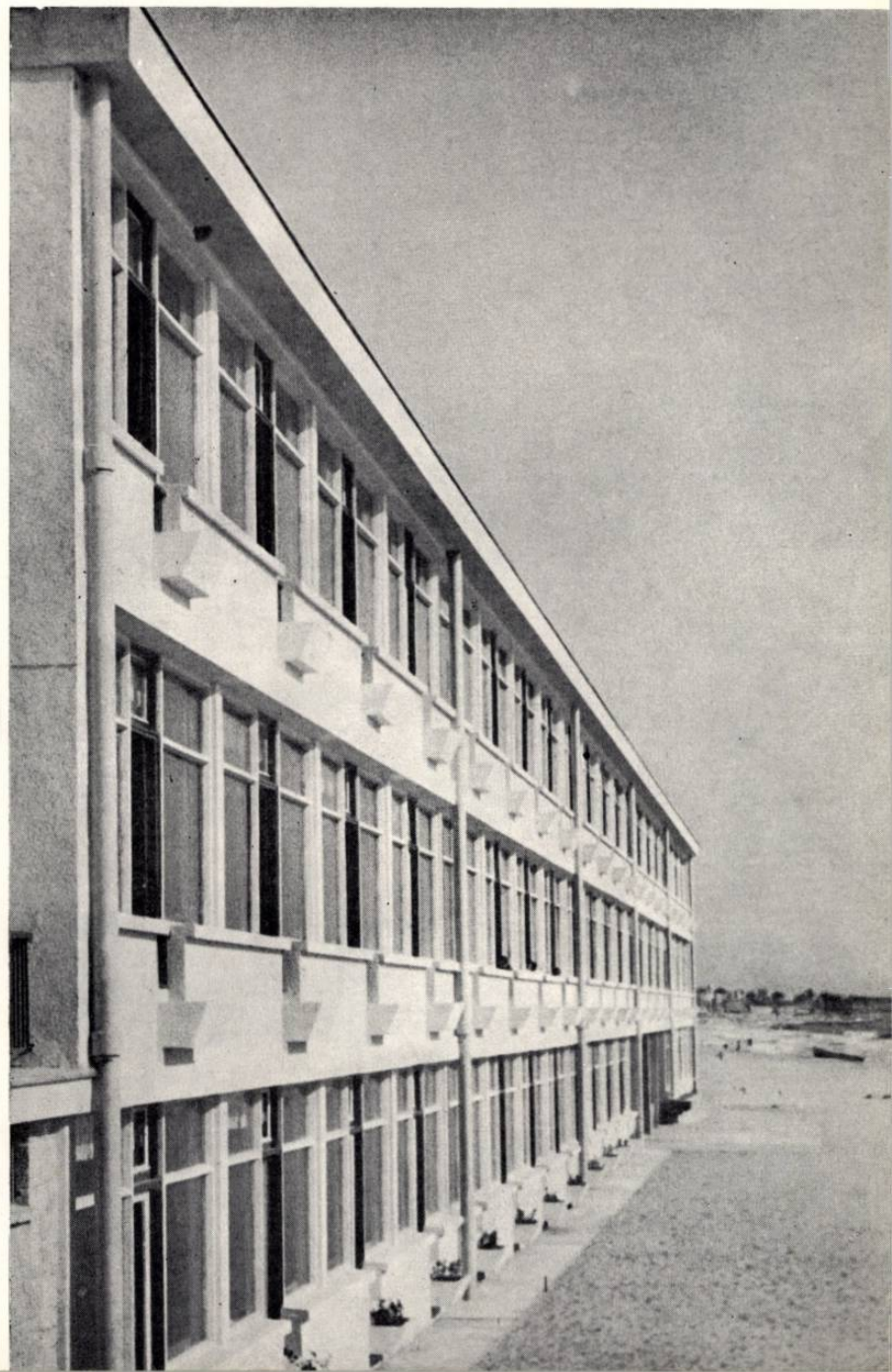
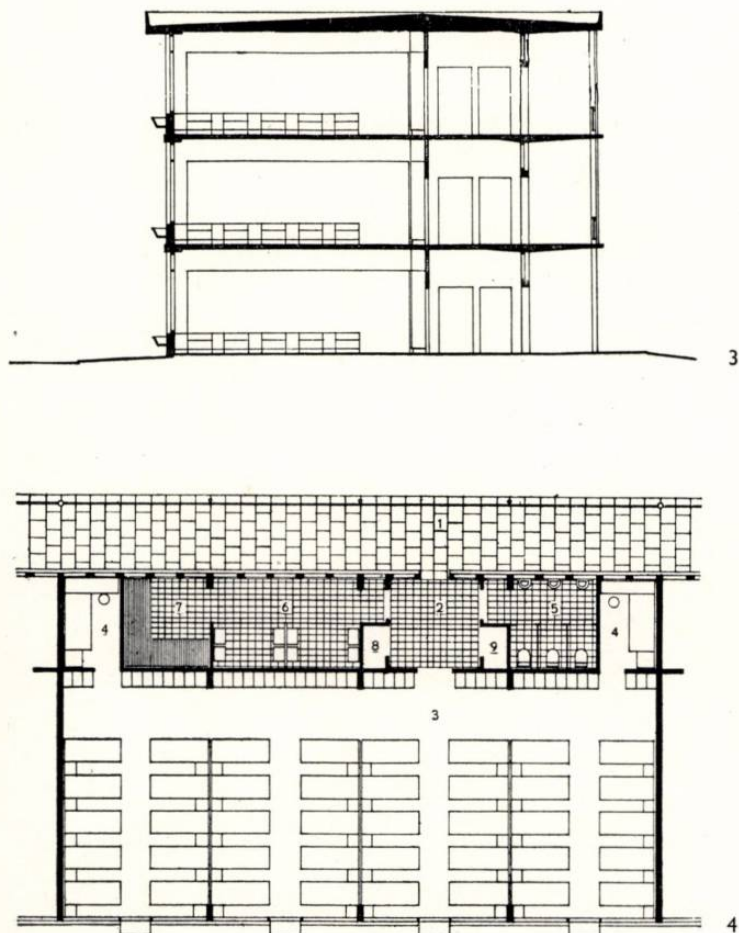
Accesul general în colonie se face de la șosea, pe o alee carosabilă, care formează axa principală pe care se compune ansamblul. La capătul său, prin intermediul unei largi rampe cu trepte, se ajunge la curtea de adunare a copiilor, străjuită de catargul coloniei. Situată la cota +6,00 m, curtea are două laturi închise, una de sala de mese, cealaltă de umbrar; către mare, ea este limitată de parapetul zidului care o sprijină, iar către nord, cu perspectiva liberă spre Constanța, de un taluz plantat și un grup de scări ce coboară la curtea de joc.

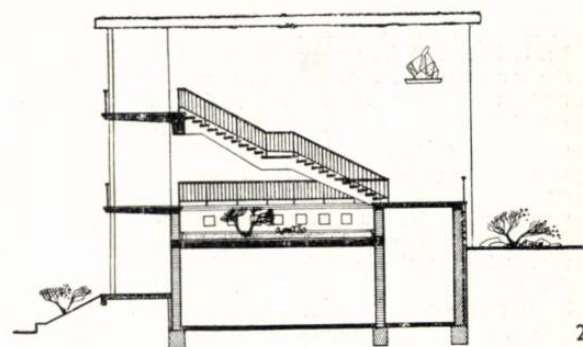
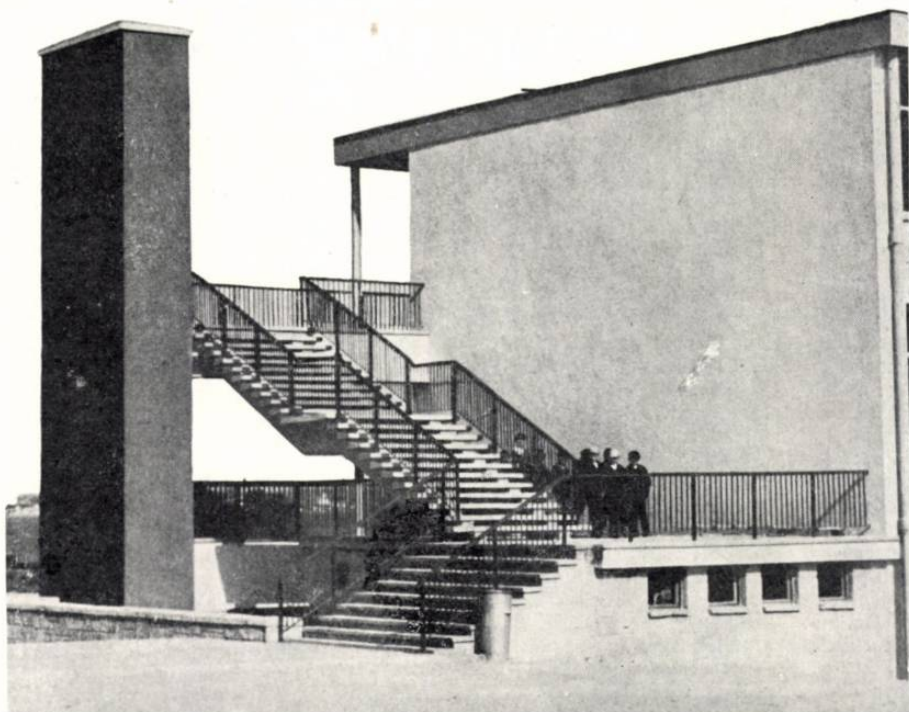
Restul teritoriului, aproape jumătate din suprafața coloniei, este ocupat de terenurile de sport, teatrul în aer liber, parcul și plantațiile care peste câțiva ani vor umbri, pavilionul de cazare a personalului și curtea de odihnă vecină infirmeriei.

Pavilionul de cazare a copiilor adăpostește 14 grupe de câte 40 de paturi, pe parter și 2 etaje. Intrarea în pavilion se face printr-o scară principală, coborînd câteva trepte spre parter, prin aripa centrală, sau urcînd pe aripile laterale către etaje. La fiecare nivel, circulația se distribuie pe o galerie deschisă, dar acoperită, care dublează pavilionul pe toată lungimea. În fiecare grupă, un vestibul de 9 m² conduce către dormitor, w.c.-uri, spălătoare și dușuri. Cu acces din dormitorul copiilor sînt prevăzute două nișe individuale ale pedagogilor care asigură supravegherea. Prin aranjamentul mobilierului se formează patru subgrupe de câte 10 paturi, cu dulapurile respective, care se înscriu în traveea de 5,00 m ce formează modulul acestui pavilion. Frontul către mare, cu pereții formați din geamuri fixe în rame prefabricate de beton armat, cu unele ochiuri mobile, este ocupat în exclusivitate de dormitoarelor copiilor, iar cel către apus, cu pereți opaci din zidărie, de anexele fiecărei grupe.

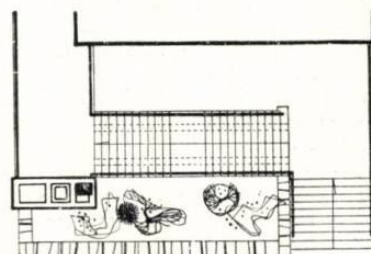
La extremitatea sudică a pavilionului, o a doua scară — tot exterioară — face legătura cu terasa sălii de mese; sub această scară este situată centrala termică a ansamblului.

Grupul alimentar este format din două pavilioane: sala de mîncare și anexele sale. Sala de mîncare are o capacitate de 280 de locuri. Dispunerea mobilierului, impusă de organizarea pe grupe și subgrupe a copiilor — mese de câte 10 — permite ca de la fiecare loc să fie posibilă perspectiva către mare. Acest pavilion este

2

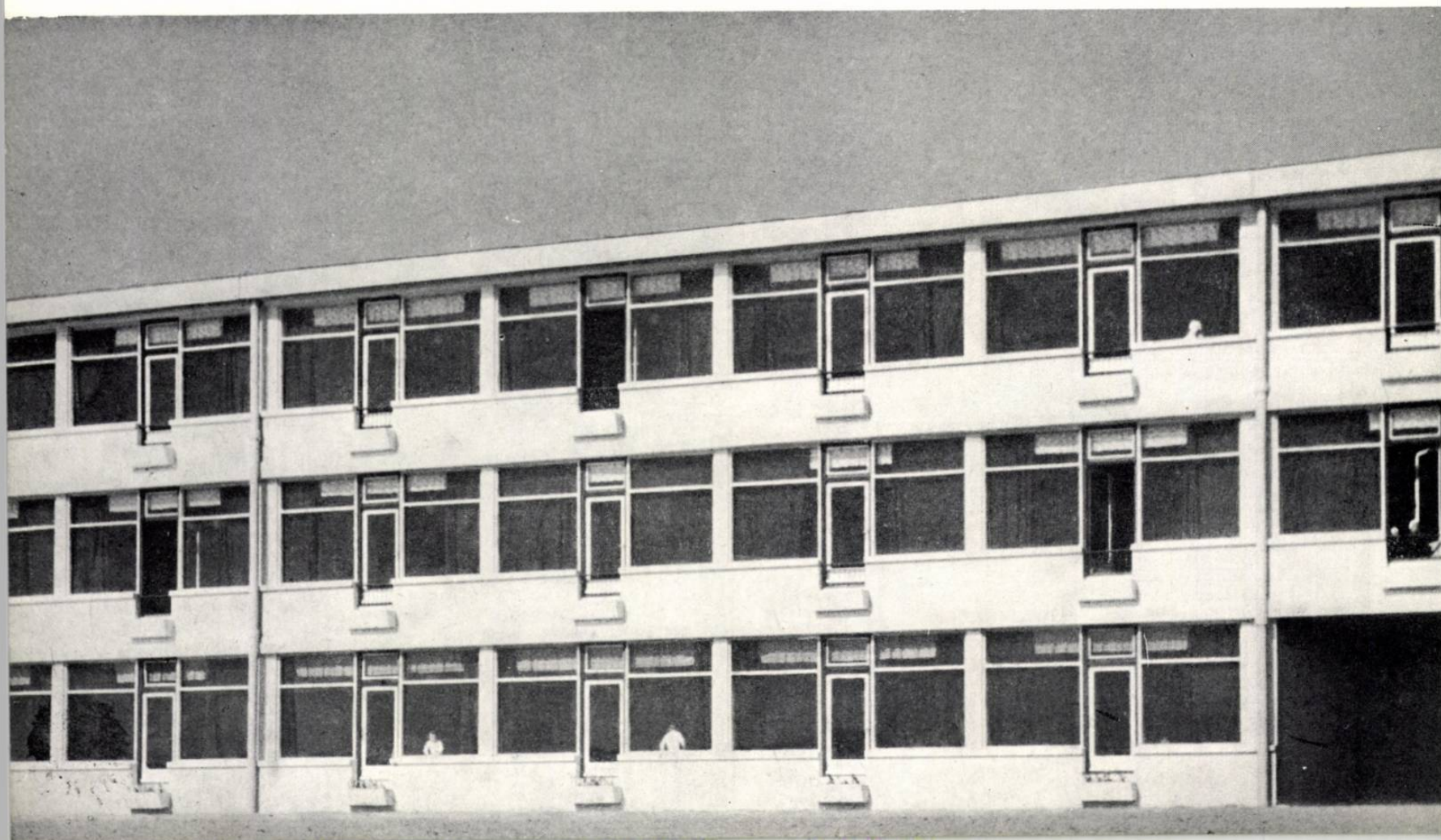

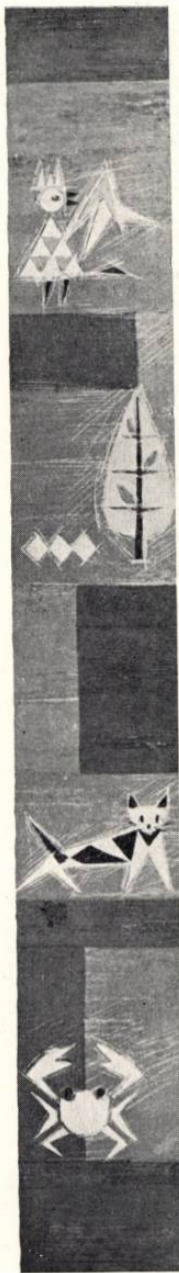
3

1. Scara spre cantină
2. Detaliu de scară exterioară — Secție
3. Detaliu de scară exterioară — Plan
4. Detaliu de fațadă
5. Studiu de decorație pe coșul centralei termice
6. Detaliu de scară principală — Secție
7. Scara principală

Pavilionul de cazare

4

5

completat de un umbrar deschis — acoperit și el — cu capacitate de 280 de locuri, de o terasă descoperită care leagă sala de mese cu umbrarul și de un grup de spălătoare și w.c.-uri. Pe vreme bună, toți copiii mănâncă într-o singură serie, iar între mese, sala de mîncare, umbrarul și terasa sînt folosite pentru adunări și pentru activitatea diferitelor cercuri, care ocupă o parte însemnată a programului zilnic. Anexele sălii de mese sînt dispuse pe două niveluri: la subsol, biroul de primire, depozitele și frigorigerele, iar la parter, grupurile de vestiare, dușuri, w.c.-uri pentru personal, cămară de zi, biroul bucatarului șef, sălile de preparare pentru legume, carne, pește, bucătăria, cofetăria, bucătăria rece, spălatorul de vase și cel de veselă și oficiul care formează articulația între pavilionul sălii de mese și cel al anexelor. Prin înscrierea în reliefurile terenului, subsolul, aproape integral scos din pămînt, este la nivelul curții de serviciu prin care se face aducerea materialelor și care este închisă către vest de pavilionul spălătoriei mecanice.

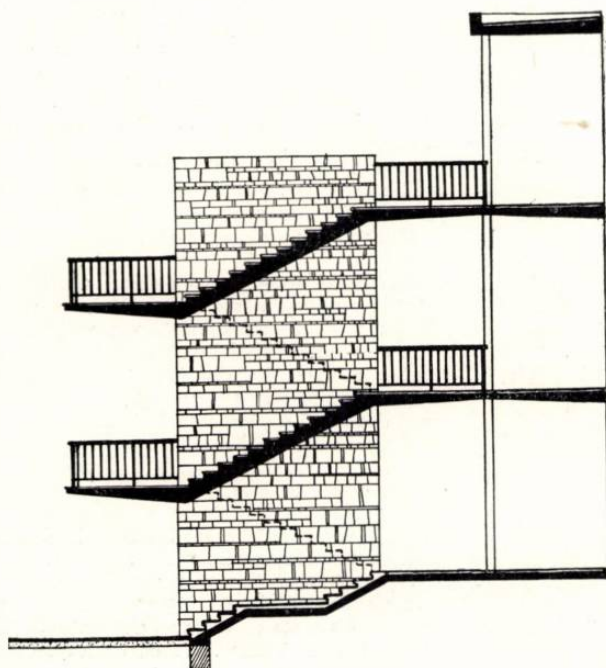
Cazarea personalului se face într-o clădire parter-etaj construită cu cca. 20 de ani în urmă, care, cu unele transformări, are în prezent o capacitate de 120 de locuri în camere de trei și patru paturi, cu grupuri sanitare dispuse în baterie la fiecare nivel.

Pavilionul de la intrarea în ansamblu grupează la parter, cu intrări separate, izolatorul și infirmeria, avînd capacitate de 8, respectiv 15 paturi, iar la etaj, cu accesul printr-o scară exterioară parțial acoperită, grupul de cazare pentru personalul de conducere a coloniei.

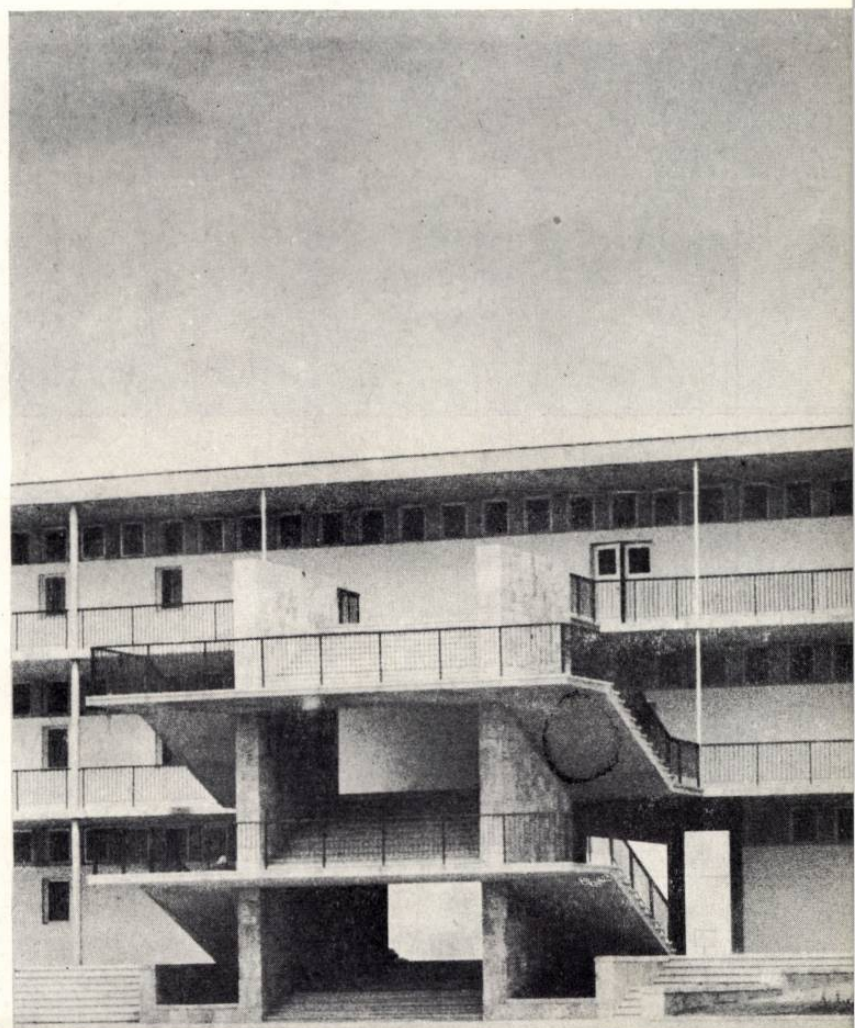
Acest grup este format din camere de două și trei paturi, precedate de vestibul și grup sanitar și un apartament cu hol și două camere proiectat pentru a putea fi folosit tot timpul anului.

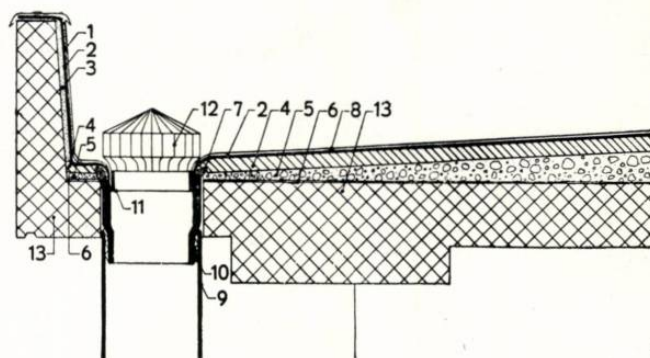
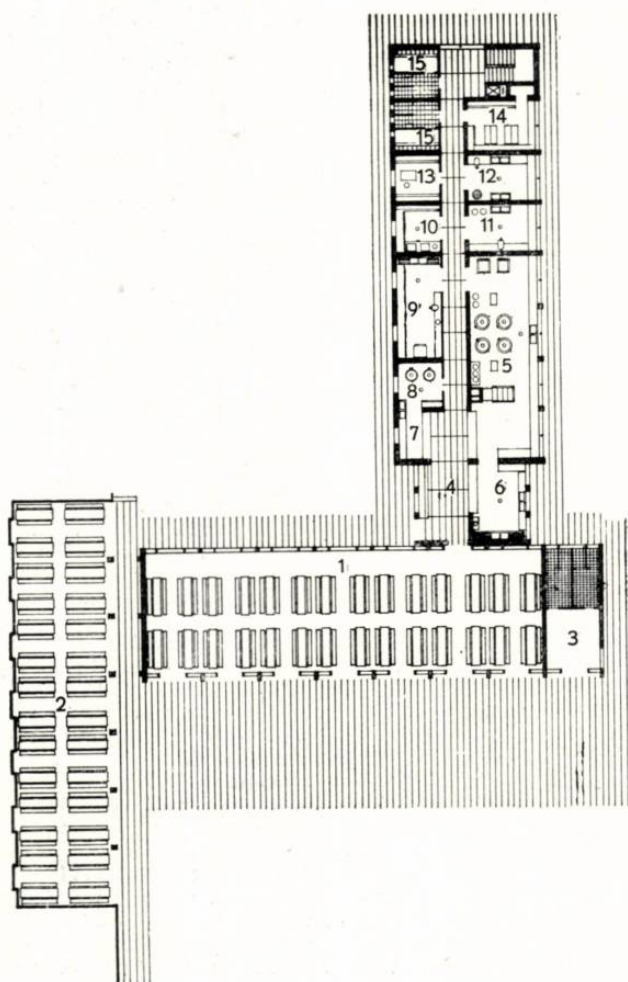
Elementul economic a fost determinant la întocmirea întregii documentații. Condiția fixată de beneficiar era ca valoarea pe pat să nu întrecă 70% din cea de la colonia proiectată și executată cu un an înainte. Experiența acestui proiect ne-a demonstrat că valoarea construcțiilor poate fi simțitor scăzută cînd acest lucru este urmărit

7

6

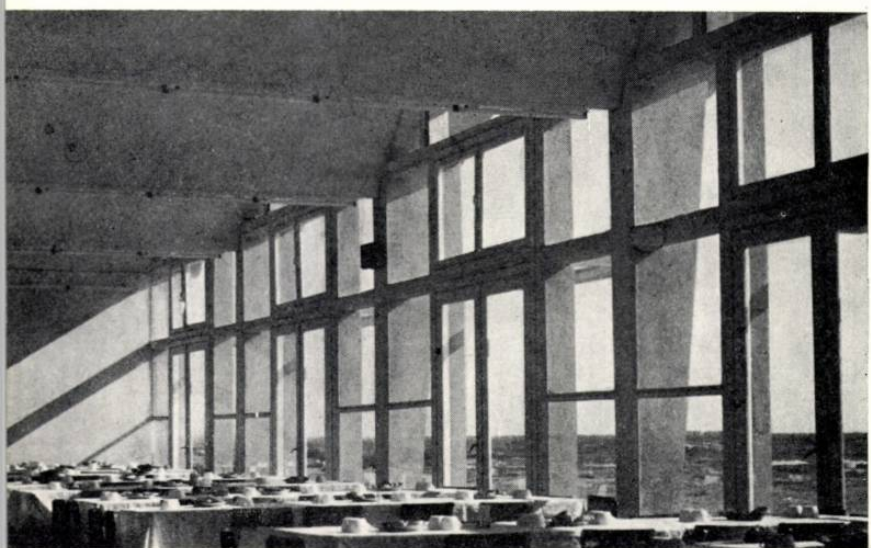

1. Cantina coloniei de copii — Plan

1. Sală de mese — 2. Umbrar — 3. Grup sanitar
4. Oficiu — 5. Bucătărie — 6. Spălător veselă
7. Bucătărie rece — 8. Cei-lapte — 9. Cofetărie-patiserie — 10. Spălător vase — 11. Preparare legume — 12. Preparare carne-pește
13. Bucătar șef — 14. Cămară — 15. Vestiar, w.c., duș

2. Fațada sălii de mese
3. Interiorul sălii de mese
4. Detaliu de cornișă

1. Tencuială de protecție armată cu rabiț
2. Pînză T.C.A. cu bitum — 3. Mortar de poză
4. Șapă slab armată — 5. Beton ușor de pantă
6. Barieră de vapori — 7. Mufă de fontă $\varnothing 125$
8. Șapă azbochit — 9. Burlan azbociment $\varnothing 174$
10. Ștemuire de sfoară cu bitum — 11. Inel de bronz — 12. Căciulă de sîrmă galvanizată
13. Beton armat

sistematic. Încă de la întocmirea temei s-au aplicat reduceri față de normele curente.

Prin studiul atent al așezării mobilierului și al circulațiilor s-au putut micșora suprafețele unor elemente de bază: traveea de dormitor și de sală de mîncare.

Adoptarea sistemului pavilionar a permis aplicarea traveei și înălțimii minime pentru fiecare funcțiune și realizarea unor construcții cu distribuție indicată pe toate etajele.

S-au înlocuit unele încăperi — săli de mese — cu construcții ușoare de umbrare, iar scările și galeriile de circulație s-au prevăzut deschise și în unele cazuri și descoperite. Această ultimă reducere aduce o ieftinire de cca. 15% la valoarea pieselor respective.

S-au folosit ca sistem constructiv cadre de beton armat monolit, cu placa peste ultimul nivel înclinată.

La detalierea proiectului s-au aplicat o serie de soluții economice.

S-a înlocuit o mare parte din tîmplăria obișnuită de metal sau de lemn, cu geamuri fixe în rame prefabricate de beton armat sau chiar direct în falțuri lăsate în elementele portante ale construcției.

La piesele de circulație s-au prevăzut pardoseli de beton spălat, mai ieftine și mai plăcute decît cel din plăci de mozaic.

S-au eliminat tencuielile de la anumite elemente de beton.

Paralel cu preocuparea pentru economie s-au păstrat exigențele față de confort, de aspectul plastic și de trăinicia în timp a construcțiilor. S-au prevăzut pardoseli de lignolit la dormitoare, plaje de faianță și opaxit la toate piesele ude tencuieli exterioare de terasit și praf de piatră. O grijă deosebită o constituie ferirea construcțiilor de infiltrații. La pavilionul de cazare pentru copii, acoperit cu terasă necirculabilă, izolarea termică a fost rezolvată prin stropirea cu apă, de la o conductă al cărei regim de funcționare este comandat de la sala cazanelor, asigurînd ultimului planșeu temperatura din construcție, cca. 16—18°.

Volumele clădirilor sînt puse în valoare de trama ordonată, de detalii simple și de anumite accente — puncte de culoare, elemente de piatră naturală și scări exterioare cu aspect decorativ.

Arh. L. Popovici

Fațada ansamblului spre mare

CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE I

Autor, arh. C. Lăzărescu
Coautori, arhitecții N. Stopler, A. Solari Grimberg
Colaboratori, arhitecții L. Popovici, M. Laurian,
V. Krochmalnic, V. Petrea, A. Aioanei, H. Gross,
J. Rosenberg, N. Florescu, R. Sohn.
Rezistență, inginerii N. Laszlo, M. Barbaiani,
I. Neacșu, G. Ursu.
I.C.S.O.R.

Pentru cel ce vine prima oară la Eforie, impresia este aceea a unor rețele de străzi care separă spații verzi relativ îngrijite. Șoseaua Constanța-Mangalia este cea mai circulată dintre străzile Eforiei. Vizitatorul face cunoștință cu orașul, treptat. Clădirea fostului hotel Belona a însemnat până anul trecut imaginea arhitecturală cea mai pregnantă. Prin poziție și volum, această clădire este un promontoriu arhitectural care reclamă exclusivitate. Faleza, care se ridică cu 15 până la 20 m deasupra plajei, este punctată de vile albe cu o arhitectură simplă.

În interiorul orașului, vilele, semănate rar în verdeață sau aliniate de-a lungul străzilor, au fost construite între 1930 și 1940, într-o arhitectură, fie cu implicații cubiste și aluzii plastice marine, fie transplantată direct din străzile boierești ale Bucureștiului.

O notă deosebită o aduce clădirea băilor de nămol cald din inima orașului, dotare importantă, realizată cu multă îngrijire.

Eforia este una dintre stațiunile cele mai solitate de pe litoral. Plaja cu nisip fin, protejată de faleză, lacul Techirghiol cu nămol binefăcător, sînt căutate de vizitatorii din țară și apreciate de cei străini.

Hotelul, casele de odihnă și vilele din localitate nu puteau adăposti atîți oameni cîți pot face plajă la Eforie, iar plaja, la rîndul ei, trebuie mărită pentru a cuprinde numărul crescînd de vizitatori. De aceea, în ultimii ani, în timpul sezonului, orașul se umple de corturi, de la cele mai perfecționate, pînă la cele mai rudimentare.

Restaurantele, localurile de distracții și magazinele sînt de asemenea insuficiente. De cîțiva ani s-au proiectat și construit o serie de clădiri de cea mai mare necesitate, cum ar fi clădirea băilor reci de nămol pe malul Techirghiolului,

buveta cuprinsă în terasele amenajate ale falezei și un grup social destinat inițial personalului angajat al stațiunii. După terminarea construcțiilor buveta a fost transformată în restaurant, iar grupul social a devenit casă de odihnă. Această schimbare de funcțiuni demonstrează suficient cît de mult se făcea simțită lipsa unor construcții hoteliere, case de odihnă și restaurante corespunzătoare.

TEMA PROGRAM — A organiza odihna unui grup de 1 600 de oameni reuiniți sub o administrație comună, a da fiecăruia libertatea de a participa la acțiunile colective sau a se izola, a oferi un confort care să permită o odihnă integrală și a asigura în același timp mijloacele necesare distracțiilor în comun, a permite administrației să conducă această activitate cu discreție și eficiență și, în sfîrșit, a realiza toate acestea în limitele unei economii maxime (pentru a permite amortizarea investiției în timpul cel mai scurt) acestea erau problemele temei pentru construcția unui complex de odihnă de 1 600 de paturi, la Eforie.

Precizarea acestor principii a avut ca efect următoarele:

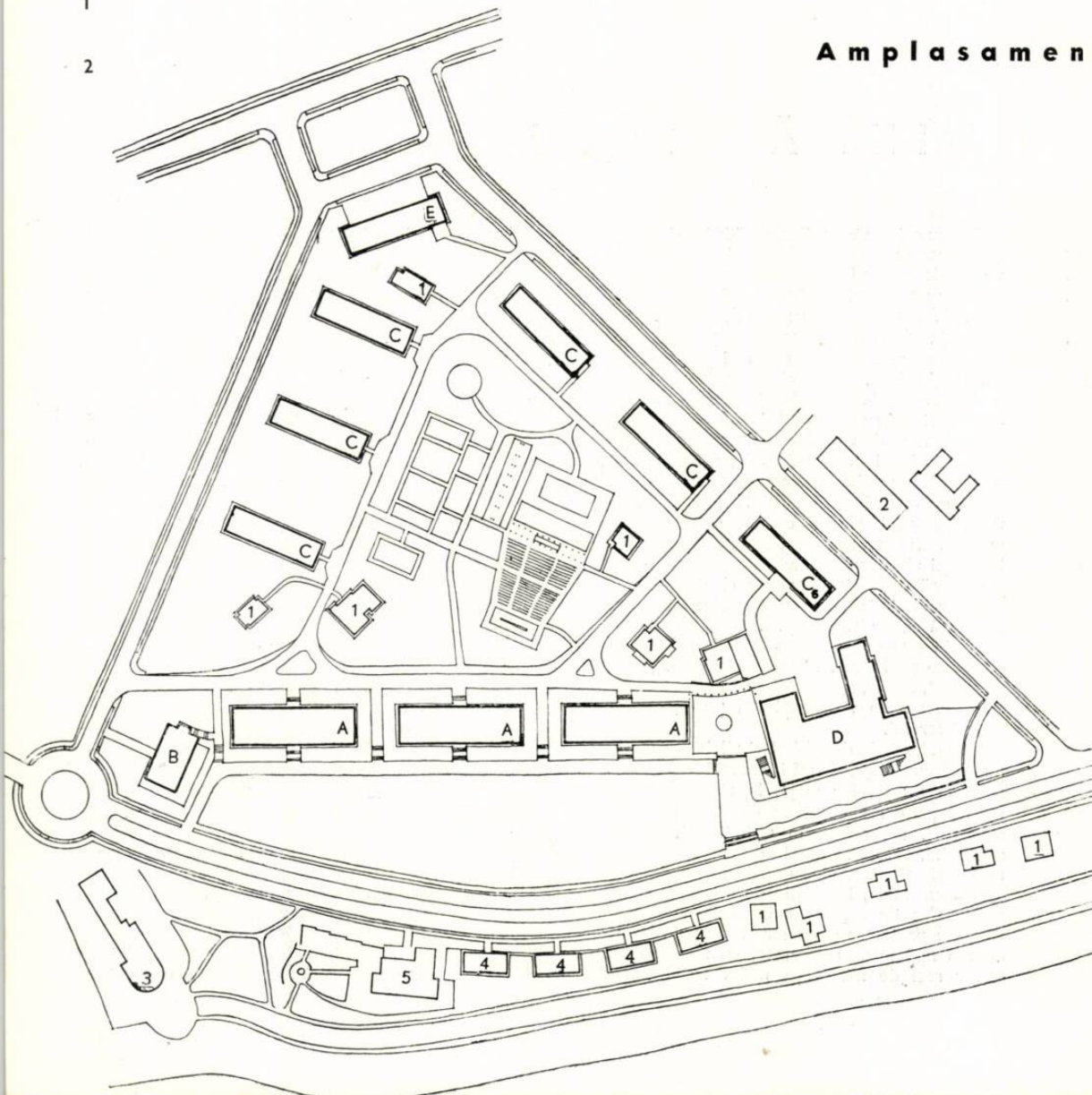
1. separarea cazării (elementul celular) de părțile publice, spațioase și festive, înlăturarea zgomotului, gruparea părților de serviciu și simplificarea sistemului constructiv;

2. prevederea tuturor camerelor cu cîte două paturi;

3. diferențierea confortului, de la camerele cu lavabou (46%) și grupurile sanitare pe etaj sau camera cu w.c., lavabou-duș și loggie (50%), pînă la apartamentul cu vestibul, două camere, baie, w.c. și loggie (4%). Această diferențiere de confort face posibilă exploatarea complexului și într-o eventuală administrare de tip comercial.

Amplasamentul

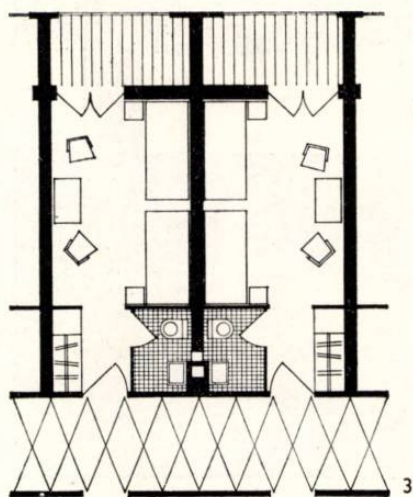

AMPLASAMENTUL — Terenul destinat complexului are forma unui sector de cerc cu vârful către șoseaua Constanța-Mangalia și arcul deschis către falează, de-a lungul bulevardului Tudor Vladimirescu.

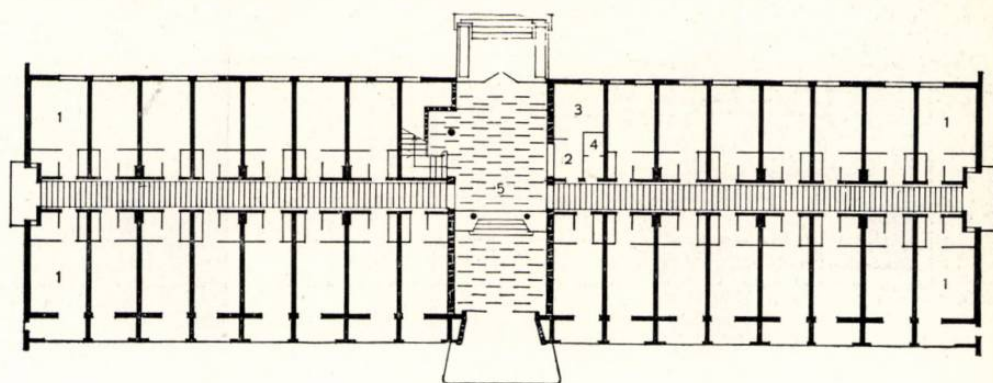
Soluția adoptată desfășoară către mare un front lung format din 3 blocuri (tip A) cu parter și 3 etaje, flancat în partea de sud de un bloc special cu apartamente și sală proprie de restaurant (blocul B) și la nord de clădirea complexă care cuprinde funcțiunile publice, restaurant, club, magazine și servicii.

În spatele acestui front, așezate perimetral, se află blocurile tip C (1, 2, 3, 4, 5) cu parter și etaj.

Către șosea, blocul E închide un front al unei viitoare piețe a orașului. Acest bloc are parterul ocupat cu magazine. Un bloc special, destinat cazării personalului (blocul C₆), cuprinde la parter o cantină și o spălătorie (care deservește întreg ansamblul). Acest din urmă bloc este situat în imediata apropiere a părților de servicii. În incinta formată de construcții se găsesc un cinematograful în aer liber, cu o capacitate de 800 de locuri, terenuri de sport și porțiuni amenajate și plantate.

1. Fațada spre curtea interioară
2. Plan de situație
 - A — Bloc de cazare cu 260 de paturi
 - B — Bloc cu apartamente
 - C — Bloc de cazare cu 104 paturi
 - C₆ — Locuințe personal
 - D — Cămină restaurant
3. Casă de odihnă, bloc A — Detaliu de plan
4. Holul de la parter
5. Casă de odihnă, bloc A — Plan parter
 - 1. Cameră — 2. Portar — 3. Oficiu — 4. W.C.
 - 5. Hol
6. Interior de cameră

Blocul A

6

BLOCURILE TIP A formează frontul către mare așezat pe coarda arcului de cerc descris de bulevard și ridicat pe un taluz cu 4 m față de nivelul străzii. Suprafața cuprinsă între coardă și arc formează o mare pajiște cu flori.

Accesul la aceste blocuri se face din drumurile paralele cu frontul, care se află în incintă de o parte și de alta a blocurilor.

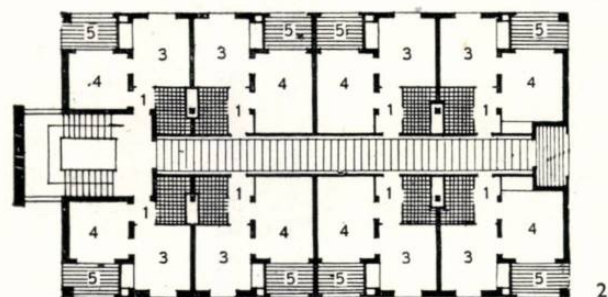
Holul de intrare care străbate blocul cuprinde loja portarului, scara principală și spații destinate odihnei. Fiecare etaj are un hol încăpător deschis către parcul interior și câte o cameră de serviciu. Camerele blocului A sînt formate din: vestibul, grup sanitar cuprinzînd w.c., lavabou și baterie de duș mobil, dulapuri înzidite cu acces din vestibul, o încăpăre cu două paturi, mobilată cu măsuțe de noapte, masă și două scaune. Camerele orientate către mare au loggii. Cele dinspre incintă au uși-ferestre.

Holul de intrare este pardosit cu mozaic roman și incrustații din marmură de Moneasa și alun. Pereții sînt placați cu calcar cochilifer de Techirghiol. Coridoarele sînt pardosite cu plăci de mozaic, iar camerele au pardoseli de lignoplast lipit pe șapă de mortar. Tencuielile exterioare sînt de terasit alb pe fațadă și albastru în interiorul loggiilor. Învelitoarea, cu o pantă de 5% dată din înclinarea ultimului planșeu, este izolată termic cu stabilit și hidrofulg cu straturi de pînă în bitum. Sistemul constructiv este format din zidărie purtătoare și planșee de beton armat monolit.

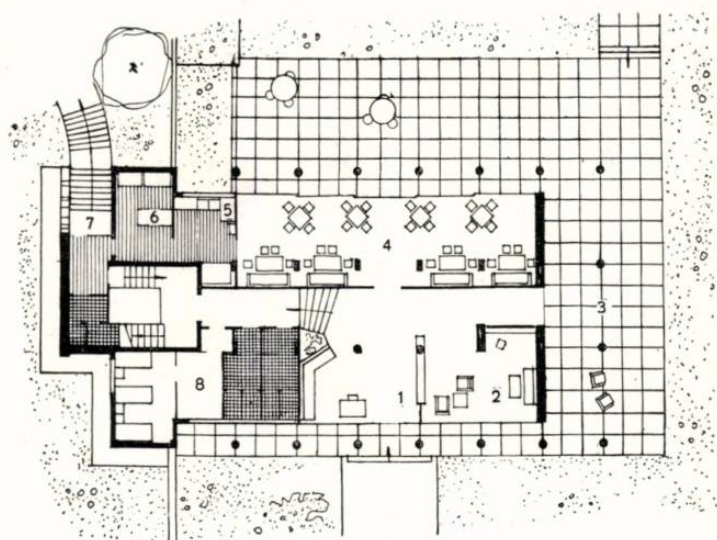

1

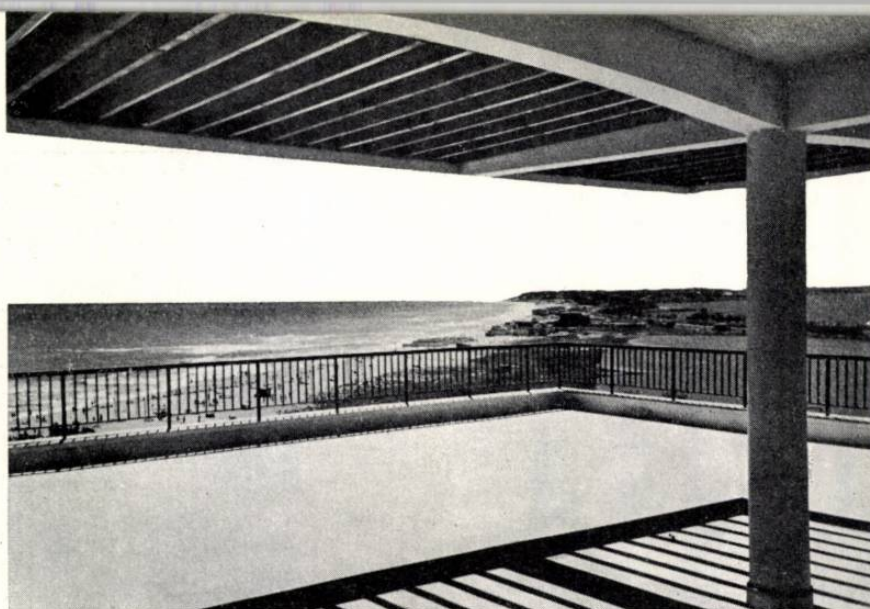
2

3

1. Fațadă
2. Plan etaj curent
1. Vestibul — 2. Baie — 3. Dormitor — 4. Salon
5. Loggie
3. Plan parter
1. Hol — 2. Salon — 3. Terasă — 4. Sala de mese — 5. Spălător — 6. Oficiu — 7. Intrare secundară — 8. Personal
4. Interiorul scării
5. Vedere spre Vasile Roaită, de pe terasa superioară
6. Restaurantul de la parter

4

5

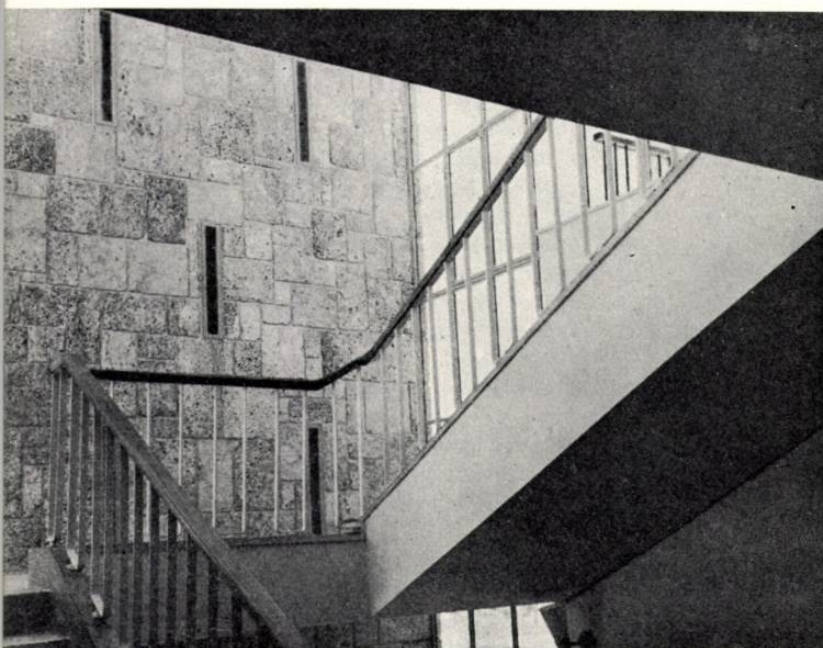

6

Blocul B

BLOCUL B ocupă o poziție importantă în frontul principal al ansamblului, închizând împreună cu hotelul Belona un mare spațiu organizat arhitectural. Acest bloc dispune de cel mai mare confort, cuprinzând 24 de apartamente, un hol de intrare și o sală de mese cu oficii, la parter, iar la nivelul 5, o mare terasă, în parte acoperită.

Apartamentele sînt compuse din vestibul, o cameră de baie completă, dulapuri înzidite, dormitor, salon și loggie. Parterul cuprinde un hol spațios și o sală de mese cu oficiu, spălător și două camere de serviciu. Holul și sala de mese comunică cu exteriorul prin pereți vitrați. Sala de mese se continuă în exterior cu o terasă. Scara este tratată larg, casa scării fiind scoasă din clădire și avînd pereții laterali de sticlă și cel frontal din piatră de Techirghiol. Ultimul nivel, terasa, oferă o priveliște excepțională asupra mării și lacului Techirghiol, cuprinzînd o porțiune de litoral care se întinde de la Constanța pînă la Vasile Roaită.

CARACTERISTICI GENERALE ȘI CONDIȚII DE REALIZARE — Traveea camerei variază între 3 m (la blocurile A) și 2,80 m (la blocul C). Lumina camerelor este de 2,50 m.

Suprafața totală desfășurată :

$$\frac{m^2}{pat} = \frac{23\ 031}{1\ 528} = 15,00\ m^2/pat$$

Suprafața de teren aferent :

$$\frac{m^2}{pat} = \frac{74\ 110}{1\ 528} = 49,1\ m^2/pat$$

Cost total fără dotări: 17 362 lei/pat.

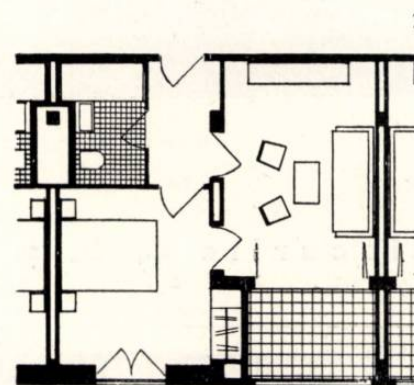
Cost total cu dotări: 21 369 lei/pat.

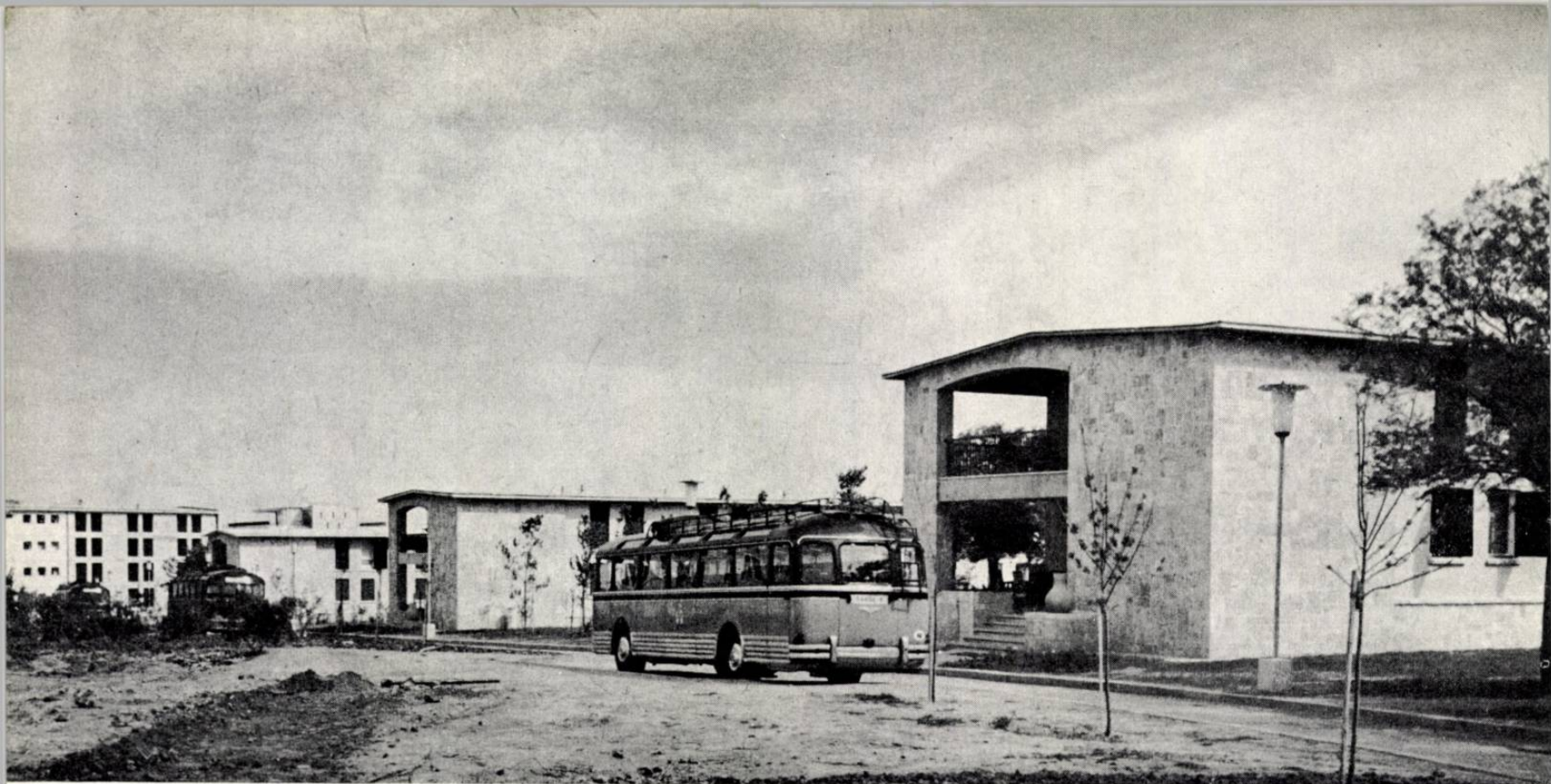
Proiectul a fost început la 20 august 1957, șantierul s-a deschis la 15 septembrie 1957, iar clădirile au fost date în folosință la zece luni de la comanda proiectului și la nouă luni și jumătate de la deschiderea șantierului. Lucrările de construcție s-au desfășurat în timp de iarnă.

Pentru arhitect, proiectarea unui ansamblu de asemenea anvergură și într-un astfel de loc pune problema stabilirii caracterului întregii localități pentru viitor. Ansamblul nou aduce o notă diferită, care este aceea a unei organizări de proporții mari, care contrastează și își subordonează aspectul orașului vechi, dezvoltat individualist.

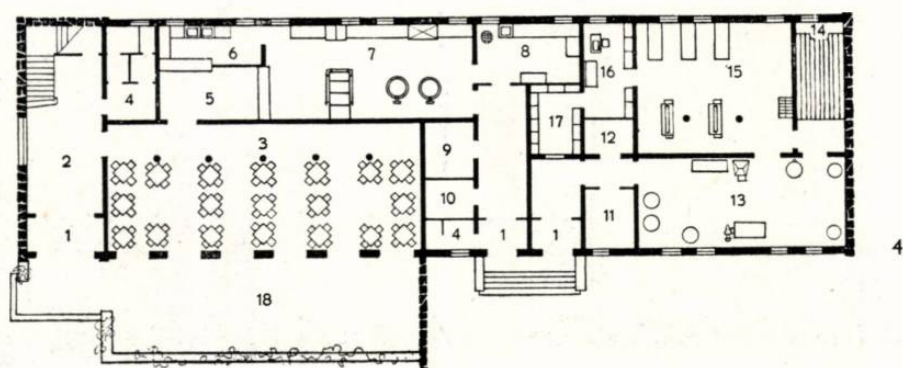
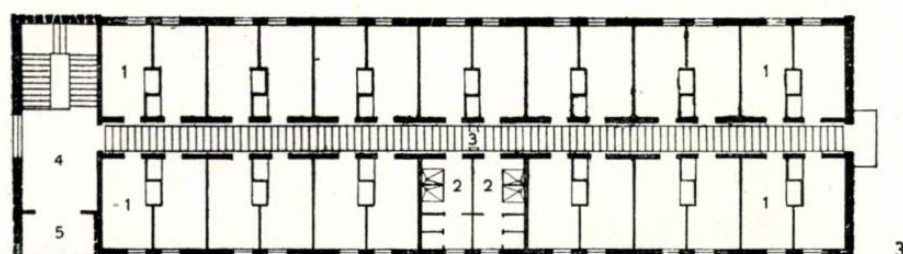
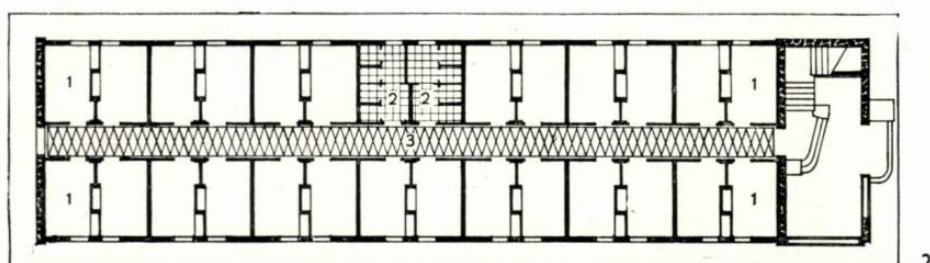

1. Vedere din interiorul ansamblului
2. Detaliu de apartament
3. Fațada principală a blocului cu apartamente

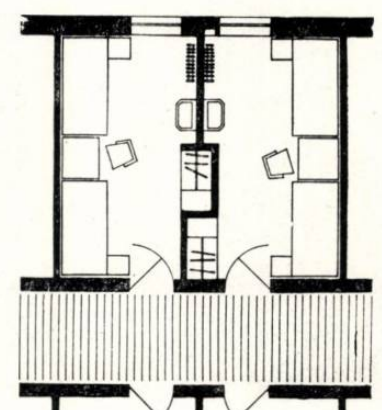

Blocurile C, C₆ și E

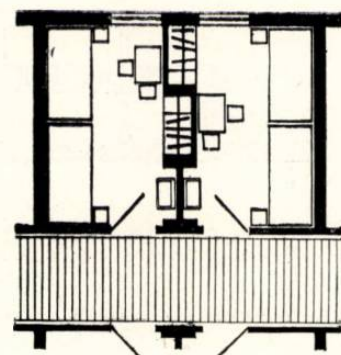
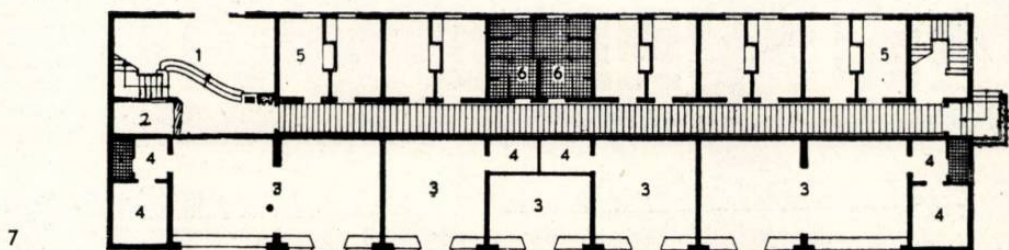
1. Vedere din interiorul ansamblului — Blocurile C
2. Plan parter
 1. Cameră — 2. Grup sanitar
 3. Culoar
3. Plan etaj
 1. Cameră — 2. Grup sanitar
 3. Culoar — 4. Hol — 5. Loggie
4. Casă de odihnă, bloc C₆ — Plan parter
 1. Vestibul — 2. Hol — 3. Sală de mese — 4. Grup sanitar
 5. Oficiu — 6. Spălător vase și veselă — 7. Bucătărie — 8. Preparări — 9. Cameră ventilație
 10. Cămară — 11. Primire
 12. Depozit de materiale
 13. Spălătorie — 14. Uscătorie
 15. Călcătorie — 16. Reparație
 17. Depozit de expediție
 18. Terasă
5. Casă de odihnă, bloc C₆ — Detaliu de plan

BLOCURILE TIP C — Cu un standard ceva mai redus, camerele blocurilor tip C sînt dotate cu lavabou și dulapuri înzidite. Blocurile pe parter și etaj, fără loggii la camere, au o arhitectură simplă, holuri complet deschise situate la capete către parcul interior și formînd terase mari, umbrite. Monotonia care ar putea rezulta din repetarea unor elemente similare este aici înlăturată prin coloritul diferit și prin varietatea pe care o oferă spațiul verde înconjurător.

BLOCUL C₆ este blocul destinat cazării personalului de serviciu în timpul sezonului și a personalului permanent în timpul iernii. De aceea, camerele sale sînt prevăzute cu încălzire centrală și vor diferi ca dimensiuni de celelalte încăperi ale blocurilor C. Parterul acestui bloc cuprinde sala de mese și bucătăria personalului (cu o capacitate de 100 de persoane simultan) și spălătoria întregului complex. Aceasta din urmă face parte din serviciile grupate în incinta comună a grupului de serviciu.

BLOCUL TIP E diferă de celelalte, datorită poziției sale. Blocul E va forma latura unei viitoare piețe a orașului, de aceea are parter și două etaje, parterul fiind ocupat cu magazine. Încăperile de la etaje sînt identice cu cele ale blocurilor C.

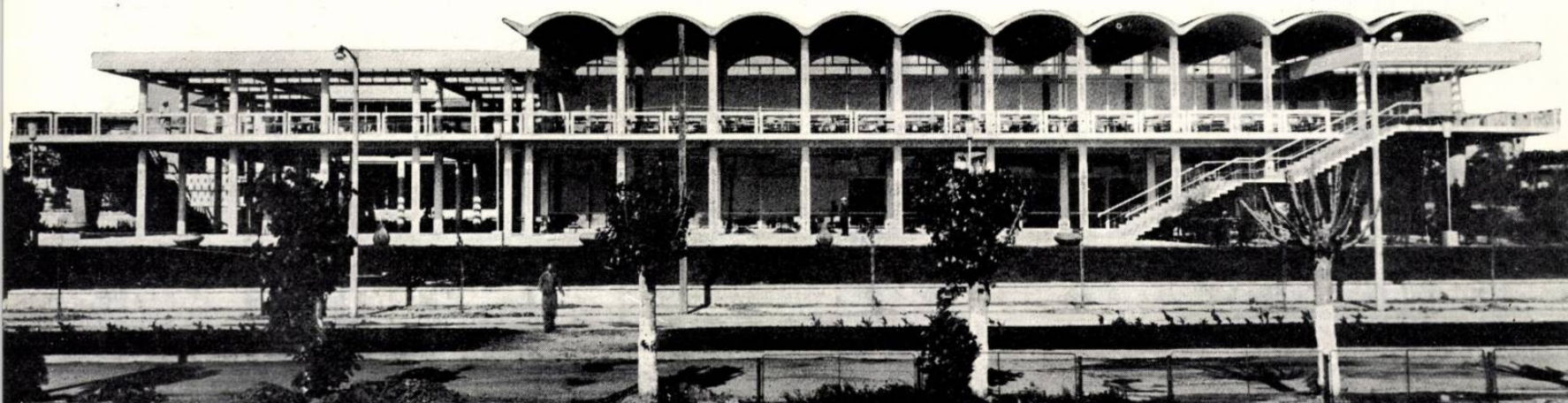

- 6. Bloc E — Fațada cu magazine
- 7. Bloc E — Plan parter
- 1. Hol — 2. Administrație — 3. Magazine — 4. Depozite — 5. Cameră
- 6. W.C.-duș — 7. W.C. magazin
- 8. Casă de odihnă, bloc C — Detaliu de plan
- 9. Fațada spre curte a blocului de locuințe pentru personal

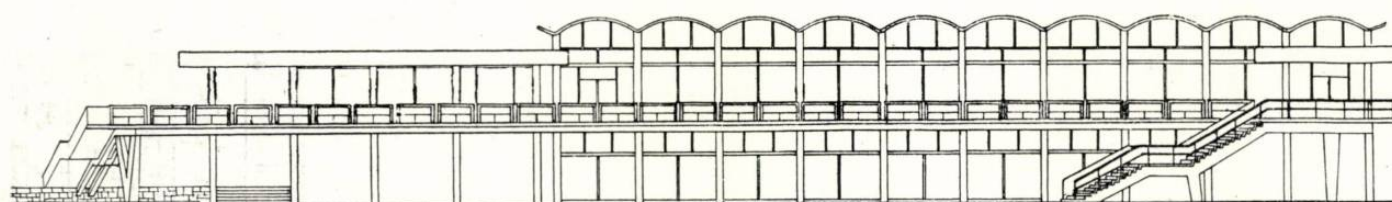
8

9

1

2

Blocul D (restaurant-club)

3

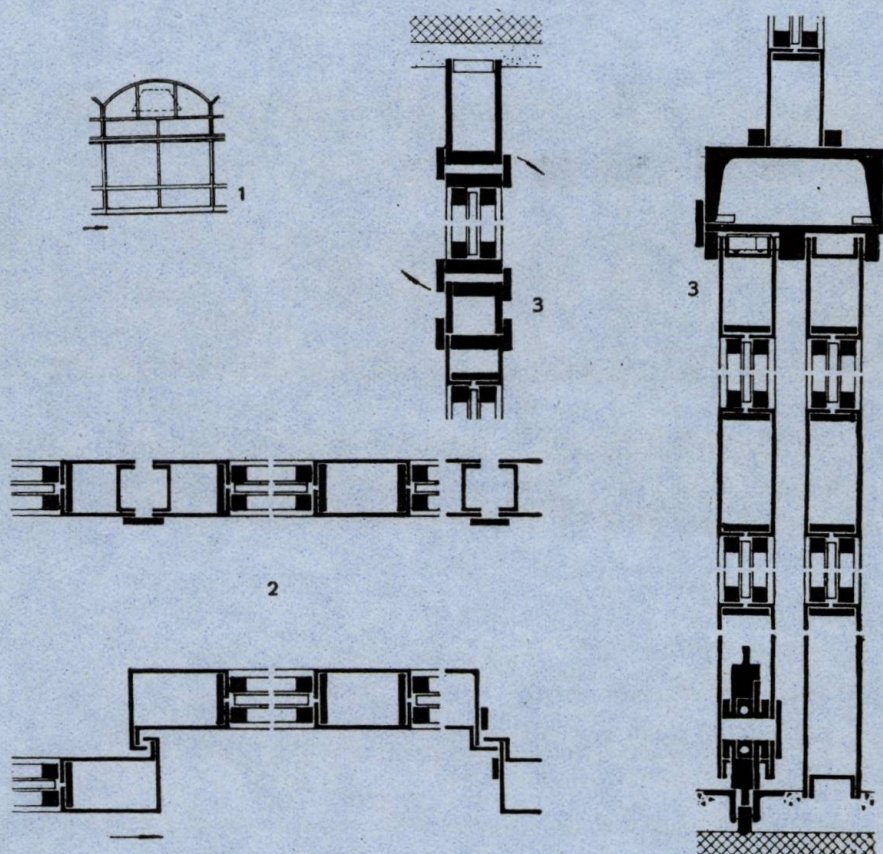
BLOCUL D este cel care grupează funcțiunile comune și de serviciu. Acestea sînt: cantina-restaurant, clubul, barul, cofetăria, magazinele, centrala termică, fabrica de gheață, laboratorul de cofetărie, depozitele generale etc.

În sălile și pe terasele restaurantului se servește masa la 750 de persoane simultan. În barul cofetăriei și pe terase se reunesc seara, la dans, sute de persoane. Asemenea aglomerări de oameni pun problema scării arhitecturale și aduc în prim plan dificultatea creării unei ambianțe corespunzătoare.

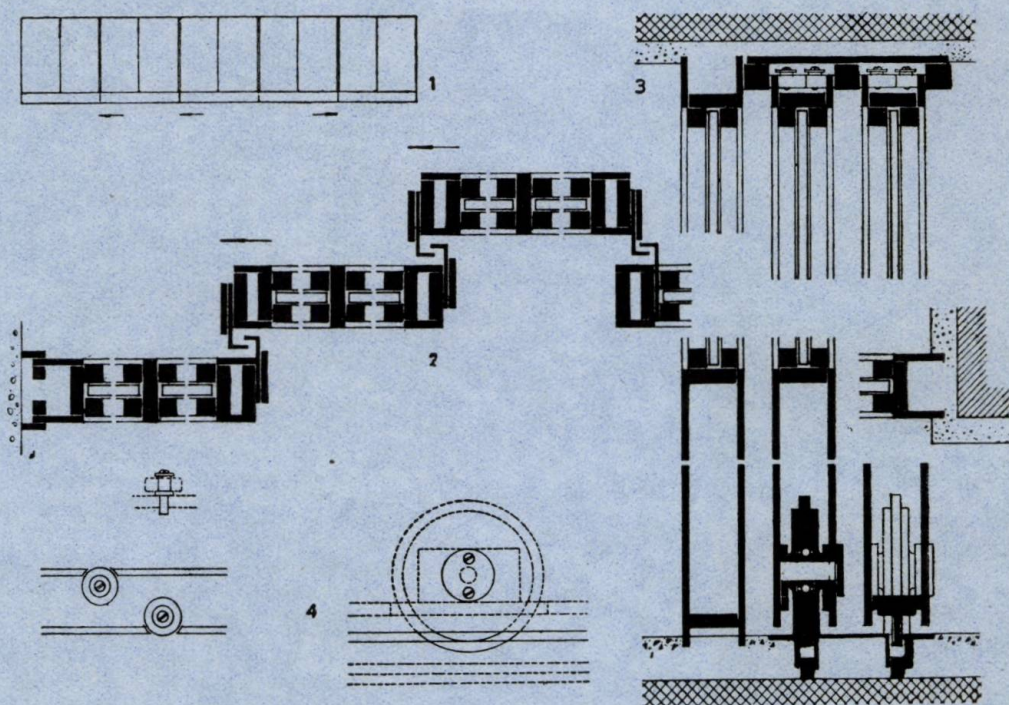
Deși organizarea mesei este similară cu aceea a cantinelor obișnuite, construcția aceasta nu trebuie să fie numai un mecanism de hrănit oamenii. Spațiile mari, de neînlăturat, trebuie să pară degajate, proporțiile să reiasă, nu din necesitatea de a adăposti un mare număr de oameni, ci dintr-o tratare generoasă, de amplă respirație arhitecturală. Fragmentarea în palieri mici pentru a îndepărta impresia de tumult este greu realizabilă din cauza limitelor distanțelor de deservire. Numai o puternică întrepătrundere a spațiului interior și exterior, referirea sutelor de oameni la spațiul nelimitat, putea duce la realizarea unei arhitecturi care, satisfăcînd funcțiunea, să-și păstreze proporțiile. Acesta este rostul pereților glisanți de sticlă, al curții interioare pe două niveluri, al teraselor acoperite cu un grătar care oprește soarele, dar lasă liberă circulația aerului. Terasele largi, acoperite, continuă în exterior sălile de mese, cu care se unifică în momentul în care 50% din pereții de sticlă sînt înlăturați prin glisare.

Etajul public este în întregime ocupat de sălile de mese ale cantinei. Accesul la etaj se face prin două scări largi, pornind de la terasele parterului, tratate ca planșee înclinate care leagă cu continuitate plastică cele două planșee orizontale. Tot la etaj se află oficiile, spălătoarele, bucătăria. Partea de deservire a bucătăriei este suplimentată cu o încăpere denumită distribuție și legată prin oficiu de sala dinspre sud. Această încăpere este prevăzută cu două mese calde și spălător. Existența acestei încăperi era necesară pentru scurtarea distanțelor de deservire. Bucătăria caldă și rece, oficiul și spălătoarele sînt dotate cu utilaj

DETALII DE TÎMPLĂRIE METALICĂ

Detaliu de tîmplărie metalică la restaurantul complexului Eforie I
1. Elevație — 2. Secții orizontale — 3. Secție verticală

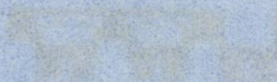

Detaliu de tîmplărie metalică la blocul B al complexului Eforie I
1. Elevație — 2. Secție orizontală — 3. Secții verticale — 4. Detalii de glisare

THESE DRAWINGS ARE THE PROPERTY OF THE ARCHITECT AND ARE NOT TO BE REPRODUCED OR USED IN ANY MANNER WITHOUT HIS WRITTEN CONSENT.

ARCHITECT'S OFFICE

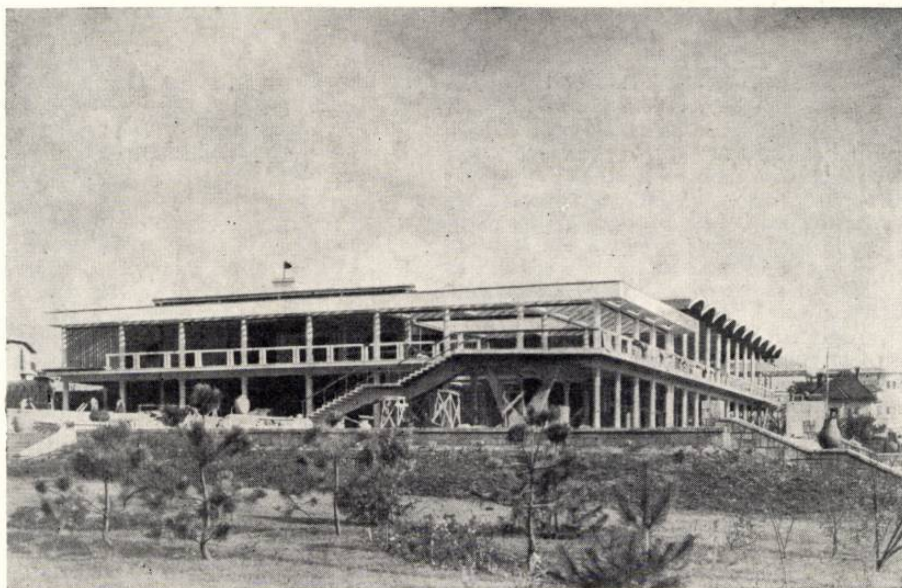

Blocul D

4

5

1. Cămină-restaurant-club
Fațada principală
2. Fațada spre mare a restaurantului
3. Scara principală
4. Fațada spre bulevard
5. Fațada spre incintă
6. Clubul și ringul de dans, noaptea

6

modern, parte importat, parte realizat la noi în țară. Părțile publice ale parterului cuprind o mare sală de bar-cofetărie, continuată către mare cu o terasă largă și având de o parte, în curtea interioară, un spațios ring de dans și loc pentru orchestră. Pe fațada de sud, sub portic, se află magazinele, o frizerie, un salon de coafură, o farmacie-drogherie și un magazin cu ziare, reviste, țigări. Parterul cu servicii cuprinde, în jurul curții de serviciu, partea de primire a alimentelor, preparările, depozitele, mari depozite frigorifice, vestiarele personalului, oficiul și spălător pentru bar, laboratorul de înghețată și cel de cofetărie, fabrica de gheață și centrala termică. Accesul publicului la grupul cantină-restaurant-bar se face printr-o piață de degajare care unește căile principale de acces ale incintei. Primele observații asupra funcționării complexului arată că această piață de degajare era foarte necesară și își îndeplinește funcțiunile așa cum se prevedea în proiect. În general, se poate constata că acest complex de organisme publice și de serviciu reunite într-o singură clădire funcționează conform prevederilor proiectului. Inițial au existat unele deficiențe de funcționare a barului-cofetărie, rezultate dintr-o greșită înțelegere a celor care exploatează localul; în urma discuțiilor, aceste deficiențe au fost înlăturate. Tot în cursul exploatării s-a putut constata că lipsa de prevedere în proiect a unor locuri speciale pentru panourile propagandistice ale O.N.T. și pentru difuzoarele radiofonice a dus la instalarea lor în locuri întimplătoare, dând uneori aspecte dezagreabile.

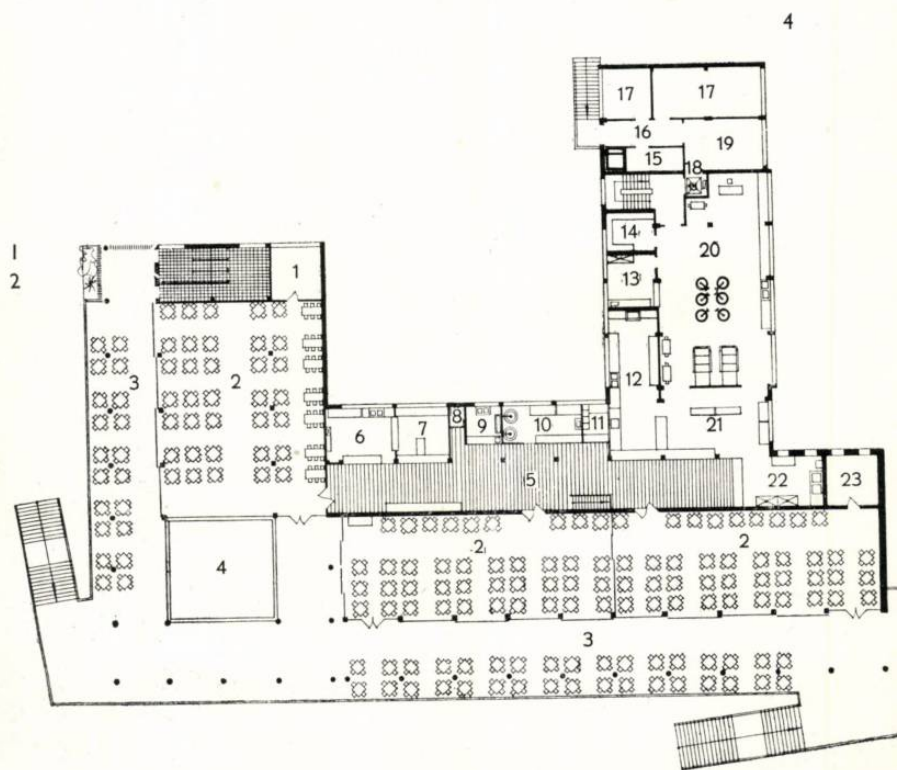
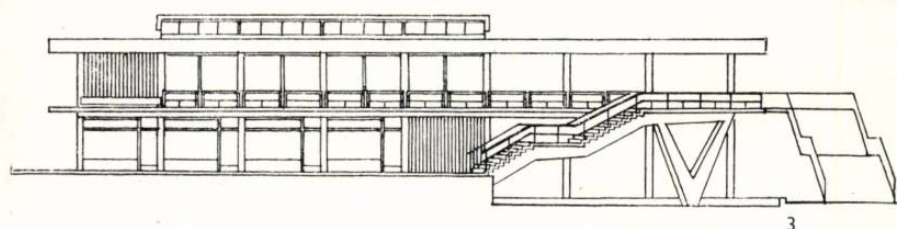
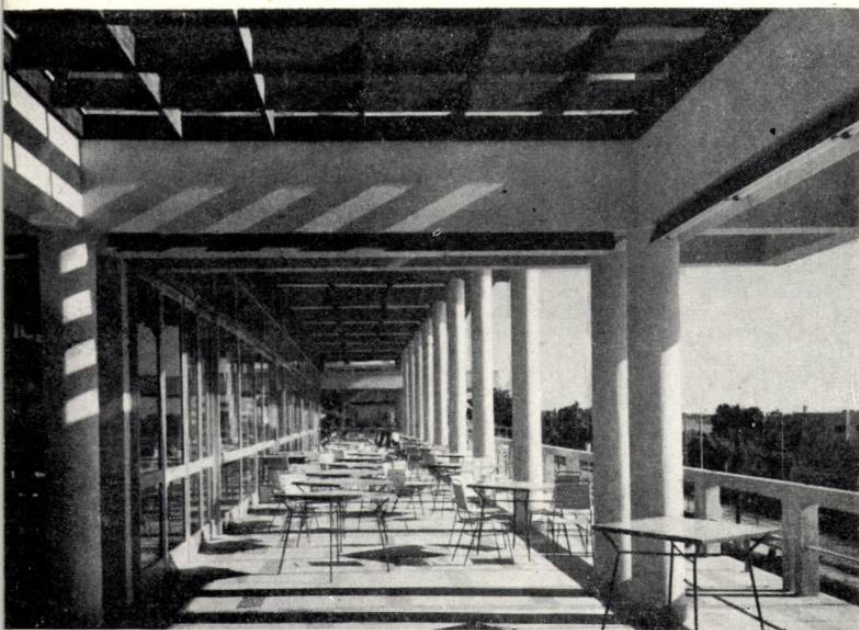
Un efect interesant îl dă luminarea de noapte cu tuburi fluorescente, când contururile clădirii dispar și pereții de sticlă lasă să se vadă perfect interioarele populate, dând o valoare deosebită structurii și plafoanelor.

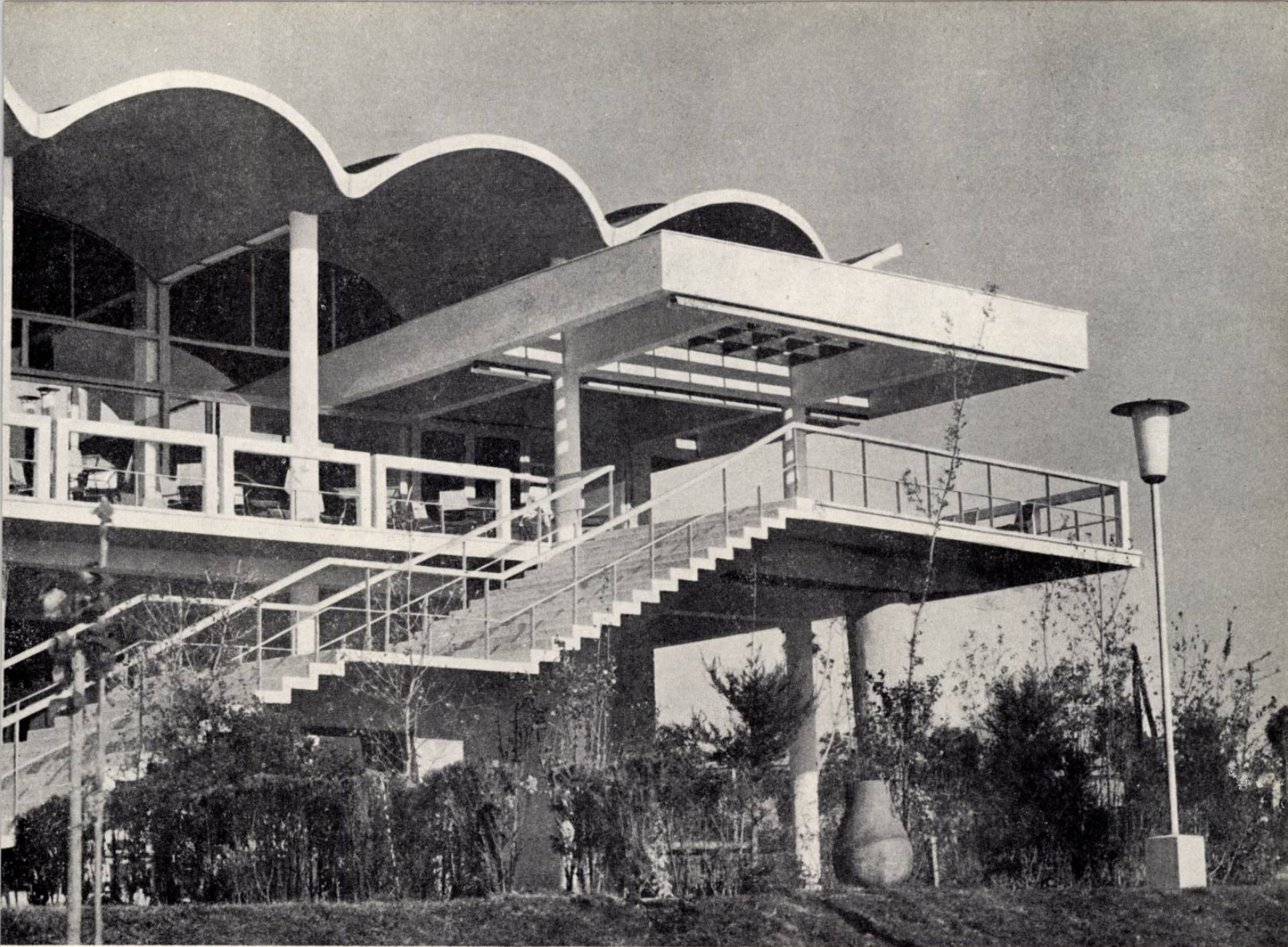
Constructiv, clădirea este o structură de beton armat păstrată aparentă în cea mai mare parte. Procentul de cărămidă utilizat este foarte mic în raport cu volumul clădirii.

Acoperirea spațiilor mari de peste etaj s-a rezolvat cu pînze subțiri de beton. Aceste pînze soluționează economic problema acoperirii spațiilor mari și constituie elemente arhitecturale interesante. Sala, dispusă paralel cu marea, este învelită cu unde de beton pe deschiderea de 4,30 și 13,50 m adîncime. Acoperișul astfel format este separat de zidul plin al oficiului prin intermediul unei frize de sticlă. Acest procedeu a fost utilizat pentru a completa impresia de ușurință a plafonului. Planșeul peste parter a fost rezolvat constructiv cu nervuri dese, aspectul plastic fiind satisfăcător. Sala, orientată către sud, este acoperită cu o singură pînză de beton armat pe 8,6 m deschidere și 17,2 m lungime. Timplăria metalică, din tablă presată la sălile de mese și de club, cu mari foi glisante și părți fixe, timplăria de beton, fixă și cu ochiuri metalice mobile de la bucătăria și servicii, au constituit experiențe de proiectare, execuție și funcționare din care se pot trage învățăminte prețioase. O experiență interesantă o constituie și cele două scări exterioare rezolvate din plăci subțiri de beton armat care reazemă pe două grinzi centrale; acestea, la rîndul lor, reazemă — în cazul scării de pe fațada de est — pe doi stâlpi de beton sub cele două palieri. Scara de pe fațada de sud, mai scurtă decît prima, deoarece rezolvă o diferență de nivel mică, și-a găsit o soluționare logică într-o reazemare inițială pe două puncte care se unifică într-o singură fundație. Acest reazem în formă de V primește o grindă dublă cu secțiune variabilă pe care reazemă placa armonică a scării.

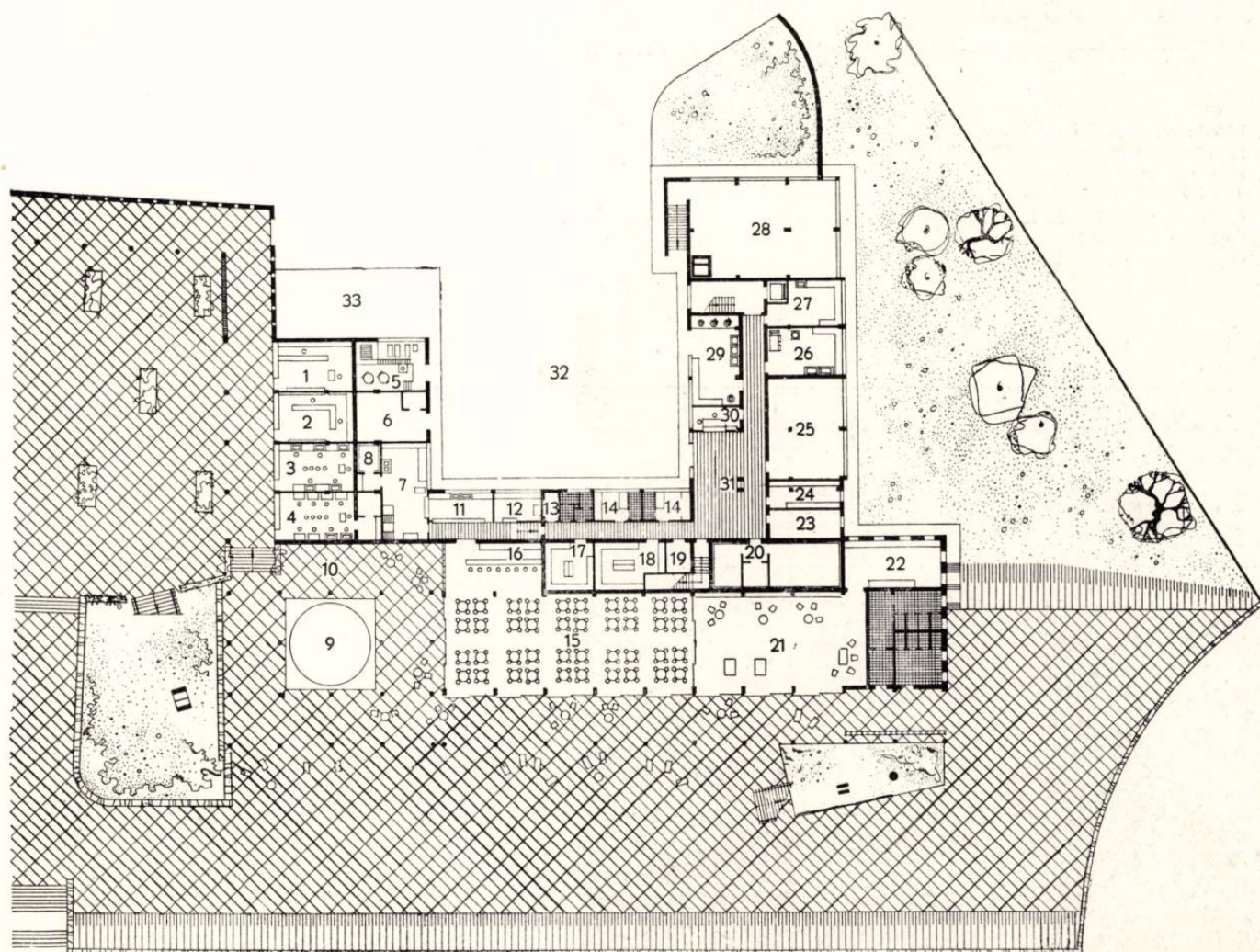
Arh. N. Stopler

1. Terasa restaurantului
2. Interior din sala restaurantului
3. Fațada laterală a restaurantului
4. Plan etaj
 1. Depozit — 2. Săli de mese — 3. Terasa
 4. Gol — 5. Oficiu — 6. Distribuție — 7. Spălător — 8. Ascensor — 9. Băuturi — 10. Ceai-cafea-lapte — 11. Pline — 12. Spălător veselă
 13. Spălător vase — 14. Cămară — 15. Tablouri electrice — 16. Sas — 17. Depozit mobilier
 18. Ascensor — 19. Ventilatoare — 20. Bucătărie — 21. Predare — 22. Grătar — 23. Depozit sală
5. Detaliu de scară
6. Plan parter
 1. Farmacie — 2. Debit — 3. Frizerie — 4. Coafor — 5. Hidrofoare — 6. Fabrica de gheață
 7. Patiserie — 8. Frigorifer — 9. Ring de dans
 10. Orchestră — 11. Spălător — 12. Laborator înghețată — 13. Ascensor — 14. Vestiare
 15. Cofetărie — 16. Bar — 17. Depozit de băuturi — 18. Depozit de produse uscate
 19. Tablouri electrice — 20. Grup frigorific
 21. Sala de club — 22. Depozit club — 23. Sala mașini — 24. Depozit inventar — 25. Depozit săptămînal
 26. Preparare pește — 27. Preparare carne — 28. Centrală termică — 29. Preparare legume — 30. Birou — 31. Primire alimente — 32. Curte de serviciu — 33. Platformă de descărcare

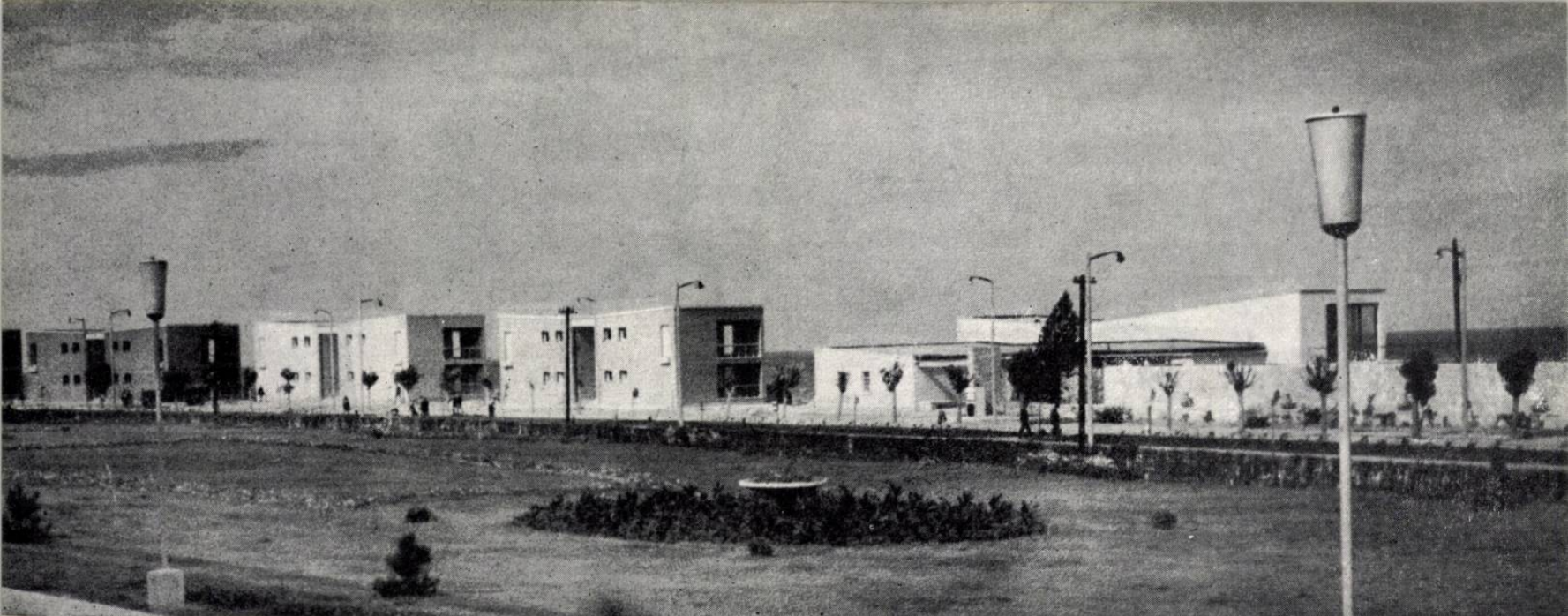

5

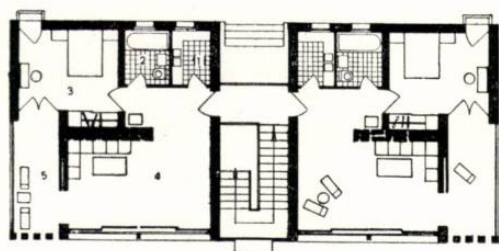
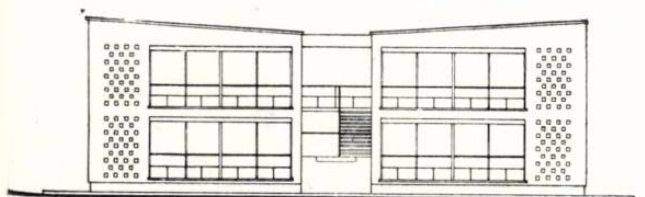

6

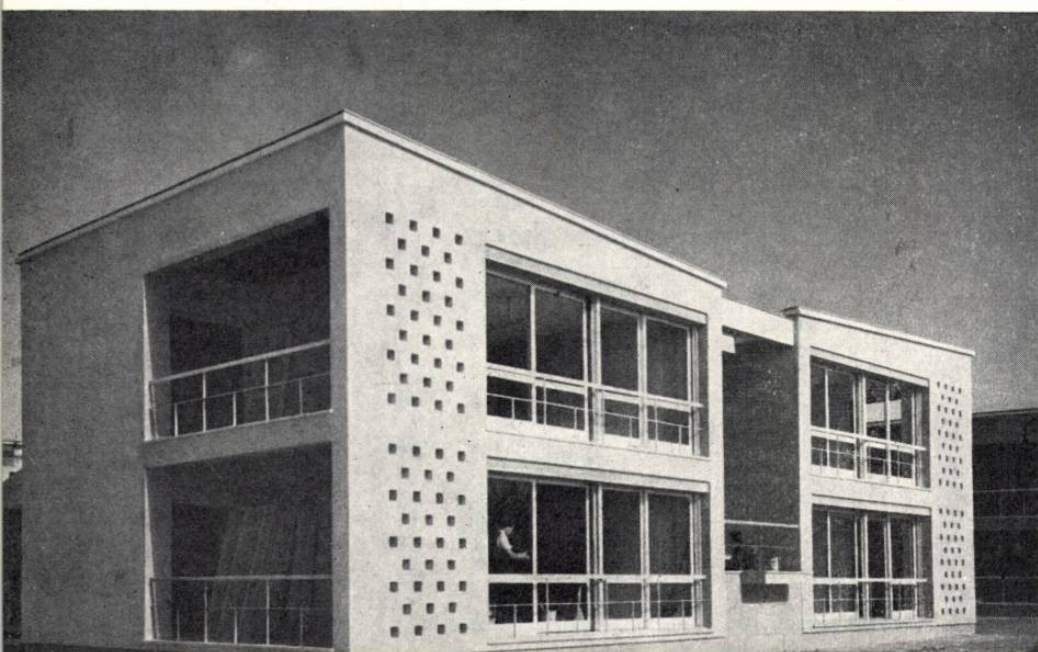

Grup de vile cu 4 apartamente la Eforie

Autor, arh. N. Stopler

1. Fațada ansamblului de vile spre bulevard
2. Fațada spre mare
3. Plan parter
 1. Chicinetă — 2. Baie — 3. Dormitor
 4. Camera de zi — 5. Terasă acoperită
4. Fațada spre stradă
5. Fațada spre mare

Proiectarea unui grup de vile pe malul mării pune dubla problemă a tipizării economice și a caracterului corespunzător locului în care vilele urmează a fi construite.

Cele patru vile, fiecare cu câte 4 apartamente, se află pe un teren îngust, mărginit la est de căderea falezii și la vest de b-dul Tudor Vladimirescu.

Cele 4 apartamente ale unei vile sînt perfect izolate, accesul la fiecare apartament făcîndu-se printr-un patio în care se află scara.

Fiecare apartament cuprinde: o cameră de zi, un dormitor, o chicinetă, baie și terasă.

Camera de zi este concepută ca o terasă cu frontul către mare complet vitrat, cu porțiuni glisante. Peretele opus este din piatră de Techirghiol.

Acoperirea cu pante către patio rezolvă scurgerea apelor fără apariția burlanelor pe fațade.

Construcția este realizată din zidărie portantă și planșee monolite de beton armat.

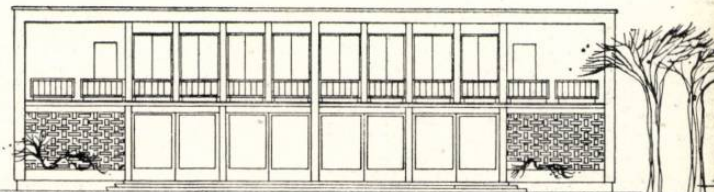
Vilă cu 2 apartamente la Eforie

Autor, arh. C. Lăzărescu

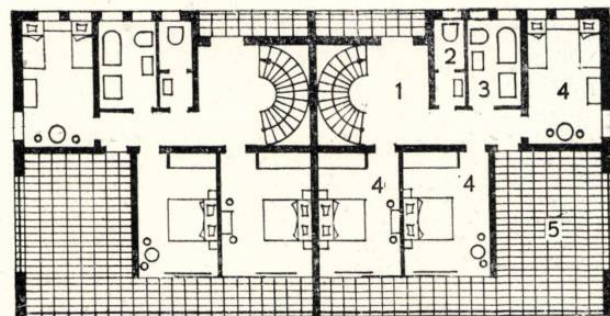
Pe faleza de la Eforie, în completarea frontului de vile existente, s-au mai realizat anul acesta câteva vile de diferite mărimi.

Vila prezentată are două apartamente identice, fiecare cu parter și etaj. La parter au fost amplasate serviciile și piesele comune, iar la etaj, dormitoare, toate completate cu terase pe fațadele către mare. Finisajele exterioare sînt realizate din terasit colorat și praf de piatră.

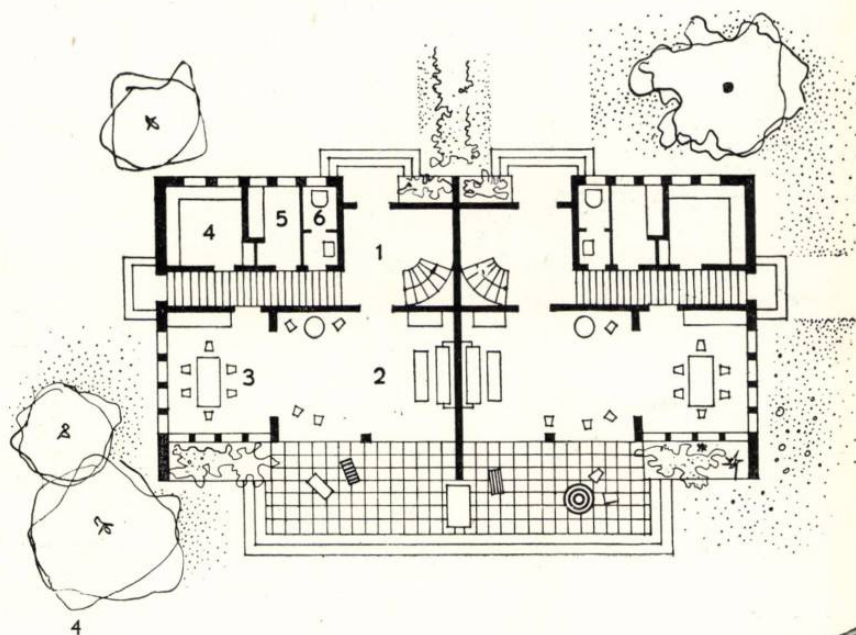
1. Fațada spre stradă
2. Fațada spre mare
3. Plan etaj
 1. Hol — 2. W.C. — 3. Baie — 4. Dormitor
 5. Terasă acoperită
4. Plan parter
 1. Hol — 2. Cameră de zi — 3. Nișă pentru masă — 4. Bucătărie — 5. Cameră personal
 6. W.C.
5. Fațada spre mare

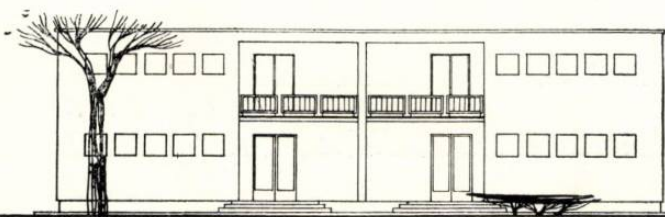
2

3

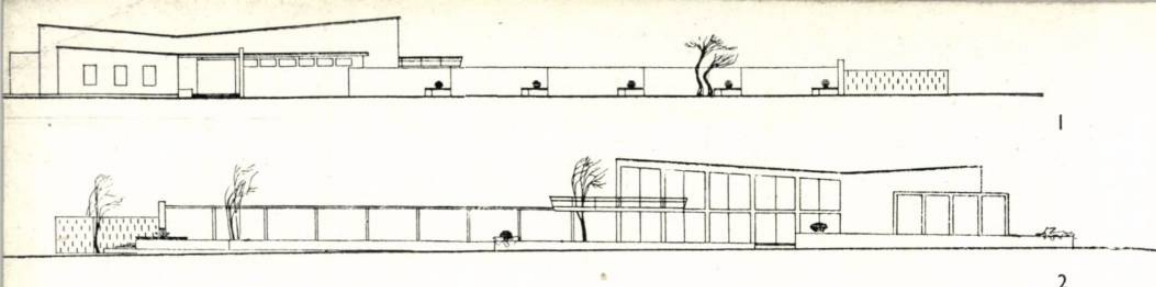
4

1

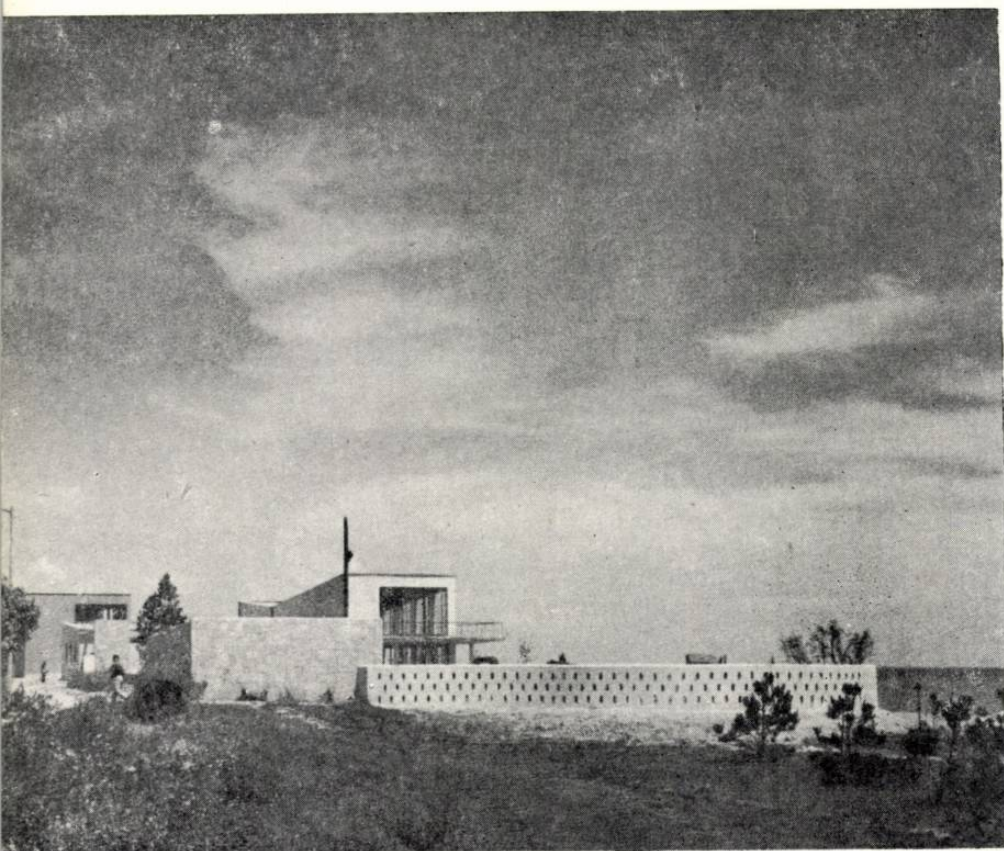

5

Club - restaurant

Autor, arh. C. Lăzărescu

În completarea ansamblului de vile de pe faleza de la Eforie s-a realizat și un club cu restaurant pentru cca. 100 de persoane. Compoziția de ansamblu a planului trebuia să se înscrie în terenul limitat de faleza mării și bulevardul de cornișă.

Din holul de intrare, legat cu vestiarele și grupurile sanitare, se accede în sala de clubului, coborînd spre grădină sau urcînd spre terasa superioară. Restaurantul, amplasat spre nord, are o parte de deservire mai redusă ca spațiu, deoarece beneficiază de spațiile de depozitare și de preparare ale restaurantului ansamblului mare de case de odihnă.

Clubul este completat cu grădini și terase acoperite și descoperite. Deschiderea volumului sălii clubului spre sud-est și amplasarea terasei superioare caută să valorifice o perspectivă deosebit de frumoasă spre localitatea Vasile Roaită, în lungul cordonului litoral care o leagă de Eforie.

Construcția este pe ziduri portante și cadre de beton armat; timplăria, metalică, cu uși glisante; tencuielile interioare și exterioare, din terasit. Stîlpii pergolei au fost turnați în tuburi de azbociment rămase aparente.

Construcția a fost începută în decembrie 1957 și dată în folosință în iunie 1958.

Arh. C. Lăzărescu

Casa sanatorială C. F. R. la Eforie

Autori, arhitecții S. Mendel, S. Tanach

Schița de sistematizare a localității Eforie prevede o zonă de construcții sanatoriale care să asigure condiții de cură, odihnă și îngrijire medicală pentru salariații diferitelor întreprinderi și instituții.

Pe această linie a fost proiectată și actualmente se află în curs de execuție, casa sanatorială a Direcției Regionale C.F.R. București.

Amplasată de-a lungul bulevardului Tudor Vladimirescu, în zona de N-E a localității Eforie, casa sanatorială C.F.R. se încadrează în frontul principal al falezei, beneficiind de vederea deschisă spre mare.

Perspectiva largă către mare este avantajată și de existența unui teren coborînd spre mare, folosit prin crearea unei terase mari la nivelul parterului ridicat la cca. 2 m deasupra nivelului străzii.

1. Perspectivă

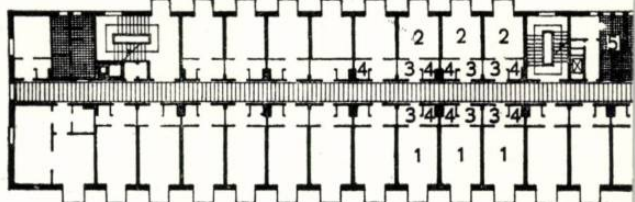
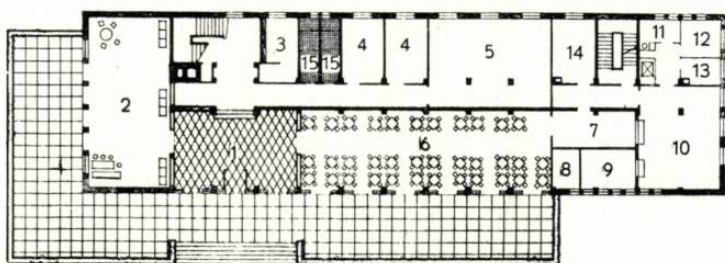
2. Plan parter

1. Hol — 2. Club — 3. Administrație — 4. Cabinet medical — 5. Sală de gimnastică — 6. Restaurant — 7. Oficiu — 8. Plină — 9. Spălător — 10. Bucătărie — 11. Preparare pește — 12. Preparare legume — 13. Preparare carne — 14. Depozit — 15. W.C.-lavabou.

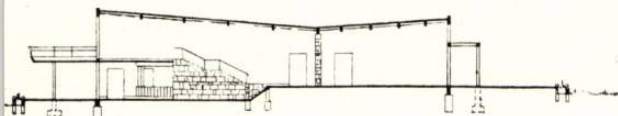
3. Plan etaj curent

1. Cameră cu trei paturi — 2. Cameră cu două paturi — 3. Sas-vestibul — 4. Duș cu lavabou și W.C.

4. Detaliu de plan

Ia Eforie

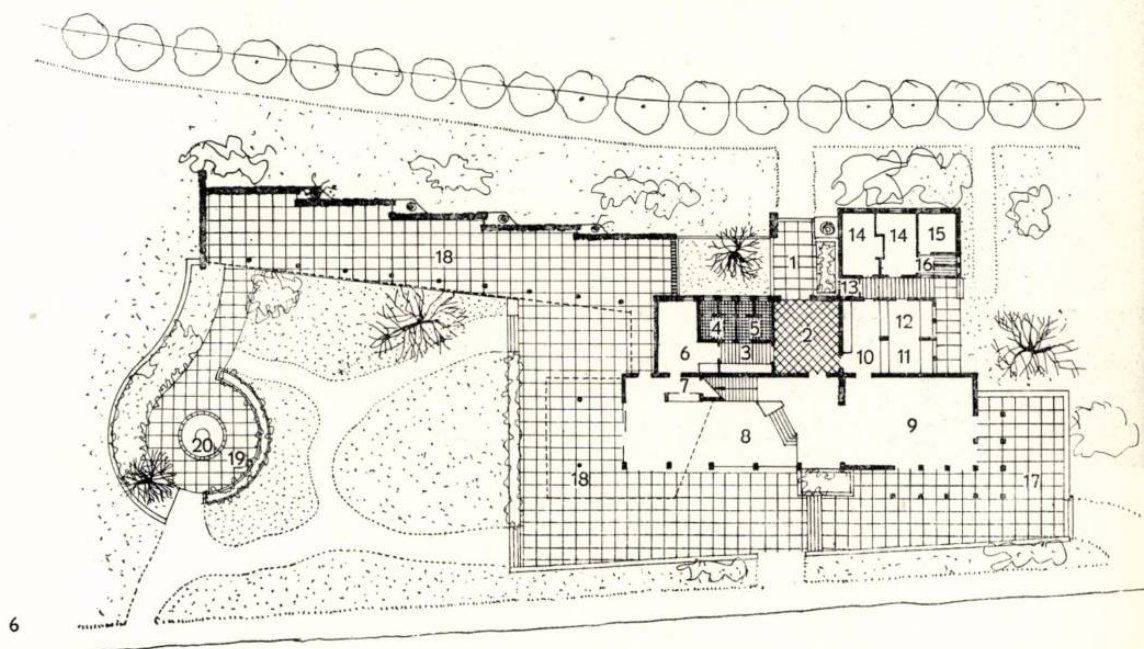
4

1. Fațada spre stradă
2. Fațada spre mare
3. Vedere spre stradă
4. Secție
5. Vederea clădirii în execuție
6. Plan

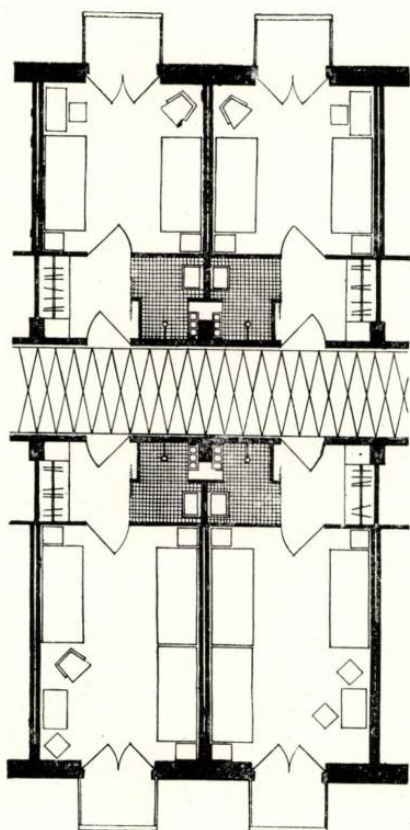
1. Pergolă de intrare — 2. Hol — 3. Vestiare
4. W.C. bărbați — 5. W.C. femei — 6. Oficiu
7. Bar — 8. Club — 9. Sală restaurant — 10. Oficiu
11. Spălător veselă — 12. Preparatie
13. Cămară — 14. Cameră personal — 15. Boilere
16. W.C. personal — 17. Terasă restaurant
18. Terasă acoperită — 19. Terasă descoperită
20. Bazin

5

6

4

Programul, întocmit în colaborare cu Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, prevede ca ea să funcționeze aproape în tot cursul anului (cu excepția lunilor friguroase de iarnă) și să cuprindă: recepția, clubul, cazarea, restaurantul, grupul medical și serviciile generale. Construcția are subsol, parter și 3 etaje, avînd o capacitate de 200 de paturi.

Parterul a fost rezervat pieselor comune, cazarea fiind rezolvată în cele 3 niveluri superioare. Astfel, la parter se găsesc: holul cu cabina portarului și administrația, telefon și scara principală de acces la etaje.

Legată de hol se află o sală de club, deschisă spre sud către o terasă descoperită cu vedere la mare; clubul poate fi folosit și pentru proiecții cinematografice sau diverse reuniuni și manifestări artistice.

Tot cu accesul din hol se găsește și sala de mese, deschisă de asemenea către o terasă descoperită spre mare, avînd o capacitate de 100 de locuri. Anexele restaurantului sînt dispuse în parte la nivelul parterului (bucătăria, oficiul, spălătorii, preparări, cămară de zi), iar restul, la nivelul subsolului (depozite curente și depozite frigorifice).

Grupul medical menit să asigure tratamentul sanatorial este compus din două cabinete și o sală de gimnastică medicală; el este amplasat de asemenea la parter, cu acces ușor și direct din hol.

Etajele sînt rezervate cazării și cuprind camere cu cîte 3 paturi, orientate spre est, către mare și camere cu cîte două paturi orientate spre vest, însumînd un număr de 63 de paturi pe nivel, respectiv un total de 189 de paturi. Prin folosirea de celule de cazare diferite pe cele două laturi

ale construcției, s-a urmărit obținerea unui număr mai mare de locuri pe latura care beneficiază de o mai bună orientare și de o vedere mai frumoasă. Celula de cazare este compusă din camera propriu-zisă, un vestibul cu dulap înzidit și o încăpăre pentru duș cu lavabou. Fiecare cameră este dotată cu balcon, realizîndu-se astfel o deschidere mai largă către exterior și un aspect mai specific al fațadei. Palieretele sînt completate cu cîte două grupuri sanitare și un oficiu cu monte-charge și punct de cădere a gunoaielor.

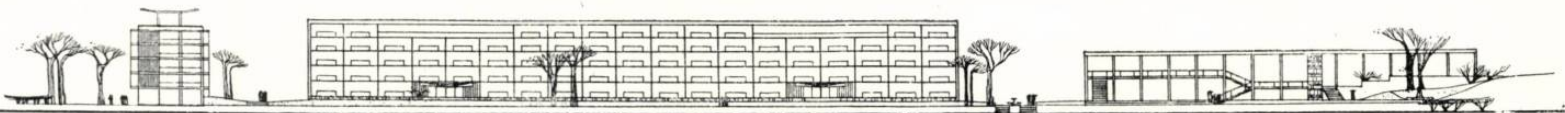
Serviciile generale sînt dispuse la subsol și cuprind spălătoria, uscătoria, călătoria cu depozitul de rufe, sala cazanelor și atelierul mecanic. Tot la subsol, denivelat față de grupul serviciilor generale și folosindu-se soclul înalt al construcției pe latura de vest, au fost dispuse camerele pentru personalul de serviciu, locuința intendentului și un grup sanitar; camerele de personal au cîte 4 paturi și sînt dotate cu lavabouri. Etajele sînt legate de servicii pe verticală prin intermediul unei scări secundare.

În rezolvarea proiectului s-a folosit traveea de 3,40 m și o structură de beton armat monolit, impusă în special de funcțiile diferite de la parter, care cereau încăperi largi.

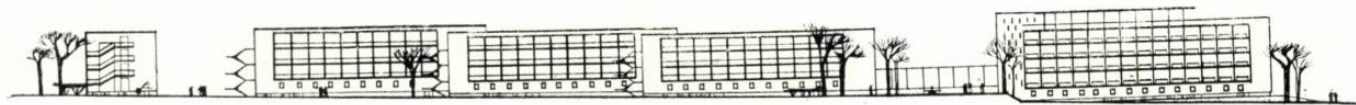
Indici:

Suprafața construită	750 m ²
Suprafața desfășurată	3750 m ²
Volumul	12 600 m ³
Suprafața camerei cu 3 paturi	15,04 m ²
Suprafața camerei cu 2 paturi ..	10,88 m ²
Cost total	5 600 000 lei
Valoare/pat	29 600 lei

Arh. S. Mendel

1

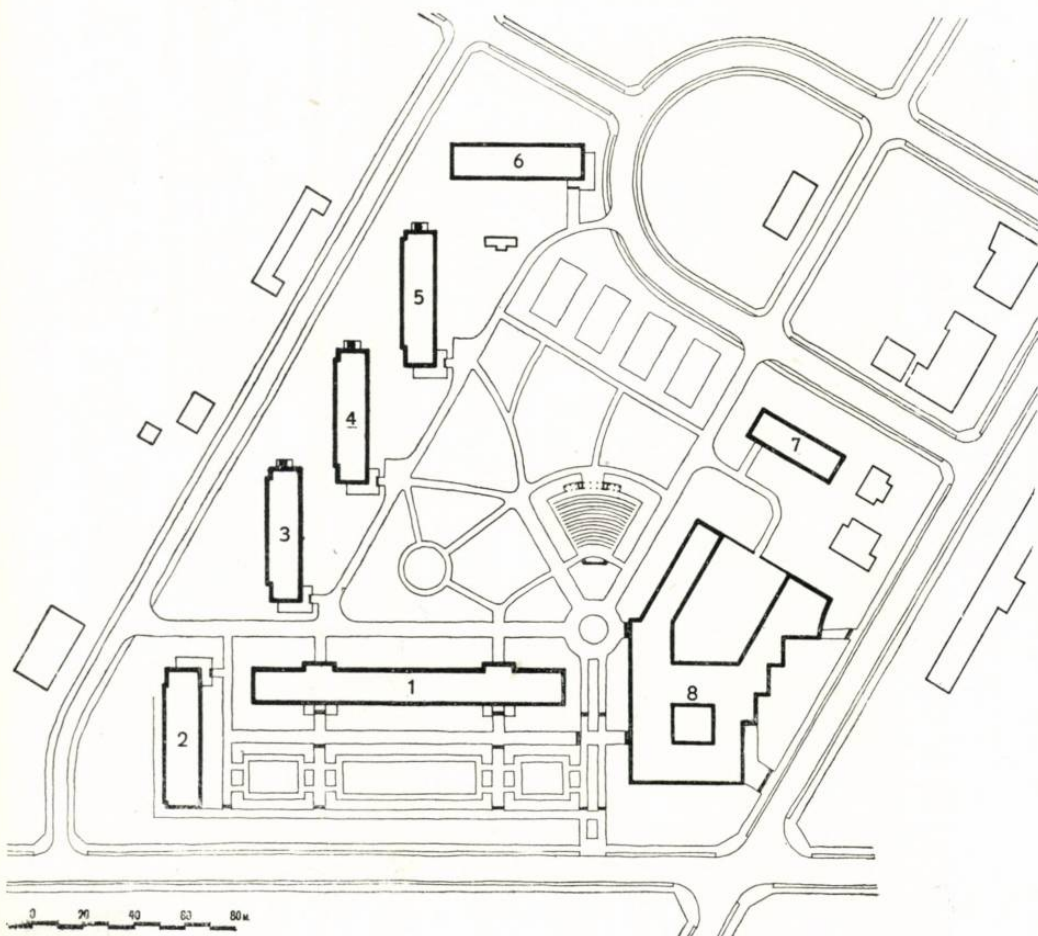
2

CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE II

3

Autor, arh. C. Lăzărescu
Coautori, arhitecții L. Popovici și N. Stopler
Institutul central pentru sistematizarea orașelor
și regiunilor (I.C.S.O.R.)

Noul ansamblu de case de odihnă, început de curînd, va asigura cazarea a cca. 2 000 de vizitatori. Amplasat între gară și șoseaua Constanța-Mangalia, beneficiază de o vedere deosebită către mare și ghiol și spre tot cordonul litoral care leagă Eforie de Vasile Roaită.

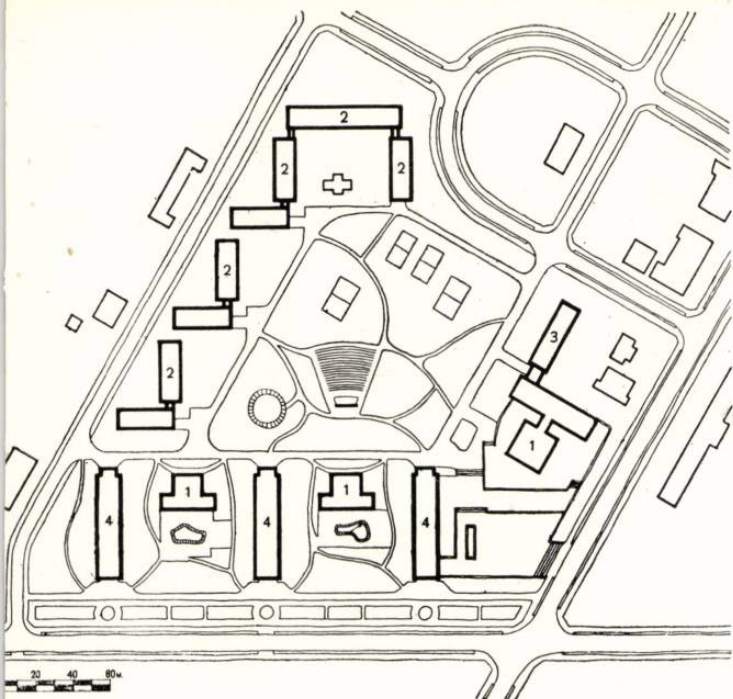
Programul — similar cu cel al primului centru de odihnă — prevede construirea a 1 000 de camere de cazare cu cîte două paturi, fiecare cu duș, w.c., lavoar, cu dulapuri înzidite și un mic vestibul-tampon către culoar. O cantină-restaurant, care va asigura deservirea în două serii, este completată cu un bufet-bar, ring de dans, serviciile anexe bucătăriei, cîteva magazine (frizerie, coafură, debit, drogherie, cadouri etc.), spălătorie, depozite, fabrică de gheață, de sifoane, garaje etc.

Față de primul centru de odihnă, se asigură un confort mai ridicat, toate camerele avînd grup sanitar complet și loggii sau balcoane.

Compoziția generală a ansamblului trebuie să țină seama, pe de o parte, de principiul separării complete a funcțiunilor, adoptat la toate ansamblurile de pe litoral, iar pe de alta, de amplasamentul deosebit, cu o pantă ușoară spre mare (sud-est) și o vedere excepțională spre plajă, mare și lac. De asemenea, trebuie ținut seama și de faptul că acest ansamblu este văzut de la mare distanță — cca. 3 km — constituind elementul major la intrarea în stațiunea Eforie, venind dinspre sud.

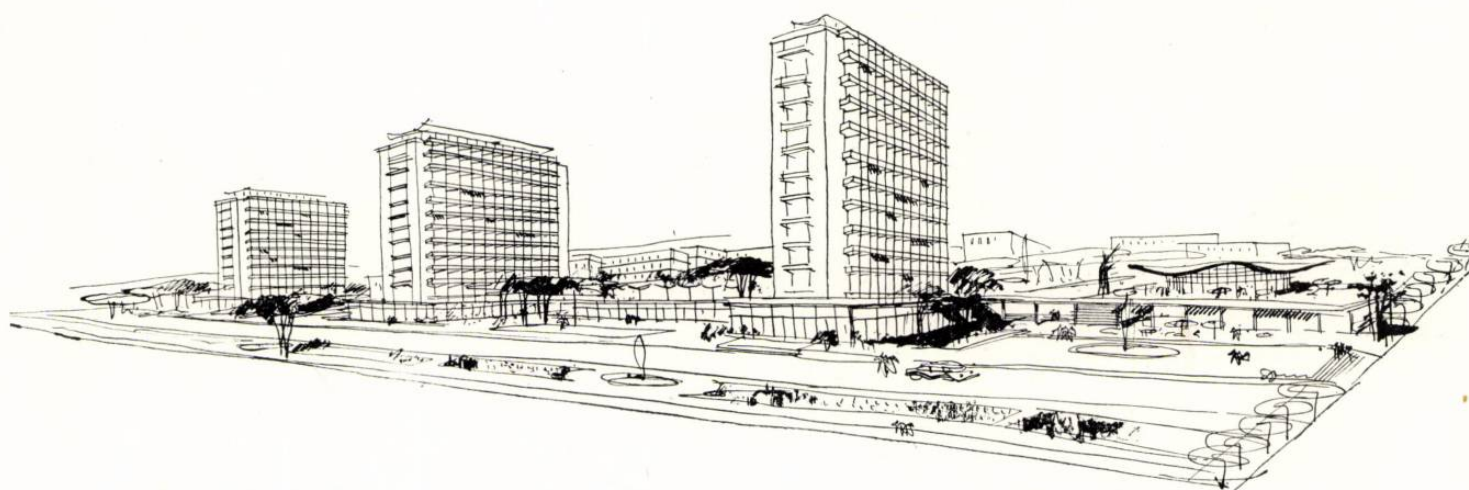
Prima soluție propusă căuta să asigure vederea liberă la mare și spre lac a unui număr cît mai mare de camere (80%).

4

5

1. Desfășurare spre sud
2. Desfășurare spre vest
3. Vedere perspectivă
4. Plan de situație
 1. Bloc A — 2. Bloc B — 3. Bloc C₁ — 4. Bloc C₂ — 5. Bloc C₃ — 6. Bloc C₄ — 7. Bloc cazare personal — 8. Restaurant
5. Plan de situație (varianta I)
 1. Restaurant — 2. Pavilioane de cazare vizitatori p + 3 etaje — 3. Pavilion cazare personal — 4. Pavilioane cazare vizitatori p + 11 etaje
6. Perspectivă spre blocurile cu p + 11 etaje
7. Detaliu de plan
8. Detaliu de plan (varianta I)

6

Amplasarea a trei blocuri principale, având parter și 11 etaje orientate perpendicular pe frontul principal, cu camerele așezate în unghi, astfel ca să fie asigurată vederea liberă la totalitatea lor, constituia, din acest punct de vedere, o soluție favorabilă. Silueta celor trei volume profilată pe cerul senin al litoralului putea să dea o nouă imagine stațiunii și să constituie un interesant punct de perspectivă de pe tot teritoriul din jurul ghiolului și de pe mare.

La aceasta se mai adăuga și posibilitatea unei vederi libere printre blocuri, pentru construcțiile cu parter și 3 etaje amplasate în spate.

Soluția de construcție preconizată era o structură de lame de beton armat monolit care constituiau pereții despărțitori ai camerelor și culoarelor, realizate prin turnare în cofraje metalice glisante, soluție ce putea asigura o execuție simplă, economie și mai ales rapiditate.

Din păcate, pe de o parte, anumite păreri care continuă să existe asupra înălțimii construcțiilor, iar pe de altă parte începerea execuției o dată cu începerea proiectării (pentru a se asigura darea în folosință integrală a ansamblului la 1 iunie 1959) au făcut imposibilă continuarea studiului în această variantă.

Soluția ce se realizează în prezent prevede construirea a 6 pavilioane de cazare, cu camere pe ambele părți. Cele două din față sunt proiectate cu osatură de beton armat; primul, cu parter și 4 etaje, paralel cu orientarea principală, are o capacitate de 660 de paturi; al doilea, perpendicular pe stradă, cu parter și 3 etaje, are 250 de paturi. Cele 4 pavilioane din fund, pe ziduri

portante și planșee monolit, au câte 260 de paturi și beneficiază de o vedere interesantă către lac.

Toate serviciile comune au fost grupate în pavilionul din extremitatea de sud-est, în care sunt amplasate pe fronturile de la stradă și sălile de restaurant, bar, cofetărie.

Blocul pentru personal, situat la extremitatea de nord-est, cuprinde camere și apartamente pentru cca. 200 de salariați și este prevăzut cu încălzire centrală.

În interiorul ansamblului se va realiza un parc cu terenuri de sport și joc, peluze de flori și un cinematograful în aer liber cu o capacitate de 800 de locuri.

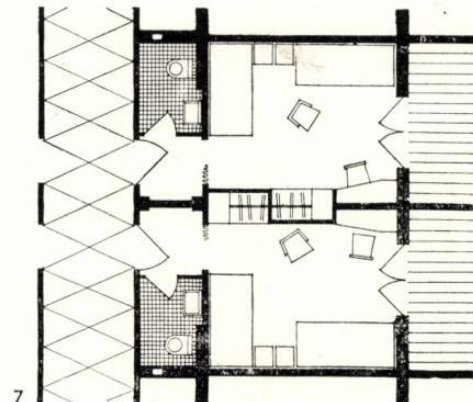
Terasele din fața blocului principal, spre stradă, vor fi agrementate cu flori și bazine de apă.

Plastica construcțiilor, deosebit de dificil de compus din cauza unui conținut similar care se repetă, va încerca să vibreze și să dea scară volumelor simple proiectate, păstrând unitatea lor și asigurând în același timp sobrietate volumului principal, ce susține lungă perspectivă de care s-a vorbit mai sus. Finisate tot în terasuri colorate, se încearcă introducerea pe scară mare a pereților de sticlă fixați în tîmplărie de beton, asigurându-se astfel o deschidere aproape totală a camerelor către mare și lac.

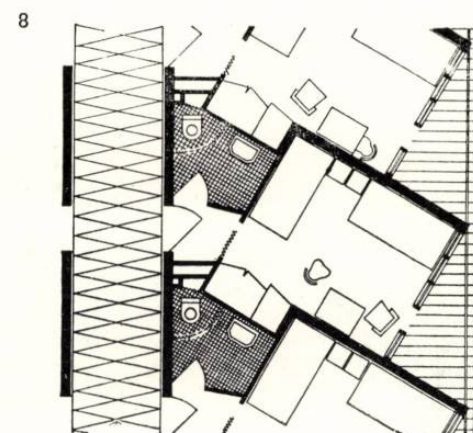
După primele studii întocmite, indicii generali ai ansamblului sînt:

Suprafața construită totală.....	35 000 m ²
Suprafața construită/pat	17,50 m ²
Suprafața de teren/pat	33,00 m ²
Cost total pat	25 000 lei

Arh. C. Lăzărescu

7

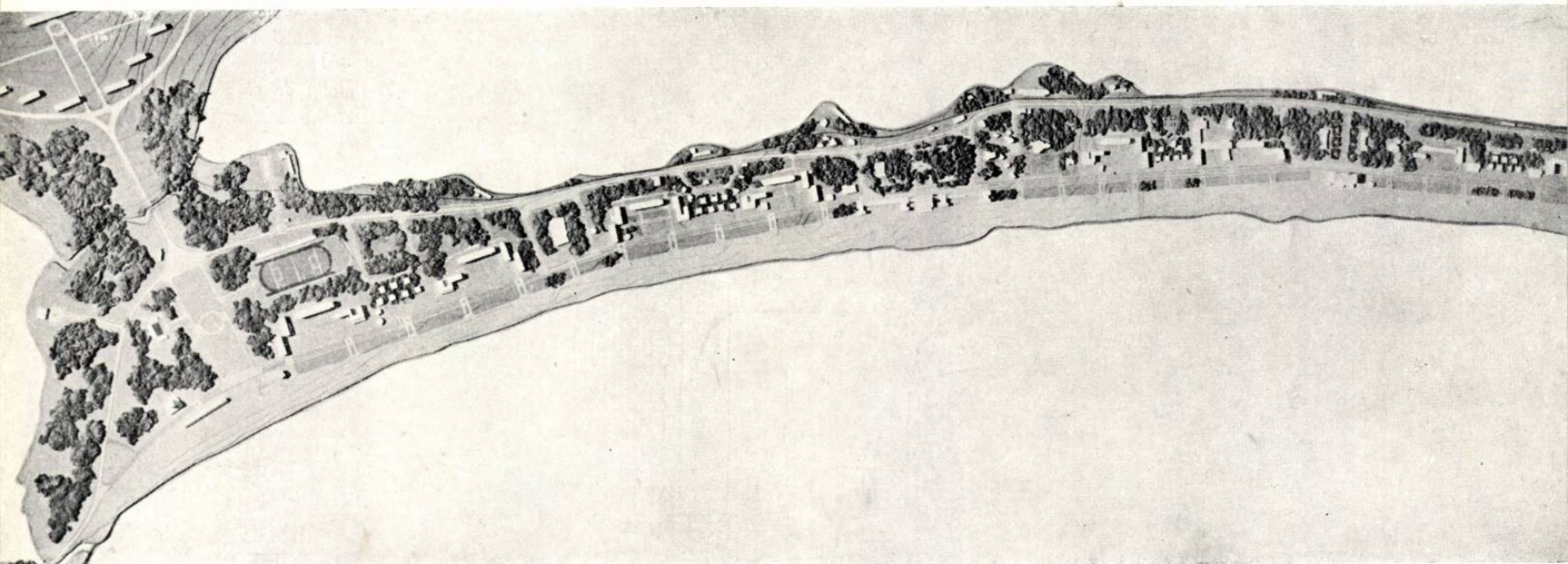

8

1

2

M A M A I A

În 1958 a început construirea organizată a stațiunii Mamaia prin lucrările de canalizare, alimentare cu apă, modernizarea rețelelor electrice, străzi etc.

Planul de sistematizare a localității a fost determinat de forma îngustă și lungă a teritoriului și de elementele naturale: lacul și marea. Prin mutarea actualei șosele carosabile de pe malul mării pe malul lacului se va separa circulația vehiculelor de cel mai frecvent flux pietonier, acela de la case către plajă.

Compoziția urbanistică este o înșiruire de alveole, larg deschise către mare, care alternează cu spații construite cu vile sau dotări publice, spații în care domină plantațiile.

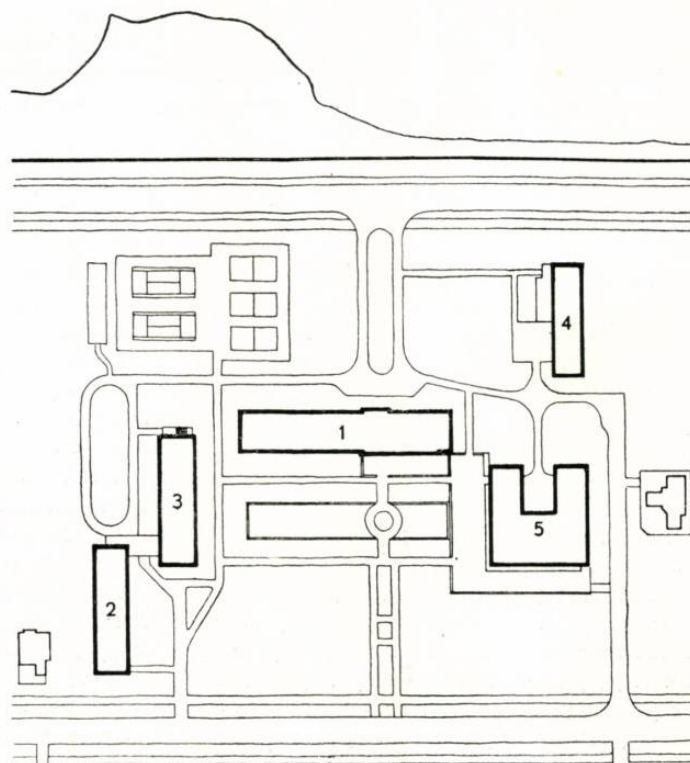
Incintele cuprind case de odihnă cu 3—4 etaje, cu o capacitate totală de cca. 1 000 de paturi fiecare și cu toate dotările necesare bunei deserviri. Fiecare are o legătură directă cu plaja, permițând în același timp și izolarea lor.

Spațiile mari plantate dintre incinte sînt destinate dotărilor publice (teatrul în aer liber — cinematograf, restaurante) și constituie legăturile necesare între șoseaua carosabilă de pe malul lacului și mare, mai ales pentru cei ce vin dinafara localității.

Realizarea în întregime a lucrărilor edilitare prevăzute și mai ales a plantațiilor bogate va schimba în curînd aspectul actual, trist și pustiu, cu imaginea unui imens parc scăldat de valurile mării și lacului, parc în care se vor dezvolta grupuri de mari hoteluri. În prezent s-a amenajat pe lîngă construcțiile existente o tabără de corturi cu caracter permanent, cu toate dotările necesare, și un hotel cu 120 de paturi, cu un restaurant-bar-cofetărie. S-a început de asemenea, în cadrul planului general de sistematizare, construirea a două mari ansambluri: unul de 1 000 de paturi, pentru Consiliul Central al Sindicatelor și altul de 2 000 de paturi, pentru Oficiul Național de Turism Carpați. Ele vor fi date în folosință în 1959 și 1960.

Complex de case de

3

Autori, arhitecții C. Lazărescu, A. Toma, N. Stopler, A. Solari Grimberg, M. Laurian, V. Petrea, A. Aioanei, V. Krochmalnic, P. Focșă. Rezistență, inginerii N. Laszlo, M. Barbaiani, I. Neacșu.
I.C.S.O.R.

Complexul este amplasat la Mamaia, pe un teren de cca. 4 ha, avînd o desfășurare spre mare de aproximativ 210 m, mărginit spre nord de ansamblul caselor de odihnă existente, spre est de actuala șosea Constanța-Mamaia, care îl desparte de plajă, iar spre vest, de lacul Siutghiol. Amplasarea clădirilor trebuia să nu necesite dărîmarea nici unei construcții existente.

Tema-program prevede un ansamblu de odihnă cu 1100 de locuri în camere a cîte două și trei paturi, cu un confort mediu. Complexul va fi deservit de o cantină-restaurant, club-cofetărie, magazine, spălătorie; vor fi de asemenea, și camere pentru personalul de serviciu, avînd bucătăria și sala de mese separată, cu funcționare și pe timp de iarnă.

Planul de ansamblu prevede construirea a cinci pavilioane diferite: 3 pavilioane de cazare, 2 dintre ele avînd p + 3 niveluri (B₁ și B₂) și un pavilion cu p + 4 niveluri (A).

Primele două blocuri au camere cu 2 paturi, traveea fiind de 3 m, cu vestibul, cu dulapuri înzidite și un grup sanitar cu duș și lavabou, w.c.-urile fiind comune pe nivel. Ambele blocuri au la parter cîte un hol de primire cu ghișeu pentru portar și un birou administrativ.

Camerele blocului «A» au cîte 2 și 3 paturi, vestibul, dulapuri înzidite, grup sanitar cu lavabouri și duș și loggie. La capetele blocului s-au prevăzut apartamente cu trei paturi și grupurile sanitare comune, cu w.c.-uri și două băi.

Partea de primire a blocului este compusă la parter dintr-un hol, în care se află biroul administrativ, cabine telefonice, camera portarului și grupuri de w.c.-uri. Printr-o ușoară denivelare, holul este legat de partea de recepție, formată dintr-un salon, o mică bibliotecă și un bar, toate deschise spre o terasă orientată spre mare.

Circulația pe verticală se face cu ajutorul unei scări principale și a două lifturi. Spre capătul sudic al blocului se află și o scară de serviciu, în legătură cu două mici camere de serviciu și un oficiu la fiecare etaj. La ultimul nivel s-au proiectat și două terase circulabile, care au acces din culoar.

Cantina-restaurant este o construcție cu parter și un etaj avînd traveea de 4,30 m. Cele 3 săli de mese amplasate la etaj, avînd în fața lor o largă terasă acoperită, orientată atît spre mare, cît și spre incinta ansamblului, sînt dimensionate pentru a deservi tot complexul în două serii.

Accesul la sălile de mese se face prin două scări, dintre care una este acoperită de porticul construcției, iar cealaltă, descoperită, e tratată într-un mod mai liber.

Bucătăria cu oficiul și unele dintre anexe sînt amplasate tot la etaj, la același nivel cu sălile de mese. Preparările, depozitele de alimente, laboratoarele cofetăriei și vestiarele personalului sînt amplasate la parter. Legătura pe verticală a serviciilor se face cu ajutorul a două scări, una amplasată în oficiu, cealaltă în zona preparărilor, precum și cu ajutorul a două montecharge: unul pentru alimente, celălalt pentru băuturi. Orientarea bucătăriei este spre nord, iar a celorlalte servicii, spre curtea interioară de serviciu, de unde se face și accesul.

Tot la parterul acestui pavilion sînt amplasate: magazinele (orientate spre incintă) și clubul-cofetărie (orientat spre mare).

Personalul de serviciu este cazat într-un pavilion avînd parter și un etaj, cu traveea de 2,80 m. La etaj sînt amplasate camerele de locuit, cu cîte două paturi, cu dulapuri înzidite și lavabouri. La parter se găsește sala de mese cu bucătăria respectivă, precum și spălătoria pentru întregul ansamblu.

Organizarea în plan a complexului s-a făcut mergînd pe o compoziție asimetrică, față de o axă principală, est-vest, perpendiculară pe mare. În stînga axei, privind spre incintă, domină partea de cazare, cu majoritatea camerelor orientate în așa fel încît să beneficieze de vedere la mare; în partea dreaptă a axei, cantina-restaurant, cu toate serviciile și pavilionul personalului de deservire. Toate aceste blocuri sînt dispuse în jurul unei mari oglinzi de apă.

Circulația vehiculelor se face pe alei de 3,00 m, cu supralărgiri pentru întoarcere și parcare numai

1. Desfășurarea spre mare
2. Macheta planului de sistematizare a localității Mamaia
3. Plan de situație
 1. Casă de odihnă, bloc A—2. Casă de odihnă, bloc B — 3. Casă de odihnă, bloc B₂ — 4. Bloc D pentru personal — 5. Cantină
4. Perspectivă de ansamblu spre mare
5. Perspectivă aeriană

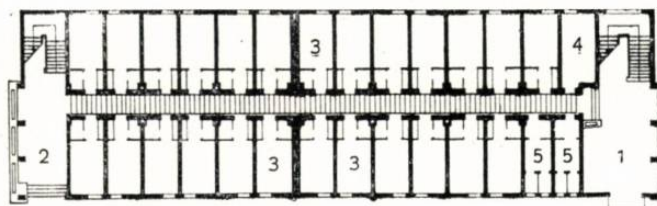
o d i h n ă C.C.S. l a M a m a i a

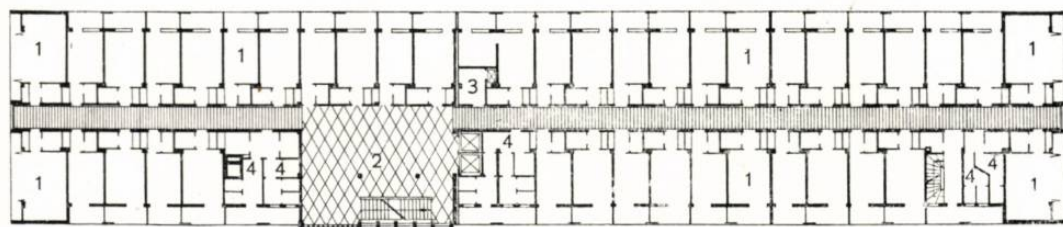
4

5

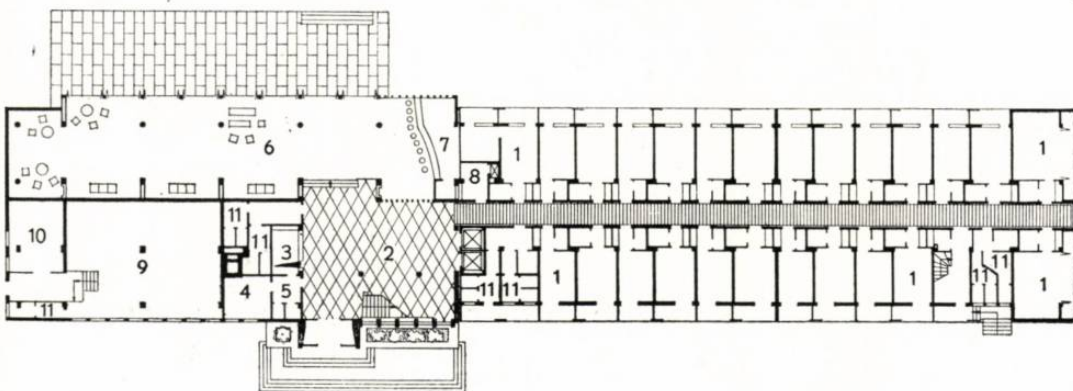

1

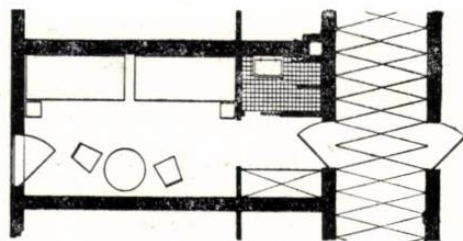

2

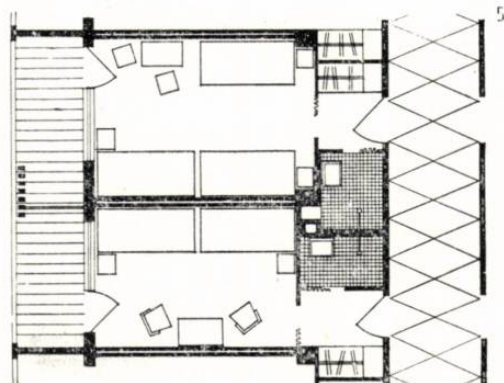

3

Blocurile A și B₁

4

5

pe partea de vest a ansamblului, spre viitoarea autostradă Constanța-Mamaia, de unde se va face și accesul principal al complexului. Toată această zonă se va amenaja cu plantație mai înaltă, formînd și o zonă de protecție. În partea de est, spre mare, s-au prevăzut numai alei de pietoni, care asigură circulația zilnică între pavilioane și între plajă și ansamblu, actuala șosea Constanța-Mamaia transformîndu-se într-o largă promenadă.

Soluția constructivă — În pavilionul de cazare cu parter și 4 etaje s-a adoptat o structură de rezistență cu schelet și planșee de beton armat monolit, fundarea făcîndu-se pe radier general, avînd în vedere presiunea admisibilă redusă (1,2 kg/cm²) a acestui teren. Pardoseala parterului fiind impusă la cca. 1,50 m deasupra radierului, este susținută parțial de o umplutură, parțial de un planșeu de beton armat prevăzut peste canalul de instalații. Construcția se acoperă cu terasă necirculabilă. Pentru realizarea unei bune izolații termice s-a prevăzut peste ultimul etaj un planșeu dublu, cu circulație de aer.

Blocurile de cazare B₁, B₂, avînd parter și 3 etaje, sînt realizate din ziduri portante transversale, planșee prefabricate tip TCB și planșee monolit parțiale în zona holurilor.

Cantina, datorită golurilor mari, a fost proiectată pe schelet de beton armat. În zona porticului, terasa ieșind în consolă 1/2 din traveea curentă, s-a adoptat o soluție de planșeu ciupercă, în care capitelul este evazat pe toată lățimea cîmpului.

Față de o soluție obișnuită cu grinzi se economisesc cca. 8% beton și 15% oțel. La planșeul

peste etaj, acoperirea sălilor de mese și a bucătăriei se face cu o serie de suprafețe prismatice. Această soluție a fost adoptată datorită simplității de execuție a cofrajului, precum și economiei de beton și oțel care se realizează față de o soluție obișnuită cu grinzi și plăci (beton cca. 30%, oțel 15% și cofraj 20%).

Ansamblul este prevăzut cu apă rece și caldă la dușurile tuturor camerelor, precum și cu ventilație mecanică la camere și la sălile de mese și bucătărie.

Iluminatul exterior la cantina-restaurant și la părțile de recepție s-a proiectat a fi cu lumină fluorescentă.

Ca finisaje s-au întrebuițat materiale simple și ușor de întreținut, ca: pardoseli de plăci de mozaic, mozaic venețian, tencuieli colorate de terasit, precum și panouri decorative în sălile mari de mese. Tîmplărie simplă de lemn, iar la deschiderile mari, tîmplărie metalică.

Indici spațiali

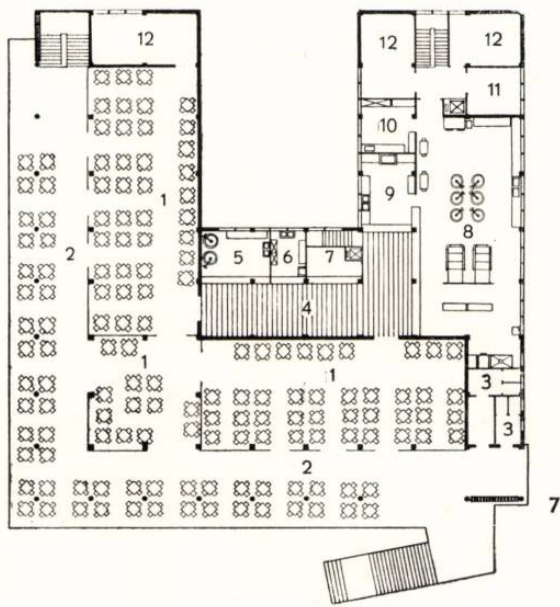
$$\begin{aligned} \frac{A.p.}{nr. paturi} &= \frac{17\,047}{1\,100} = 15,5 \text{ m}^2/\text{pat} \\ \frac{V_c}{nr. paturi} &= \frac{54\,004}{1\,100} = 49 \text{ m}^3/\text{pat} \\ \frac{\text{Supr. teren}}{nr. paturi} &= \frac{4 \text{ ha}}{1\,100} = 36,30 \text{ m}^2/\text{pat} \end{aligned}$$

Indici de cost

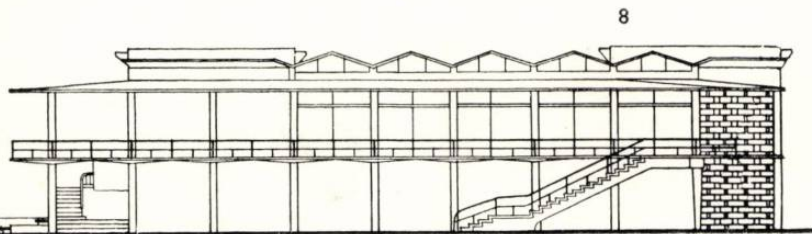
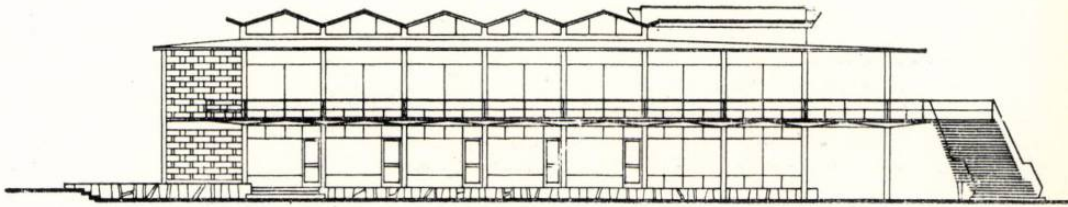
$$\begin{aligned} \frac{\text{Cost total}}{nr. paturi} &= \frac{25\,800\,000}{1\,100} = 23\,454 \text{ lei/pat} \\ \frac{\text{Cost total}}{A.p.} &= \frac{25\,800\,000}{17\,047} = 1\,510 \text{ lei/m}^2 \end{aligned}$$

Arh. A. Toma

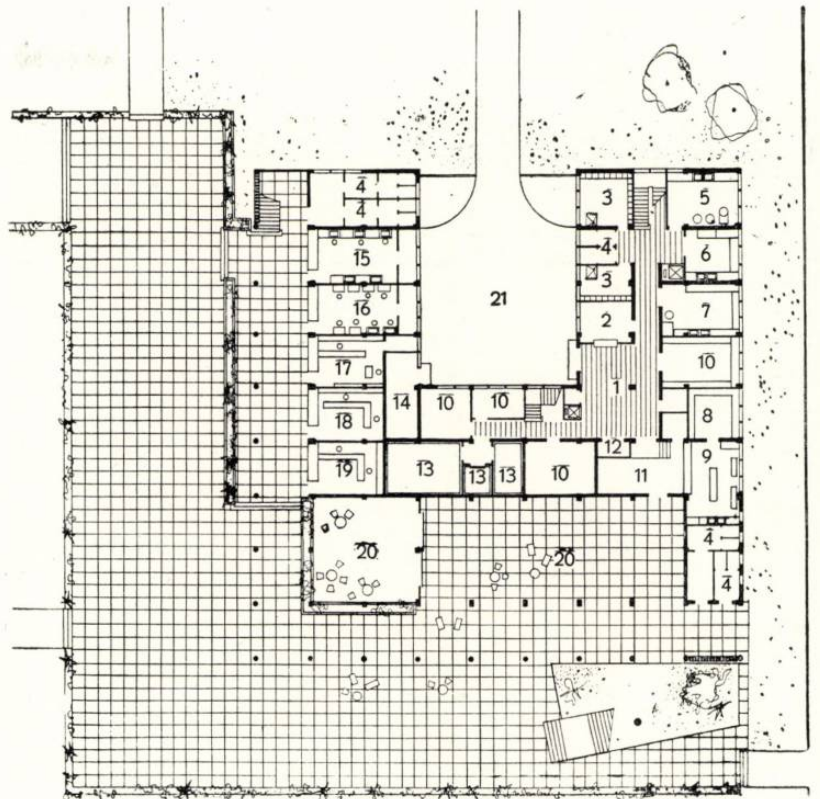
Cantina

6

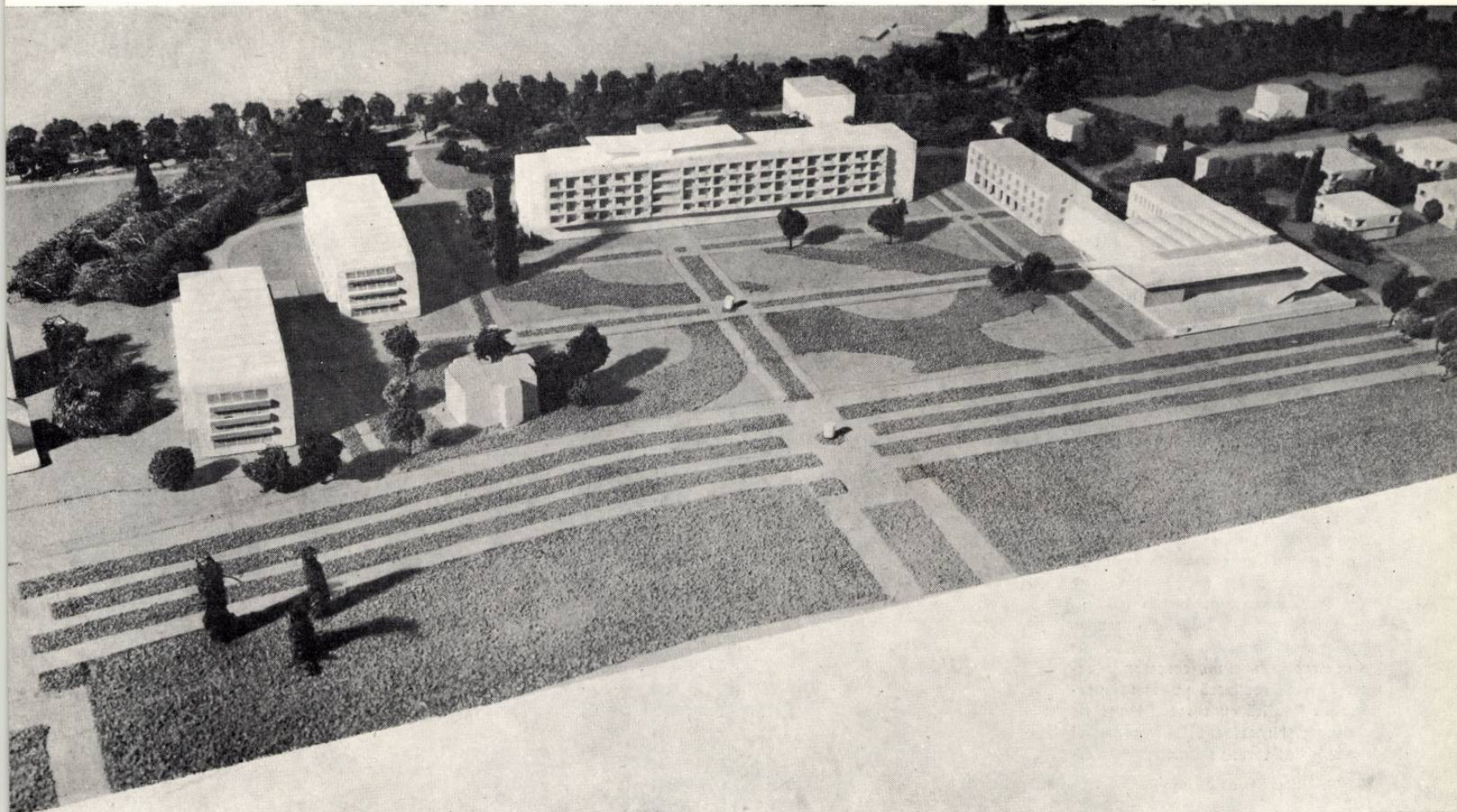

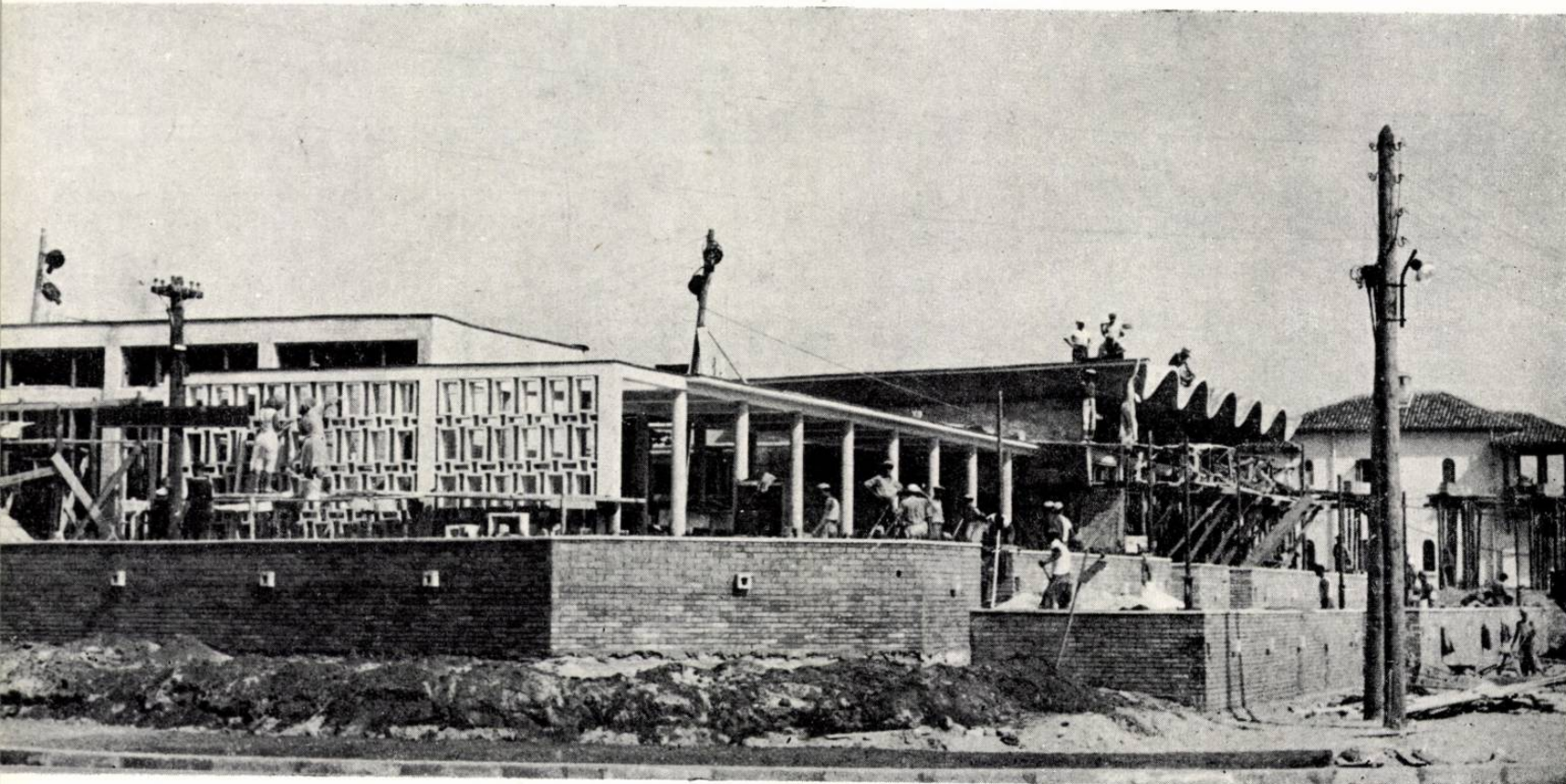
8

9

10

Restaurant – cofetărie la Mamaia

Autori, arhitecții C. Lăzărescu, G. Cristea, A. Ionescu, ing. N. Laszlo.

În legătură cu noul hotel O.N.T. amenajat la Mamaia, s-a construit și un complex restaurant-cofetărie-bar, avînd o capacitate simultană de 400 de locuri în săli și terase. Acest complex constituie una dintre principalele dotări ale localității, deservind și publicul dinafara hotelului.

Orientarea și forma terenului au dus la amplasarea sălii de restaurant cu terasele sale către mare și a cofetăriei către parcul stațiunii. Ringul de dans și estrada pentru orchestră sînt amplasate central, într-un mic patio interior. Accesul de serviciu la anexe restaurantului se face dintr-o stradă laterală.

Ridicarea construcției cu cca. 2 m peste terenul natural și rezolvarea ei în terase care coboară către mare și parc au fost cerute de necesitatea de a asigura o cit mai bună vedere către mare și de a se construi serviciile de la nivelul inferior deasupra pînzei de apă freatică.

Construcția are un caracter sezonier. Ea este realizată pe ziduri portante și e învelită cu terase. Finisajele exterioare și interioare sînt în tencuieli colorate de terasit; lumina fluorescentă.

Arh. C. Lăzărescu

